KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2021/2036,

19. november 2021,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga 17

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta, [1] eriti selle artikli 3 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 1126/2008 [2] võeti vastu teatavad 15. oktoobri 2008. aasta seisuga kehtinud rahvusvahelised raamatupidamisstandardid ja tõlgendused.

(2) 18. mail 2017 avaldas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) 17 *Kindlustuslepingud* ja 25. juunil 2020 selle muudatused.

(3) IFRS 17 vastuvõtmisest tulenevad muudatused järgmistes standardites või standardite tõlgendustes: IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*, IFRS 3 *Äriühendused*, IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*, IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*, IFRS 9 *Finantsinstrumendid*, IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav müügitulu*, rahvusvaheline raamatupidamisstandard (IAS) 1 *Finantsaruannete esitamine*, IAS 7 *Rahavoogude aruanded*, IAS 16 *Materiaalsed põhivarad*, IAS 19 *Hüvitised töötajatele*, IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse*, IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*, IAS 36 *Varade väärtuse langus*, IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*, IAS 38 *Immateriaalsed varad*, IAS 40 *Kinnisvarainvesteeringud* ning standardite tõlgendamise komitee tõlgendus SIC 27 *Juriidiliselt rendilepingutena vormistatud tehingute sisu hindamine*.

(4) Standardis IFRS 17 on sätestatud terviklik lähenemisviis kindlustuslepingute arvestusele. IFRS 17 eesmärk on tagada, et äriühing esitab finantsaruannetes asjakohast teavet, mis peegeldab tõetruult kindlustuslepinguid. Selle teabe põhjal saavad finantsaruannete kasutajad hinnata kindlustuslepingute mõju äriühingu finantsseisundile, finantstulemustele ja rahavoogudele.

(5) IFRS 17 rakendatakse nii kindlustus-, edasikindlustus- kui ka investeerimislepingute suhtes, millele on omane võimalik kasumiosalus. Liidus on palju erinevaid elukindlustus- ja kogumiskindlustuslepinguid, mille kohustiste kogusumma (välja arvatud investeerimisriskiga lepingud) on parima hinnangu kohaselt ligikaudu 5,9 triljonit eurot. Mitmes liikmesriigis on mõne lepingu eriomaduseks otsene kasumiosalus ja kaalutlusõigus, mis võimaldab jagada riske ja rahavoogusid kindlustusvõtjate eri põlvkondade vahel.

[1] EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1.

[2] Komisjoni 3. novembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1126/2008, millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002 (ELT L 320, 29.11.2008, lk 1).

(6) Mitmes liikmesriigis hallatakse elukindlustuslepinguid ka põlvkondadeüleselt, et leevendada intressi- ja pikaealisuse riske, ning kindlustuskohustise aluseks on spetsiaalne varade kogum, kuid neile lepingutele ei ole omane IFRS 17-s määratletud otsene kasumiosalus. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ ([3]) nõuded on täidetud ja kindlustusjärelevalvet tegevate asutuste heakskiidul võib mõningate selliste lepingute puhul kohaldada Solventsus II suhtarvu arvutamisel kattuvuse kohandust.

(7) Liit võib IASBi avaldatud IFRS 17 vastu võtta üksnes juhul, kui see vastab määruse (EÜ) nr 1606/2002 artikli 3 lõikes 2 sätestatud vastuvõtukriteeriumidele.

(8) Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) kinnitamisnõuandes järeldati, et IFRS 17 vastab määruse (EÜ) nr 1606/2002 artikli 3 lõikes 2 esitatud vastuvõtukriteeriumidele. Küll aga ei jõudnud EFRAG üksmeelele selles, kas põlvkondadevaheliste ja rahavoogudega vastavusse viidud lepingute grupeerimine aastasteks kohortideks vastab tehnilistele kinnitamise kriteeriumidele või soodustab Euroopa avalikku hüve. See on kooskõlas seisukohtadega, mida sidusrühmad väljendasid EFRAGi kinnitamisnõuande kohta ja seisukohtadega, mida liikmesriikide eksperdid väljendasid raamatupidamise regulatiivkomitees.

(9) Liidu äriühingutel peaks olema võimalik IASBi avaldatud standardit IFRS 17 kohaldada, et hõlbustada noteerimist kolmandates riikides või täita üleilmsete investorite ootusi.

(10) Siiski ei peegelda aastase kohordi nõue arvestusühikuna kindlustus- ja investeerimislepingute rühmade puhul alati ärimudelit ega põhjendustes 5 ja 6 osutatud põlvkondadevaheliste ja rahavoogudega vastavusse viidud lepingute õiguslikke ja lepingulisi omadusi. Need lepingud moodustavad liidus üle 70 % elukindlustuslepingute kohustiste kogusummast. Selliste lepingute suhtes kohaldataval aastase kohordi nõudel ei ole alati soodsat kulude ja tulude suhet.

(11) Arvestades IFRSi ülemaailmset kapitalituru konteksti, peaks IFRSist kõrvalekaldumine piirduma erandlike asjaoludega ja selle kohaldamisala peaks olema kitsas.

(12) Olenemata käesoleva määruse lisa A liite kohasest kindlustuslepingute rühma määratlusest, peaks liidu äriühingutel olema seega võimalus vabastada põlvkondadevahelised ja rahavoogudega vastavusse viidud lepingud IFRS 17 kohasest aastase kohordi nõudest.

(13) Investoritel peaks olema võimalik aru saada, kas äriühing on kohaldanud lepingurühmade suhtes aastase kohordi nõudest vabastust. Seepärast peaks äriühing avalikustama kooskõlas rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga 1 *Finantsaruannete esitamine* oma finantsaruannete lisades asjaolu, et ta on kasutanud vabastust olulise arvestusmeetodina, ja esitama muu selgitava teabe, näiteks selle kohta, milliste portfellide suhtes ta vabastust kohaldas. See ei tohiks tähendada aastase kohordi nõudest tehtava võimaliku vabastuse kasutamise mõju kvantitatiivset hindamist.

(14) Komisjon peaks hiljemalt 31. detsembriks 2027 läbi vaatama aastase kohordi nõudest tehtud vabastuse põlvkondadevaheliste ja rahavoogudega vastavusse viidud lepingute puhul, võttes arvesse IFRS 17 rakendamise järgset läbivaatamist IASBi poolt.

(15) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1126/2008 vastavalt muuta.

(16) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas raamatupidamise regulatiivkomitee arvamusega,

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1126/2008 lisa muudetakse järgmiselt:

a) rahvusvahelist finantsaruandlusstandardit (IFRS) 17 *Kindlustuslepingud* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;

b) IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*, IFRS 3 *Äriühendused*, IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*, IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*, IFRS 9 *Finantsinstrumendid*, IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav müügitulu*, rahvusvahelist raamatupidamisstandardit (IAS) 1 *Finantsaruannete esitamine*, IAS 7 *Rahavoogude aruanded*, IAS 16 *Materiaalsed põhivarad*, IAS 19 *Hüvitised töötajatele*, IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse*, IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*, IAS 36 *Varade väärtuse langus*, IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*, IAS 38 *Immateriaalsed varad*, IAS 40 *Kinnisvarainvesteeringud* ning standardite tõlgendamise komitee tõlgendust SIC 27 *Juriidiliselt rendilepingutena vormistatud tehingute sisu hindamine* muudetakse vastavalt standardile IFRS 17, nagu on sätestatud käesoleva määruse lisas.

Artikkel 2

1. Kõik äriühingud kohaldavad artiklis 1 osutatud muudatust hiljemalt alates 1. jaanuaril 2023 või pärast seda algava esimese majandusaasta alguskuupäevast.

2. Erandina lõikest 1 võib äriühing otsustada mitte kohaldada käesoleva määruse lisa paragrahvis 22 sätestatud nõuet järgmiste rühmade suhtes:

a) käesoleva määruse lisa liite A kohased otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute rühmad ja võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingute rühmad, ning kindlustuslepingud rahavoogudega, mis mõjutavad muude lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogusid või mis on nendest mõjutatud, nagu on sätestatud kõnealuse lisa liite B paragrahvides B67 ja B68;

b) kindlustuslepingute rühmad, mida hallatakse põlvkondadeüleselt ja mis vastavad direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 77b sätestatud tingimustele ning mille järelevalveasutused on heaks kiitnud kattuvuse kohanduse kohaldamiseks.

Kui äriühing ei kohalda käesoleva määruse lisa paragrahvis 22 sätestatud nõuet vastavalt lõike 2 punktile a või b, avalikustab ta selle lisades vastavalt rahvusvahelisele raamatupidamisstandardile 1 *Finantsaruannete esitamine* olulise arvestusmeetodina ja esitab muu selgitava teabe, näiteks selle kohta, milliste portfellide suhtes ta vabastust kohaldas.

Artikkel 3

Komisjon vaatab artikli 2 lõikes 2 sätestatud vabatahtliku vabastuse läbi 31. detsembriks 2027 ja teeb vajaduse korral ettepaneku seda vabastust muuta või see lõpetada.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. november 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

IFRS 17 Kindlustuslepingud

Rahvusvaheline finantsaruandlusstandard 17

Kindlustuslepingud

Eesmärk

1. **Standardis IFRS 17 *Kindlustuslepingud* esitatakse standardi rakendusalasse kuuluvate *kindlustuslepingute* kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted. IFRS 17 eesmärk on tagada, et üksus esitab asjakohast teavet, mis annab usaldusväärse ülevaate neist lepingutest. Selle teabe põhjal saavad finantsaruannete kasutajad hinnata kindlustuslepingute mõju üksuse finantsseisundile, finantstulemustele ja rahavoogudele.**

2. Üksus võtab IFRS 17 rakendamisel arvesse kõiki oma lepingutest või õigusnormidest tulenevaid sisulisi õigusi ja kohustusi. Leping on kahe või enama osalise vahel sõlmitud kokkulepe, millega luuakse täitmisele pööratavad õigused ja kohustused. Lepingus sätestatud õiguste ja kohustuste täitmisele pööratavus on seadusega reguleeritud. Lepingud võivad olla kirjalikud, suulised või eelduslikud vastavalt üksuse tegevustavale. Lepingutingimused hõlmavad nii lepingus sõnaselgelt sätestatud tingimusi kui ka kaudseid tingimusi, kuid üksus ei võta arvesse majandusliku sisuta tingimusi (st millel puudub märgatav mõju lepingu aluseks olevatele majanduslikele kaalutlustele). Kaudsete lepingutingimuste hulka kuuluvad õigusnormidega kehtestatud tingimused. Eri jurisdiktsioonides, majandusharudes ja üksustes kasutatakse erinevaid kliendilepingute sõlmimise tavasid ja protsesse. Lisaks võivad need erineda ka üksuse sees (need võivad oleneda näiteks kliendikategooriast või lubatud kaupade või teenuste laadist).

Rakendusala

3. Üksus rakendab standardit IFRS 17:

   a) enda väljastatud kindlustuslepingute, sealhulgas *edasikindlustuslepingute* suhtes;

   b) enda sõlmitud edasikindlustuslepingute suhtes ja

   c) enda väljastatud *võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingute* suhtes, tingimusel et ta väljastab ka kindlustuslepinguid.

4. Kõik standardis IFRS 17 esitatud viited kindlustuslepingutele kehtivad ka:

   a) üksuse sõlmitud edasikindlustuslepingutele, v.a

      i) kui viidatakse tema väljastatud kindlustuslepingutele ja

      ii) paragrahvides 60–70A kirjeldatud juhtudel;

   b) paragrahvi 3 punktis c nimetatud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingutele, v.a kui viidatakse paragrahvi 3 punktis c nimetatud kindlustuslepingutele ja paragrahvis 71 kirjeldatud juhtudel.

5. Kõik standardis IFRS 17 esitatud viited väljastatud kindlustuslepingutele kehtivad ka kindlustuslepingutele, mille üksus omandab kindlustuslepingute üleandmisega või äriühenduses (v.a sõlmitud edasikindlustuslepingud).

6. Lisas A määratletakse kindlustuslepingu mõiste ja lisa B paragrahvides B2–B30 esitatakse juhised kindlustuslepingu määratluse kohta.

7. Üksus ei rakenda standardit IFRS 17 järgmise suhtes:

   a) tootja, edasimüüja või jaemüüja poolt seoses kaupade või teenuste müügiga klientidele antavad garantiid (vt IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav müügitulu*);

   b) tööandja varad ja kohustised töötajate hüvitiste plaanide (vt IAS 19 *Hüvitised töötajatele* ja IFRS 2 *Aktsiapõhine makse*) ja pensionihüvitiste kohustuste alusel, mis on kindlaks määratud hüvitiste plaanidega (vt IAS 26 *Pensionihüvitiste plaanide arvestus ja aruandlus*);

c) lepingulised õigused ja kohustused, mis sõltuvad mitterahaliste vahendite tulevasest kasutamisest või selle kasutamise õigusest (nt teatavad litsentsitasud, kasutustasud, muutuvad või muud tingimuslikud rendimaksed jms: vt IFRS 15, IAS 38 *Immateriaalsed varad* ja IFRS 16 *Rendiarvestus*);

d) tootja, edasimüüja või jaemüüja antavad jääkväärtusgarantiid ja rentniku jääkväärtusgarantiid, kui need sisalduvad rendis (vt IFRS 15 ja IFRS 16);

e) finantsgarantiilepingud, kui väljastaja ei ole varem selgesti kinnitanud, et käsitab selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on kasutanud seetõttu nende suhtes kindlustuslepingute puhul rakendatavaid arvestusmeetodeid. Väljastaja otsustab, kas rakendab selliste finantsgarantiilepingute suhtes standardit IFRS 17 või standardit IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*, IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* ja IFRS 9 *Finantsinstrumendid*. Väljastaja võib teha sellise otsuse iga üksiku lepingu puhul, kuid olles lepingu kohta otsuse teinud, ei tohi ta seda enam muuta;

f) maksmisele kuuluv tingimuslik tasu või saadav kasu äriühenduses (vt IFRS 3 *Äriühendused*);

g) kindlustuslepingud, mille puhul üksus on *kindlustusvõtja*, välja arvatud juhul, kui need lepingud on sõlmitud edasikindlustuslepingud (vt paragrahvi 3 punkt b);

h) krediitkaardilepingud või sarnased lepingud, mis pakuvad krediidi- või maksekokkuleppeid, mis vastavad kindlustuslepingu määratlusele üksnes juhul, kui üksus ei kajasta üksiku kliendiga seotud *kindlustusriski* hinnangut selle kliendiga sõlmitava lepingu hinnas (vt IFRS 9 ja muud rakendatavad IFRSid). Üksnes juhul, kui IFRS 9 kohaselt peab üksus eraldama sellises lepingus sisalduva kindlustuskatte komponendi (vt IFRS 9 paragrahvi 2.1 punkti e alapunkt iv), rakendab üksus selle komponendi suhtes standardit IFRS 17.

8. Mõned lepingud vastavad kindlustuslepingu määratlusele, kuid nende põhieesmärk on teenuste osutamine fikseeritud tasu eest. Üksus võib otsustada rakendada selliste tema väljastatavate lepingute suhtes standardi IFRS 17 asemel standardit IFRS 15 üksnes juhul, kui on täidetud teatavad tingimused. Väljastaja võib teha sellise otsuse iga üksiku lepingu puhul, kuid olles otsuse teinud, ei tohi ta seda enam muuta. Need tingimused on järgmised:

a) üksus ei kajasta üksiku kliendiga seotud riski hinnangut selle kliendiga sõlmitava lepingu hinnas;

b) lepinguga makstakse kliendile hüvitist pigem teenuste osutamise kaudu kui rahamaksete tegemisega ja

c) lepinguga üleantav kindlustusrisk tuleneb eeskätt sellest, et klient kasutab teenuseid, mitte nende teenuste maksumuse suhtes valitsevast ebakindlusest.

8A Mõned lepingud vastavad kindlustuslepingu määratlusele, kuid piiravad *kindlustusjuhtumite* eest makstava hüvitise summaga, mis muidu tuleks tasuda kindlustusvõtja lepingukohase kohustuse täitmiseks (nt laenud, mille puhul loobutakse tasudest surma korral). Üksus otsustab rakendada kas standardit IFRS 17 või IFRS 9 tema väljastatavate lepingute suhtes, v.a juhul, kui sellised lepingud on paragrahviga 7 IFRS 17 rakendusalast välja arvatud. Üksus otsustab seda iga *kindlustuslepingute portfelli* puhul eraldi ja seda valikut ei saa enam muuta.

Kindlustuslepingute kombineerimine

9. Sama või seotud vastaspoolega sõlmitud kindlustuslepingute paketi või kogumiga võidakse saavutada või see võib olla ette nähtud saavutama ühist majanduslikku mõju. Selliste lepingute sisu kohta aru andmisel võib olla vajalik käsitada lepingute paketti või kogumit ühtse tervikuna. Näiteks kui ühe lepingu kohased õigused või kohustused ei tee muud kui vabastavad täielikult samal ajal sama vastaspoolega sõlmitud teises lepingus sätestatud õigustest või kohustustest, on ühiseks mõjuks õiguste või kohustuste puudumine.

Kindlustuslepingu komponentide eraldamine (paragrahvid B31–B35)

10. Kindlustusleping võib sisaldada üht või mitut komponenti, mis kuuluksid mõne teise standardi rakendusalasse, kui need oleksid eraldiseisvad lepingud. Näiteks võib kindlustusleping sisaldada *investeerimis-* või teenuste (v.a *kindlustuslepingujärgsete teenuste*) komponenti (või mõlemat). Üksus rakendab lepingu komponentide kindlaksmääramiseks ja arvestamiseks paragrahve 11–13.

11. Üksus:

a) rakendab IFRS 9, et teha kindlaks, kas leping hõlmab tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberit, mida saab eraldada, ja kuidas tuleks seda tuletisinstrumenti arvestada;

b) eraldab põhikindlustuslepingust investeerimiskomponendi üksnes siis, kui see investeerimiskomponent on eristatav (vt paragrahvid B31–B32). Üksus rakendab eraldatud investeerimiskomponendi arvestamisel standardit IFRS 9, v.a juhul, kui tegemist on võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguga, mis kuulub IFRS 17 rakendusalasse (vt paragrahvi 3 punkt c).

12. Pärast paragrahvi 11 rakendamist tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberite ja eristatavate investeerimiskomponentidega seotud rahavoogude eraldamiseks eraldab üksus põhikindlustuslepingust kõik lubadused anda kindlustusvõtjale üle eristatavad kaubad või teenused, v.a kindlustuslepingujärgsed teenused, rakendades IFRS 15 paragrahvi 7. Üksus rakendab selliste lubaduste arvestamisel standardit IFRS 15. Rakendades IFRS 15 paragrahvi 7 lubaduse eraldamiseks, rakendab üksus IFRS 17 paragrahve B33–B35 ja esmasel kajastamisel:

a) rakendab standardit IFRS 15 raha laekumiste omistamiseks kindlustuskomponendile ja lubadustele pakkuda eristatavaid kaupu ja teenuseid, v.a kindlustuslepingujärgsed teenused, ja

b) omistab raha väljamaksed kindlustuskomponendile ja lubatud kaupadele või teenustele, v.a kindlustuslepingujärgsed teenused, mille arvestamisel rakendatakse standardit IFRS 15, nii et:

i) iga komponendiga otseselt seotud raha väljamaksed omistatakse asjaomasele komponendile ja

ii) ülejäänud raha väljamaksed omistatakse süstemaatilisel ja ratsionaalsel alusel, kajastades raha väljamakseid, mis üksuse hinnangul tekiksid, kui asjaomane komponent oleks eraldiseisev leping.

13. Pärast paragrahvide 11–12 rakendamist rakendab üksus põhikindlustuslepingu kõigi ülejäänud komponentide suhtes standardit IFRS 17. Edaspidi käsitatakse kõiki standardis IFRS 17 esitatud viiteid tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberitele viidetena tuletisinstrumentidele, mida ei ole põhikindlustuslepingust eraldatud, ja kõiki viiteid investeerimiskomponentidele viidetena investeerimiskomponentidele, mida ei ole põhikindlustuslepingust eraldatud (v.a viited paragrahvides B31–B32).

Kindlustuslepingute agregeerituse tase

14. **Üksus määrab kindlaks kindlustuslepingute portfellid. Portfell sisaldab sarnastele riskidele avatud ja ühiselt hallatavaid lepinguid. Ühe tootesarjaga seotud lepingud on eeldatavasti avatud sarnastele riskidele ja kuuluvad seetõttu ühiselt hallatavana samasse portfelli. Eri tootesarjadega (nt ühekordse kindlustusmaksega annuiteet ja tavapärane tähtajaline elukindlustus) seotud lepingud ei ole eeldatavasti avatud sarnastele riskidele ja kuuluvad seetõttu eri portfellidesse.**

15. **Paragrahve 16–24 rakendatakse väljastatud kindlustuslepingute suhtes. Sõlmitud edasikindlustuslepingute agregeerituse tasemega seotud nõuded on sätestatud paragrahvis 61.**

16. **Üksus jagab väljastatud kindlustuslepingute portfelli vähemalt järgmisteks osadeks:**

a) **selliste lepingute grupp, mis esmasel kajastamisel on koormavad (nende olemasolu korral);**

b) **selliste lepingute grupp, mille esmasel kajastamisel puudub märkimisväärne võimalus, et need muutuvad edaspidi koormavaks, ja**

c) **portfelli ülejäänud lepingute grupp (olemasolu korral).**

17. Kui üksuse käsutuses on mõistlik ja põhjendatud teave, mille põhjal saab järeldada, et teatavad lepingud kuuluvad paragrahvi 16 rakendamisel kõik samasse gruppi, võib ta seda lepingute kogumit hinnata, et kindlaks teha, kas need lepingud on koormavad (vt paragrahv 47) ja kas nende puhul esineb märkimisväärne võimalus edaspidi koormavaks muutuda (vt paragrahv 19). Kui üksuse käsutuses ei ole mõistlikku ja põhjendatud teavet, mille põhjal saab järeldada, et teatavad lepingud kuuluvad kõik samasse gruppi, määrab ta grupi, kuhu leping kuulub, kindlaks iga üksiku lepingu puhul eraldi.

18. Selliste väljastatud lepingute puhul, mille suhtes üksus rakendab kindlustusmaksete meetodit (vt paragrahvid 53–59), eeldab üksus, et ükski portfellis sisalduv leping ei ole esmasel kajastamisel koormav, kui faktidest ja asjaoludest ei tulene teisiti. Üksus hindab kehtivate faktide ja asjaolude muutumise tõenäosust, et teha kindlaks, kas lepingute puhul, mis ei ole esmasel kajastamisel koormavad, esineb märkimisväärne võimalus muutuda edaspidi koormavaks.

19. Selliste väljastatud lepingute puhul, mille suhtes ei rakendata kindlustusmaksete meetodit (vt paragrahvid 53–54), hindab üksus, kas lepingute puhul, mis ei ole esmasel kajastamisel koormavad, esineb märkimisväärne võimalus muutuda koormavaks:

a) tuginedes selliste eelduste muutumise tõenäosusele, mille muutumise korral võivad lepingud muutuda koormavaks;

b) kasutades üksuse sisearuannetes esitatud hinnanguid. Seega, kui üksus hindab, kas lepingute puhul, mis ei ole esmasel kajastamisel koormavad, esineb märkimisväärne võimalus muutuda koormavaks:

i) ei tohi ta eirata oma sisearuannetes esitatud teavet selle kohta, kuidas eri lepingutega seotud eelduste muutumine mõjutab võimalust, et need lepingud muutuvad koormavaks, kuid

ii) ta ei ole kohustatud koguma lisateavet lisaks üksuse sisearuannetes esitatud teabele eri lepingutega seotud eelduste muutumise mõju kohta.

20. Kui portfellis sisalduvad lepingud jaotuksid paragrahvide 14–19 rakendamisel eri gruppidesse üksnes seetõttu, et õigusnormidega on konkreetselt piiratud üksuse suutlikkust kehtestada erinevate omadustega kindlustusvõtjate puhul eri hindu või hüvitisi, võib üksus määrata need lepingud samasse gruppi. Üksus ei rakenda käesolevat paragrahvi analoogia põhjal teiste objektide suhtes.

21. Üksus võib jaotada paragrahvis 16 nimetatud grupid osadeks. Üksus võib jaotada portfellid näiteks:

a) mitmeks selliste lepingute grupiks, mis ei ole esmasel kajastamisel koormavad, juhul kui üksuse sisearuannetes esitatud teabes eristatakse:

i) kasumlikkuse eri tasemeid või

ii) eri võimalusi, kuidas lepingud muutuvad pärast esmast kajastamist koormavaks, ja

b) mitmeks selliste lepingute grupiks, mis on esmasel kajastamisel koormavad, juhul kui üksuse sisearuannetes esitatakse üksikasjalikumat teavet selle kohta, mil määral on lepingud koormavad.

22. **Üksus ei määra samasse gruppi lepinguid, mis on väljastatud rohkem kui üheaastase vahega. Vajaduse korral jaotab üksus selleks paragrahvides 16–21 nimetatud grupid osadeks.**

23. Üks *kindlustuslepingute grupp* koosneb ühest lepingust, kui see on paragrahvide 14–22 rakendamise tulemus.

24. Üksus rakendab paragrahve 14–23 rakendades kindlaksmääratud lepingugruppide suhtes IFRS 17-s sätestatud kajastamis- ja mõõtmisnõudeid. Üksus moodustab grupid esmasel kajastamisel ja lisab nendele lepinguid, rakendades paragrahvi 28. Üksus ei muuda hiljem gruppide koosseisu. Üksus võib lepingute grupi mõõtmiseks hinnata *kindlustuslepingu rahavoogusid* grupist või portfellist suuremal agregeerituse tasemel, kui üksus saab võtta grupi mõõtmisel paragrahvi 32 punkti a ning paragrahvi 40 punkti a alapunkti i ja punkti b rakendades arvesse asjakohaseid kindlustuslepingute rahavoogusid, jaotades sellised hinnangud lepingute gruppide vahel.

Kajastamine

25. **Üksus kajastab väljastatud kindlustuslepingute gruppi järgmistest kuupäevadest kõige varasemast kuupäevast alates:**

a) **lepingute grupi *kindlustuskatte perioodi* alguskuupäev;**

b) **gruppi kuuluva kindlustusvõtja esimese makse tähtpäev ja**

c) **koormavate lepingute grupi puhul kuupäev, mil see grupp muutub koormavaks.**

26. Lepingulise tähtpäeva puudumisel peetakse kindlustusvõtja esimese makse tähtpäevaks selle laekumise kuupäeva. Üksus on kohustatud määrama paragrahvi 16 rakendades enne paragrahvi 25 punktides a ja b sätestatud kuupäevadest varaseimat kuupäeva kindlaks, kas teatavad lepingud moodustavad koormavate lepingute grupi, juhul kui faktid ja asjaolud osutavad sellise grupi olemasolule.

27. [välja jäetud]

28. Üksus võtab kindlustuslepingute grupi kajastamisel aruandeperioodil arvesse üksnes lepinguid, mis üksikult vastavad ühele paragrahvis 25 sätestatud kriteeriumidest, ning hindab diskontomäärasid esmase kajastamise kuupäeval (vt paragrahv B73) ja aruandeperioodil väljastatud kindlustuskaitse ühikuid (vt paragrahv B119). Üksus võib pärast aruandeperioodi lõppu lisada gruppi veel lepinguid, kui on täidetud paragrahvide 14–22 tingimused. Üksus lisab lepingu gruppi aruandeperioodil, mil see leping vastab ühele paragrahvis 25 sätestatud kriteeriumidest. Selle tulemusena võivad paragrahvi B73 rakendades kindlaks määratud esmase kajastamise kuupäeva diskontomäärad muutuda. Üksus rakendab muudetud määrasid alates selle aruandeperioodi algusest, millal uued lepingud gruppi lisatakse.

Kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood (paragrahvid B35A–B35D)

28A Üksus jaotab *kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood* kindlustuslepingute gruppidele ning kasutab selleks paragrahve B35A–B35B rakendades süstemaatilist ja ratsionaalset meetodit, v.a juhul, kui ta otsustab kajastada neid kuluna, rakendades paragrahvi 59 punkti a.

28B Üksus, mis ei rakenda paragrahvi 59 punkti a, kajastab kindlustuslepingu sõlmimisega seotud tasutud rahavood (või kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood, mille puhul kohustis on kajastatud muud IFRS standardit rakendades) varana enne seotud kindlustuslepingute grupi kajastamist. Üksus kajastab sellise vara iga seotud kindlustuslepingute grupi puhul.

28C Üksus lõpetab varana kajastamise kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, kui seotud kindlustuslepingute grupi mõõtmine hõlmab kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogusid, rakendades paragrahvi 38 punkti c alapunkti i või paragrahvi 55 punkti a alapunkti iii.

28D Kui rakendatakse paragrahvi 28, rakendab üksus paragrahve 28B–28C kooskõlas paragrahviga B35C.

28E Iga aruandeperioodi lõpus hindab üksus vara kaetavust kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, kui andmed ja asjaolud osutavad vara väärtuse võimalikule langusele (vt paragrahv B35D). Kui üksus tuvastab väärtuse languse, korrigeerib üksus vara bilansilist jääkmaksumust ja kajastab väärtuse languse kasumiaruandes.

28F Üksus kajastab eelnevalt paragrahvi 28E rakendades kajastatud väärtuse langusest tuleneva kahjumi osalise või täieliku tühistamise kasumiaruandes ja suurendab vara bilansilist jääkmaksumust sel määral, mil väärtuse languse tingimusi enam ei eksisteeri või need on paranenud.

Mõõtmine (paragrahvid B36–B119F)

29. Üksus rakendab paragrahve 30–52 kõikide IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate kindlustuslepingute gruppide suhtes järgmiste eranditega:

a) emmale-kummale paragrahvis 53 sätestatud kriteeriumile vastavate kindlustuslepingute grupi puhul võib üksus mõõtmist lihtsustada, kasutades paragrahvide 55–59 kohast kindlustusmaksete meetodit;

b) sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi puhul rakendab üksus paragrahve 32–46, nagu on nõutud paragrahvides 63–70A. Sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi suhtes ei rakendata paragrahve 45 (*otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute* kohta) ja 47–52 (koormavate lepingute kohta);

c) võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingute grupi puhul rakendab üksus paragrahve 32–52, mida on muudetud paragrahviga 71.

30. Kui üksus rakendab välisvaluutas rahavoogusid tekitavate kindlustuslepingute grupi suhtes standardit IAS 21 *Valuutakursside muutuste mõjud*, käsitab ta seda lepingute gruppi, sealhulgas *lepingulist teenusemarginaali*, rahalise vara või kohustisena.

31. Kindlustuslepinguid väljastava üksuse finantsaruannetes kajastatud kindlustuslepingu rahavood ei väljenda selle üksuse mittetäitmise riski (mittetäitmise risk on määratletud standardis IFRS 13 *Õiglase väärtuse mõõtmine*).

Mõõtmine esmasel kajastamisel (paragrahvid B36–B95F)

32. **Üksus mõõdab esmasel kajastamisel kindlustuslepingute gruppi järgmiste näitajate summana:**

a) **kindlustuslepingu rahavood, mis hõlmavad:**

i) **tulevaste rahavoogude hinnanguid (paragrahvid 33–35);**

ii) **korrigeerimist, mis peegeldab raha ajaväärtust ja tulevaste rahavoogudega seotud *finantsriske* niivõrd, kui need ei sisaldu tulevaste rahavoogude hinnangutes (paragrahv 36), ja**

iii) ***mittefinantsriski marginaali* (paragrahv 37);**

b) **lepinguline teenusemarginaal, mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 38–39.**

Tulevaste rahavoogude hinnangud (paragrahvid B36–B71)

33. **Üksus võtab kindlustuslepingute grupi mõõtmisel arvesse kõiki selle grupi iga lepingu piiridesse jäävaid tulevasi rahavoogusid (vt paragrahv 34). Üksus võib paragrahvi 24 rakendades hinnata tulevasi rahavoogusid suuremal agregeerituse tasemel ja jaotada seejärel asjaomased kindlustuslepingute rahavood üksikutele lepingute gruppidele. Tulevaste rahavoogude hinnangud peavad:**

a) **arvestama objektiivselt kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta nende tulevaste rahavoogude suuruse, ajastuse ja ebakindluse kohta kättesaadav (vt paragrahvid B37–B41). Selleks hindab üksus kõigi võimalike tulemuste eeldatavat väärtust (st tõenäosusega kaalutud keskmist);**

b) **peegeldama üksuse väljavaadet, tingimusel et asjaomaste turupõhiste muutujate hinnangud on kooskõlas nende muutujate puhul jälgitavate turuhindadega (vt paragrahvid B42–B53);**

c) **olema ajakohased, st hinnangud peavad peegeldama mõõtmise kuupäeval valitsevaid olusid, sealhulgas sellel kuupäeval tehtud tulevikku puudutavaid eeldusi (vt paragrahvid B54–B60);**

d) **olema selged, st üksus peab hindama mittefinantsriski marginaali eraldi muudest hindamistest (vt paragrahv B90). Üksus peab hindama rahavoogusid ka eraldi raha ajaväärtuse ja finantsriskiga korrigeerimisest, välja arvatud juhul, kui kõige asjakohasem mõõtmistehnika hõlmab nende hindamist (vt paragrahv B46).**

34. Rahavood jäävad kindlustuslepingu piiridesse, kui need tulenevad olemasolevatest sisulistest õigustest ja kohustustest sellel aruandeperioodil, mil üksus saab kohustada kindlustusvõtjat tasuma kindlustusmakset või üksusel on sisuline kohustus osutada kindlustusvõtjale kindlustuslepingujärgseid teenuseid (vt paragrahvid B61–B71). Sisuline kohustus kindlustuslepingujärgseid teenuseid osutada lõpeb siis, kui:

a) üksus on praktiliselt suuteline konkreetse kindlustusvõtja riske ümber hindama ja saab selle tulemusena kehtestada neid riske täielikult väljendava hinna või hüvitiste taseme või

b) mõlemad järgmised kriteeriumid on täidetud:

i) üksus on praktiliselt suuteline asjaomast lepingut sisaldava kindlustuslepingute portfelli riske ümber hindama ja saab selle tulemusena kehtestada selle portfelli riske täielikult väljendava hinna või hüvitiste taseme ja

ii) riskide ümberhindamise kuupäevale eelnevate kindlustusmaksete kindlaksmääramisel ei võeta arvesse ümberhindamise kuupäevale järgneva perioodiga seotud riske.

35. Üksus ei kajasta kohustise või varana summasid, mis on seotud eeldatavate kindlustusmaksete või nõuetega väljaspool kindlustuslepingu piire. Sellised summad on seotud tulevaste kindlustuslepingutega.

Diskontomäärad (paragrahvid B72–B85)

36. **Üksus korrigeerib tulevaste rahavoogude hinnanguid, et peegeldada raha ajaväärtust ja asjaomaste rahavoogudega seotud finantsriske niivõrd, kui need ei sisaldu rahavoogude hinnangutes. Paragrahvis 33 kirjeldatud tulevaste rahavoogude hinnangute suhtes kohaldatavad diskontomäärad peavad:**

a) **peegeldama raha ajaväärtust, rahavoogude omadusi ja kindlustuslepingute likviidsusomadusi;**

b) **olema kooskõlas selliste finantsinstrumentide jälgitavate kehtivate turuhindadega, mille rahavoogude omadused vastavad kindlustuslepingute omadele näiteks ajastuse, valuuta ja likviidsuse poolest, ja**

c) **välistama nende tegurite mõju, mis mõjutavad selliseid jälgitavaid turuhindu, kuid mitte kindlustuslepingute tulevasi rahavoogusid.**

Mittefinantsriski marginaal (paragrahvid B86–B92)

37. **Üksus korrigeerib tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnanguid, et peegeldada tasu, mida üksus nõuab mittefinantsriskist tuleneva ebakindluse talumise eest seoses rahavoogude suuruse ja ajastusega.**

Lepinguline teenusemarginaal

38. **Lepinguline teenusemarginaal on kindlustuslepingute grupi puhul vara või kohustise komponent, mis kujutab endast teenimata tulu, mida üksus kajastab, kui ta osutab kindlustuslepingujärgseid teenuseid tulevikus. Üksus mõõdab lepingulist teenusemarginaali kindlustuslepingute grupi esmasel kajastamisel summas, mille tulemusena – v.a paragrahvi 47 (koormavate lepingute kohta) või paragrahvi B123A (kindlustustegevuse tulu kohta seoses paragrahvi 38 punkti c alapunktiga ii) rakendamisel – ei teki tulu või kulu seoses:**

a) **sellise kindlustuslepingute rahavoogude summa esmase kajastamisega, mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 32–37;**

b) **sularahavoogudega, mis tekivad sellel kuupäeval seoses gruppi kuuluvate lepingutega;**

c) **järgmise kajastamise lõpetamisega esmase kajastamise kuupäeval:**

i) **kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul mis tahes vara, rakendades paragrahvi 28C, ja**

ii) **kõik muud varad või kohustised, mis on varem kajastatud lepingute grupiga seotud rahavoogude puhul, nagu määratletud paragrahvis B66A.**

39. Kindlustuslepingute üleandmisega või äriühenduses omandatud kindlustuslepingute puhul, mis kuuluvad IFRS 3 rakendusalasse, rakendab üksus paragrahvi 38 kooskõlas paragrahvidega B93–B95F.

Edasine mõõtmine

40. **Kindlustuslepingute grupi bilansiline jääkmaksumus iga aruandeperioodi lõpus võrdub järgmiste kohustiste summaga:**

a) ***kohustis tuleviku väljamakseteks*, mis hõlmab:**

i) **tulevase tegevusega seotud kindlustuslepingute rahavoogusid sellel kuupäeval, mis on jaotatud gruppi kuuluvatele lepingutele ja mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 33–37 ja B36–B92;**

ii) **grupi lepingulist teenusemarginaali sellel kuupäeval, mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 43–46, ja**

b) ***rahuldamata nõuete eraldis*, mis hõlmab varasema tegevusega seotud kindlustuslepingu rahavoogusid sellel kuupäeval, mis on jaotatud gruppi kuuluvatele lepingutele ja mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 33–37 ja B36–B92.**

41. **Üksus kajastab tulu ja kulu seoses järgmiste muutustega tuleviku väljamaksete kohustise bilansilises jääkmaksumuses:**

a) **tulu kindlustustegevusest, mis tekib tuleviku väljamaksete kohustise vähenemisel perioodi jooksul osutatud teenuste tõttu ja mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve B120–B124;**

b) **sellised kulud kindlustustegevusest, mis tekivad koormavate lepingute gruppide pealt kahjumi kandmise ja sellise kahjumi tühistamise korral (vt paragrahvid 47–52), ja**

c) **kindlustuslepingute finantstulu või -kulu, mis tekib raha ajaväärtuse ja finantsriski mõju tõttu, nagu on kirjeldatud paragrahvis 87.**

42. **Üksus kajastab tulu ja kulud seoses järgmiste muutustega rahuldamata nõuete eraldise bilansilises jääkmaksumuses:**

a) **sellised kulud kindlustustegevusest, mis tekivad kohustise suurenemisel perioodi jooksul tekkinud nõuete ja kulude tõttu, välja arvatud investeerimiskomponendid;**

b) **sellised kulud kindlustustegevusest, mis tekivad hilisematest muutustest kindlustuslepingu rahavoogudes seoses rahuldamata nõuete ja kuludega, ja**

c) **kindlustuslepingute finantstulu või -kulu, mis tekib raha ajaväärtuse ja finantsriski mõju tõttu, nagu on kirjeldatud paragrahvis 87.**

Lepinguline teenusemarginaal (paragrahvid B96–B119B)

43. **Lepinguline teenusemarginaal aruandeperioodi lõpus on kindlustuslepingute grupi kasum, mida ei ole veel kasumiaruandes kajastatud, kuna see on seotud asjaomase lepingute grupi alusel tulevikus osutatava teenusega.**

44. *Otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute* puhul võrdub lepingute grupi lepingulise teenusemarginaali bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus bilansilise jääkmaksumusega aruandeperioodi alguses, mida on korrigeeritud järgmisega:

a) gruppi lisatud uute lepingute mõju (vt paragrahv 28);

b) aruandeperioodil lepingulise teenusemarginaali bilansiliselt jääkmaksumuselt arvestatud intress, mille mõõtmisel kasutatakse paragrahvi B72 punktis b kindlaks määratud diskontomäärasid;

c) paragrahvides B96–B100 kirjeldatud muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on seotud tulevase tegevusega, välja arvatud juhtudel, mil:

i) kindlustuslepingu rahavoogude suurenemine ületab lepingulise teenusemarginaali bilansilist jääkmaksumust, põhjustades kahjumi (vt paragrahvi 48 punkt a), või

ii) kindlustuslepingu rahavoogude vähenemine jaotatakse ülejäänud tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile, rakendades paragrahvi 50 punkti b;

d) mõju, mida välisvaluuta vahetuskursi erinevused avaldavad lepingulisele teenusemarginaalile, ja

e) summa, mis kajastatakse kindlustustegevuse tuluna perioodi jooksul toimunud kindlustuslepingujärgsete teenuste üleandmise tõttu ja mis määratakse kindlaks, jaotades aruandeperioodi lõpus (enne jaotamist) alles jäänud lepingulise teenusemarginaali käesolevale ja ülejäänud kindlustuskaitse perioodile, rakendades paragrahvi B119.

45. Otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul (vt paragrahvid B101–B118) võrdub lepingute grupi lepingulise teenusemarginaali bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus bilansilise jääkmaksumusega aruandeperioodi alguses, mida on korrigeeritud allpool punktides a–e nimetatud summadega. Üksus ei ole kohustatud neid korrigeerimisi eristama. Selle asemel võib mõnede või kõikide korrigeerimiste jaoks kindlaks määrata kombineeritud summa. Korrigeerimisel võetakse arvesse järgmist:

a) gruppi lisatud uute lepingute mõju (vt paragrahv 28);

b) muutust *alusvara* õiglase väärtuse üksuse osa summas (vt paragrahvi B104 punkti b alapunkt i), välja arvatud juhtudel, mil:

i) rakendatakse paragrahvi B115 (riskimaandamise kohta);

ii) alusvara õiglase väärtuse üksuse osa summa vähenemine ületab lepingulise teenusemarginaali bilansilist jääkmaksumust, põhjustades kahjumi (vt paragrahv 48), või

iii) alusvara õiglase väärtuse üksuse osa summa suurenemine tühistab alapunktis ii osutatud kahjumi;

c) paragrahvides B101–B118 kirjeldatud muutused kindlustuslepingu rahavoogudes, mis on seotud tulevase tegevusega, välja arvatud juhtudel, mil:

i) rakendatakse paragrahvi B115 (riskimaandamise kohta);

ii) kindlustuslepingu rahavoogude selline suurenemine ületab lepingulise teenusemarginaali bilansilist jääkmaksumust, põhjustades kahjumi (vt paragrahv 48), või

iii) kindlustuslepingu rahavoogude vähenemine jaotatakse tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile, rakendades paragrahvi 50 punkti b;

d) mõju, mida välisvaluuta vahetuskursi erinevused avaldavad lepingulisele teenusemarginaalile, ja

e) summa, mis kajastatakse kindlustustegevuse tuluna perioodi jooksul toimunud kindlustuslepingujärgsete teenuste üleandmise tõttu ja mis määratakse kindlaks, jaotades aruandeperioodi lõpus (enne jaotamist) alles jäänud lepingulise teenusemarginaali käesolevale ja ülejäänud kindlustuskaitse perioodile, rakendades paragrahvi B119.

46. Mõned muutused lepingulises teenusemarginaalis tasakaalustavad muutused kindlustuslepingu rahavoogudes, mis on seotud tuleviku väljamaksete kohustisega, mistõttu tuleviku väljamaksete kohustise bilansiline jääkmaksumus ei muutu. Kui muutused lepingulises teenusemarginaalis ei tasakaalusta muutusi kindlustuslepingu rahavoogudes, mis on seotud tuleviku väljamaksete kohustisega, kajastab üksus nendest muutustest tuleneva tulu ja kulu, rakendades paragrahvi 41.

Koormavad lepingud

47. Kindlustusleping on esmase kajastamise kuupäeval koormav, kui sellele lepingule jaotatud kindlustuslepingu rahavood, eelnevalt kajastatud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood ja lepingust esmase kajastamise kuupäeval tekkivad rahavood moodustavad kokku netoväljavoolu. Rakendades paragrahvi 16 punkti a, peab üksus grupeerima sellised lepingud eraldi nendest, mis ei ole koormavad. Paragrahvi 17 rakendades võib üksus selgitada välja koormavate lepingute grupi, mõõtes üksikute lepingute asemel lepingute kogumit. Üksus kajastab koormavate lepingute grupi netoväljavoolu kasumiaruandes kahjumina, mille tulemusena on selle grupiga seotud kohustise bilansiline jääkmaksumus võrdne kindlustuslepingute rahavoogudega ja grupi lepinguline teenusemarginaal võrdub nulliga.

48. Kindlustuslepingute grupp muutub koormavaks (või koormavamaks) edasisel mõõtmisel, kui järgmised summad ületavad lepingulise teenusemarginaali bilansilist jääkmaksumust:

a) tulevase teenusega seotud ebasoodsad muutused sellele grupile jaotatud kindlustuslepingute rahavoogudes, mis tulenevad muutustest tulevaste rahavoogude hinnangutes ja mittefinantsriski marginaalist; ja

b) otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute grupi puhul alusvara õiglase väärtuse üksuse osa summa vähenemine.

Rakendades paragrahvi 44 punkti c alapunkti i, paragrahvi 45 punkti b alapunkti ii ja paragrahvi 45 punkti c alapunkti ii, kajastab üksus seda ületavat osa kasumiaruandes kahjumina.

49. Üksus kehtestab koormavate lepingute grupi puhul tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi, mis hõlmab paragrahve 47–48 rakendades kajastatud kahjumeid, või suurendab seda komponenti. Kahjumikomponendi alusel määratakse kindlaks summad, mis esitatakse kasumiaruandes koormavate gruppide kahjumeid tühistavatena ja mida ei arvestata seetõttu kindlustustegevuse tulu kindlaksmääramisel.

50. Pärast koormavate kindlustuslepingute grupi kahjumi kajastamist jaotab üksus:

a) paragrahvis 51 kirjeldatud hilisemad muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on seotud tuleviku väljamaksete kohustisega, süstemaatiliselt järgmiste vahel:

i) tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponent ja

ii) kohustis tuleviku väljamakseteks, välja arvatud kahjumikomponent;

b) järgmise üksnes kahjumikomponendile, kuni see komponent väheneb nullini:

i) tulevase teenusega seotud hilisem vähenemine sellele grupile jaotatud kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on tingitud muutustest tulevaste rahavoogude hinnangutes ja mittefinantsriski marginaalist, ja

ii) alusvara õiglase väärtuse üksuse osa summa mis tahes hilisem suurenemine.

Rakendades paragrahvi 44 punkti c alapunkti ii, paragrahvi 45 punkti b alapunkti iii ja paragrahvi 45 punkti c alapunkti iii, korrigeerib üksus lepingulist teenusemarginaali üksnes niivõrd, kuivõrd see vähenemine ületab kahjumikomponendile jaotatud summat.

51. Paragrahvi 50 punkti a rakendades jaotatavad hilisemad muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on seotud kohustisega tuleviku väljamakseteks, on järgmised:

a) tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangud seoses nõuete ja kuludega, mis vabastatakse tuleviku väljamaksete kohustisest tekkinud kindlustustegevuse kulude tõttu;

b) muutused kasumiaruandes kajastatud mittefinantsriski marginaalis riskist vabanemise tõttu ja

c) kindlustuslepingute finantstulu või -kulu.

52. Paragrahvi 50 punktiga a nõutava süstemaatilise jaotamise tulemusena võrduvad kogusummad, mis jaotatakse kahjumikomponendile kooskõlas paragrahvidega 48–50, lepingute grupi kindlustuskaitse perioodi lõpuks nulliga.

Kindlustusmaksete meetod

53. Üksus võib lihtsustada kindlustuslepingute grupi mõõtmist, kasutades paragrahvides 55–59 sätestatud kindlustusmaksete meetodit, üksnes siis, kui grupi loomisel:

a) üksus eeldab põhjendatult, et sellise lihtsustamise korral ei ole grupi tuleviku väljamaksete kohustise mõõtmise tulemus oluliselt erinev tulemusest, mis saadakse paragrahvides 32–52 sätestatud nõuete kohaldamisel, või

b) grupi iga lepingu kindlustuskaitse periood (sh kindlustuslepingujärgsed teenused, mis tulenevad kõikidest lepingu piiridesse jäävatest kindlustusmaksetest, kusjuures need piirid määratakse kindlaks sellel kuupäeval, rakendades paragrahvi 34) on kuni aasta.

54. Paragrahvi 53 punktis a sätestatud tingimus ei ole täidetud, kui üksus eeldab grupi loomisel, et kindlustuslepingute rahavood on väga varieeruvad, mis mõjutab tuleviku väljamaksete ülejäänud kohustise mõõtmist nõude tekkimisele eelneval perioodil. Kindlustuslepingute rahavoogude varieeruvus suureneb näiteks vastavalt:

a) lepingutes sisalduvate varjatud tuletisinstrumentidega seotud tulevaste rahavoogude suurusele ja

b) lepingute grupi kindlustuskaitse perioodi pikkusele.

55. Kindlustusmaksete meetodit kasutades mõõdab üksus tuleviku väljamaksete kohustist järgmiselt:

a) esmasel kajastamisel võrdub kohustise bilansiline jääkmaksumus:

i) esmasel kajastamisel saadud kindlustusmaksetega,

ii) millest on maha arvatud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood sellel kuupäeval, kui üksus ei otsusta kajastada makseid kuluna, rakendades paragrahvi 59 punkti a, ja

iii) millele on lisatud või millest on maha arvatud summa, mis tuleneb sellel kuupäeval järgmise kajastamise lõpetamisest:

1. kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul mis tahes vara, rakendades paragrahvi 28C, ja

2. kõik muud varad või kohustised, mis on varem kajastatud lepingute grupiga seotud rahavoogude puhul, nagu määratletud paragrahvis B66A;

b) iga järgneva aruandeperioodi lõpus võrdub kohustise bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguse bilansilise jääkmaksumusega,

i) millele on lisatud perioodi jooksul saadud kindlustusmaksed,

ii) millest on maha arvatud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood, kui üksus ei otsusta kajastada makseid kuluna, rakendades paragrahvi 59 punkti a,

iii) millele on lisatud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude amortiseerimisega seotud summad, mis on aruandeperioodil kajastatud kuluna, kui üksus ei otsusta kajastada kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogusid kuluna, rakendades paragrahvi 59 punkti a,

iv) millele on lisatud rahastamiskomponendiga seotud korrigeerimised, rakendades paragrahvi 56,

v) millest on maha arvatud summa, mida kajastatakse asjaomasel perioodil osutatud teenuste eest saadud kindlustustegevuse tuluna (vt paragrahv B126), ja

vi) millest on maha arvatud investeerimiskomponent, mis on makstud või rahuldamata nõuete eraldisse üle kantud.

56. Kui gruppi kuuluvad kindlustuslepingud sisaldavad olulist rahastamiskomponenti, korrigeerib üksus raha ajaväärtuse ja finantsriski mõju peegeldamiseks tuleviku väljamaksete kohustise bilansilist jääkmaksumust, kasutades paragrahvis 36 sätestatud diskontomäärasid, nagu on kindlaks määratud esmasel kajastamisel. Üksus ei ole kohustatud korrigeerima raha ajaväärtuse ja finantsriski mõju peegeldamiseks tuleviku väljamaksete kohustise bilansilist jääkmaksumust, kui üksus eeldab esmasel kajastamisel, et iga teenuseosa osutamise ja sellega seotud kindlustusmakse tähtpäeva vahele jääv ajavahemik ei ületa üht aastat.

57. Kui mis tahes ajal kindlustuskatte perioodi jooksul ilmneb faktidest ja asjaoludest, et kindlustuslepingute grupp on koormav, arvutab üksus järgmiste summade vahe:

a) tuleviku väljamaksete kohustise bilansiline jääkmaksumus, mille kindlaksmääramisel rakendatakse paragrahvi 55, ja

b) kindlustuslepingute rahavood, mis on seotud grupi tuleviku väljamaksetega, rakendades paragrahve 33–37 ja B36–B92. Kui üksus ei korrigeeri paragrahvi 59 punkti b rakendades siiski rahuldamata nõuete eraldist, et võtta arvesse raha ajaväärtust ja finantsriski mõju, ei või ta kindlustuslepingute rahavoogudes sellist korrigeerimist arvesse võtta.

58. Kui paragrahvi 57 punktis b kirjeldatud kindlustuslepingute rahavood ületavad paragrahvi 57 punktis a kirjeldatud bilansilist jääkmaksumust, kajastab üksus kasumiaruandes kahjumit ja suurendab kohustist tuleviku väljamakseteks.

59. Kui üksus rakendab kindlustusmaksete meetodit:

a) võib ta otsustada kajastada kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogusid kuluna, kui tal tekivad need kulud, tingimusel et iga gruppi kuuluva lepingu kindlustuskaitse periood esmasel kajastamisel ei ületa üht aastat;

b) peab ta mõõtma kindlustuslepingute grupi rahuldamata nõuete eraldist rahuldamata nõuetega seotud kindlustuslepingute rahavoogude alusel, rakendades paragrahve 33–37 ja B36–B92. Üksus ei ole siiski kohustatud korrigeerima tulevasi rahavoogusid raha ajaväärtuse ja finantsriski mõjuga, kui need rahavood makstakse või saadakse eeldatavasti kuni ühe aasta jooksul alates nõuete tekkimise kuupäevast.

Sõlmitud edasikindlustuslepingud

60. Standardi IFRS 17 nõudeid muudetakse sõlmitud edasikindlustuslepingute korral vastavalt paragrahvidele 61–70A.

61. Üksus jagab sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellid, rakendades paragrahve 14–24, kuid nendes paragrahvides esitatud viited koormavatele lepingutele asendatakse viidetega lepingutele, millel on esmasel kajastamisel netokasum. Mõne sõlmitud edasikindlustuslepingu puhul tekib paragrahvide 14–24 rakendamisel olukord, kus üks grupp koosneb ühest lepingust.

Kajastamine

62. Paragrahvi 25 rakendamise asemel kajastab üksus sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi alates järgmistest kuupäevadest, olenevalt sellest, kumb on varasem:

a) sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi kindlustuskatte perioodi algus ja

b) kuupäev, mil üksus kajastab paragrahvi 25 punkti c rakendades aluseks olevate koormavate kindlustuslepingute gruppi, kui üksus sõlmis seotud edasikindlustuslepingu, mis kuulus sel kuupäeval või enne seda sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi.

62A Olenemata paragrahvi 62 punktist a lükkab üksus proportsionaalset kindlustuskatet pakkuvate sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi kajastamise edasi kuni kuupäevani, mil aluseks olev kindlustusleping esmaselt kajastatakse, kui see kuupäev on pärast sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi kindlustuskaitse perioodi algust.

Mõõtmine

63. Sõlmitud edasikindlustuslepingute suhtes paragrahvides 32–36 sätestatud mõõtmisnõuete rakendamisel kasutab üksus, eeldades, et ka aluslepingute mõõtmisel rakendatakse neid paragrahve, sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangute ja aluseks olevate kindlustuslepingute gruppi(de) tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangute mõõtmiseks järjekindlaid eeldusi. Lisaks sellele võtab üksus sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangutes arvesse edasikindlustuslepingute väljastaja lepingute mittetäitmise riski mõju, sealhulgas tagatiste ja vaidlustest tuleneva kahjumi mõju.

64. Paragrahvi 37 rakendamise asemel määrab üksus mittefinantsriski marginaali kindlaks nii, et see väljendab edasikindlustuslepingute grupi omaja poolt nende lepingute väljastajale üleantava riski suurust.

65. Paragrahvis 38 sätestatud nõudeid, mis on seotud lepingulise teenusemarginaali kindlaksmääramisega esmasel kajastamisel, muudetakse nii, et need kajastavad asjaolu, et sõlmitud edasikindlustuslepingute grupil on edasikindlustuse ostmisest tulenev puhaskulu või puhaskasum, mitte teenimata tulu. Seega, välja arvatud juhul, kui rakendatakse paragrahvi 65A, kajastab üksus esmasel kajastamisel sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi ostmise puhaskulu või puhaskasumi lepingulise teenusemarginaalina, mida mõõdetakse summas, mis võrdub järgmiste summaga:

a) kindlustuslepingute rahavood;

b) sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi rahavoogudega seoses eelnevalt kajastatud vara või kohustise kajastamise lõpetamisest sellel kuupäeval tulenev summa;

c) kõnealusel kuupäeval tekkivad rahavood ja

d) kõik kasumiaruandes kajastatud tulud, rakendades paragrahvi 66A.

65A Kui edasikindlustuskatte ostmise puhaskulu on seotud sündmustega, mis toimusid enne sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi ostmist, olenemata paragrahvi B5 nõuetest, kajastab üksus need kulud viivitamata kasumiaruandes kuluna.

66. Paragrahvi 44 rakendamise asemel mõõdab üksus sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi lepingulist teenusemarginaali aruandeperioodi lõpus aruandeperioodi alguses kindlaks määratud bilansilises jääkmaksumuses, mida on korrigeeritud järgmisega:

a) gruppi lisatud uute lepingute mõju (vt paragrahv 28);

b) lepingulise teenusemarginaali bilansiliselt jääkmaksumuselt arvestatud intress, mille mõõtmisel kasutatakse paragrahvi B72 punktis b nimetatud diskontomäärasid;

ba) aruandeperioodi kasumiaruandes kajastatud tulu, rakendades paragrahvi 66A;

bb) need kahjumi katmise komponendi tühistamised, mida on kajastatud paragrahvi 66B rakendades (vt paragrahv B119F), sel määral, mil need tühistamised ei ole sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi kindlustuslepingute rahavoogude muutused;

c) kindlustuslepingute rahavoogude muutused, mille mõõtmisel kasutatakse paragrahvi B72 punktis c kindlaks määratud diskontomäärasid, sel määral, mil muutus on seotud tulevase tegevusega, välja arvatud juhul, kui:

i) muutus tuleneb muutusest kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on jaotatud aluseks olevate kindlustuslepingute grupile, ja selle muutusega ei korrigeerita aluseks olevate kindlustuslepingute grupi lepingulist teenusemarginaali või

ii) muutus tuleneb paragrahvide 57–58 (koormavate lepingute kohta) rakendamisest, kui üksus mõõdab aluseks olevate kindlustuslepingute gruppi, kasutades kindlustusmaksete meetodit;

d) mõju, mida välisvaluuta vahetuskursi erinevused avaldavad lepingulisele teenusemarginaalile, ja

e) summa, mis kajastatakse perioodi jooksul saadud teenuste tõttu kasumiaruandes ja mis määratakse kindlaks, jaotades aruandeperioodi lõpus (enne jaotamist) alles jäänud lepingulise teenusemarginaali sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi käesolevale ja ülejäänud kindlustuskaitse perioodile, rakendades paragrahvi B119.

66A Üksus korrigeerib sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi lepingulist teenusemarginaali ja kajastab sellest tulenevalt tulu, kui üksus kajastab kahjumit aluseks olevate koormavate kindlustuslepingute grupi esmasel kajastamisel või grupi koormavate aluseks olevate kindlustuslepingute lisamisel (vt paragrahvid B119C–B119E).

66B Üksus määrab kindlaks (või korrigeerib) vara kahjumi katmise komponendi sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi tuleviku väljamaksete puhul, mis hõlmab kahjumi katmist, mis on kajastatud paragrahvi 66 punkti c alapunkte i–ii ja paragrahvi 66A rakendades. Kahjumi katmise komponendi alusel määratakse kindlaks summad, mis esitatakse kasumiaruandes edasikindlustuslepingute kahjumi katmise tühistamisena ja mida ei arvestata seetõttu edasikindlustusandjale tasutavate maksete kindlaksmääramisel (vt paragrahv B119F).

67. Muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on tingitud sõlmitud edasikindlustuslepingu väljastaja lepingu mittetäitmise riski muutumisest, ei ole seotud tulevase tegevusega ja lepingulist teenusemarginaali ei tule nende võrra korrigeerida.

68. Sõlmitud edasikindlustuslepingud ei saa olla koormavad. Seetõttu ei kohaldata paragrahvides 47–52 sätestatud nõudeid.

Kindlustusmaksete meetod sõlmitud edasikindlustuslepingute puhul

69. Üksus võib kasutada paragrahvides 55–56 ja 59 sätestatud kindlustusmaksete meetodit (kohandatud kujul, et peegeldada sõlmitud edasikindlustuslepingute omadusi, mis erinevad väljastatud kindlustuslepingute omadustest, näiteks tulu asemel pigem kulu tekitamine või vähendamine), et lihtsustada sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi mõõtmist, kui grupi loomisel:

a) üksus eeldab põhjendatult, et selline mõõtmistulemus ei erine oluliselt tulemusest, mis saadakse paragrahvides 63–68 sätestatud nõuete kohaldamisel, või

b) iga sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi kuuluva lepingu kindlustuskaitse periood (sh kindlustuskaitse, mis tuleneb kõikidest lepingu piiridesse jäävatest kindlustusmaksetest, kusjuures need piirid määratakse kindlaks sellel kuupäeval, rakendades paragrahvi 34) on kuni aasta.

70. Üksus ei saa täita paragrahvi 69 punktis a sätestatud tingimust, kui ta eeldab grupi loomisel, et kindlustuslepingute rahavood on väga varieeruvad, mis mõjutab tuleviku väljamaksete katteks mõeldud varade mõõtmist nõude tekkimisele eelneval perioodil. Kindlustuslepingute rahavoogude varieeruvus suureneb näiteks vastavalt:

a) lepingutes sisalduvate varjatud tuletisinstrumentidega seotud tulevaste rahavoogude suurusele ja

b) sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi kindlustuskatte perioodi pikkusele.

70A Kui üksus mõõdab kindlustusmaksete meetodit kasutades sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi, rakendab üksus paragrahvi 66A, korrigeerides lepingulise teenusemarginaali asemel tuleviku väljamakseteks mõeldud varade bilansilist jääkmaksumust.

Võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingud

71. Võimaliku kasumiosalusega investeerimisleping ei hõlma märkimisväärse kindlustusriski üleandmist. Seetõttu muudetakse kindlustuslepingutele kohaldatavaid IFRS 17 nõudeid võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingute puhul järgmiselt:

a) esmase kajastamise kuupäev (vt paragrahvid 25 ja 28) on kuupäev, mil üksusest saab lepinguosaline;

b) lepingu piire (vt paragrahv 34) muudetakse nii, et rahavood jäävad lepingu piiridesse, kui need tulenevad üksuse sisulisest kohustusest anda praegu või tulevikus üle raha. Üksusel puudub raha üleandmise sisuline kohustus, kui ta on praktiliselt suuteline kehtestama raha üleandmise lubadusele hinna, mis täielikult peegeldab lubatud rahasummat ja sellega seotud riske;

c) lepingulise teenusemarginaali jaotamist (vt paragrahvi 44 punkt e ja paragrahvi 45 punkt e) muudetakse selliselt, et üksus kajastab lepingulist teenusemarginaali lepingute grupi kehtivuse jooksul süstemaatiliselt viisil, mis peegeldab investeerimisteenuste üleandmist lepingu alusel.

Muutmine ja kajastamise lõpetamine

Kindlustuslepingu muutmine

72. Kui kindlustuslepingu tingimusi muudetakse, näiteks lepinguosalistevahelise kokkuleppega või õigusnormide muutmise tõttu, lõpetab üksus esialgse lepingu kajastamise ja kajastab muudetud lepingut uue lepinguna, rakendades IFRS 17 ja muid kehtivaid standardeid, üksnes siis, kui on täidetud vähemalt üks punktides a–c sätestatud tingimus. Lepingukohase õiguse kasutamine ei ole lepingu muutmine. Nimetatud tingimused on järgmised:

a) kui muudetud lepingutingimused oleksid lepingusse lisatud selle sõlmimisel:

i) oleks muudetud leping jäänud paragrahvide 3–8A rakendamisel IFRS 17 rakendusalast välja;

ii) oleks üksus eraldanud paragrahvide 10–13 rakendamisel põhikindlustuslepingust teistsugused komponendid, mille tulemusena oleks olnud tegemist erineva kindlustuslepinguga, mis oleks kuulunud IFRS 17 rakendusalasse;

iii) oleks muudetud lepingul olnud paragrahvi 34 rakendamisel olulisel määral erinevad piirid või

iv) oleks muudetud leping lisatud paragrahvide 14–24 rakendamisel erinevasse lepingute gruppi;

b) esialgne leping vastas otsese kapitaliosalusega kindlustuslepingu määratlusele, kuid muudetud leping ei vasta enam sellele, või vastupidi või

c) üksus rakendas esialgse lepingu suhtes paragrahvides 53–59 või 69–70 sätestatud kindlustusmaksete meetodit, kuid muudatuste tõttu ei vasta see leping enam kõnealuse meetodi rakendamise kriteeriumidele, mis on sätestatud paragrahvis 53 või 69.

73. Kui lepingu muudatus ei vasta ühelegi paragrahvi 72 tingimusele, käsitab üksus lepingu muutmisest tingitud muutusi rahavoogudes muutustena kindlustuslepingute rahavoogude hinnangutes, rakendades paragrahve 40–52.

Kajastamise lõpetamine

74. **Üksus lõpetab kindlustuslepingu kajastamise üksnes siis, kui:**

a) **see on lõppenud, st kui kindlustuslepingus sätestatud kohustus aegub või täidetakse või tühistatakse, või**

b) **on täidetud vähemalt üks paragrahvis 72 sätestatud tingimus.**

75. Juhul kui kindlustusleping on lõppenud, ei ole üksus enam riskile avatud ja seetõttu ei ole tal enam vaja kindlustuslepingu täitmiseks üle kanda majandusressursse. Näiteks kui üksus ostab edasikindlustuse, lõpetab ta aluseks olevate kindlustuslepingute kajastamise üksnes siis, kui aluseks olevad kindlustuslepingud on lõppenud.

76. Üksus rakendab lepingute gruppi kuuluva kindlustuslepingu kajastamise lõpetamisel järgmisi IFRS 17 nõudeid:

a) grupile jaotatud kindlustuslepingute rahavoogusid korrigeeritakse, et kõrvaldada nende õiguste ja kohustustega seotud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus ja mittefinantsriski marginaal, mille kajastamine on selle grupi puhul lõpetatud, rakendades paragrahvi 40 punkti a alapunkti i ja punkti b;

b) grupi lepingulist teenusemarginaali korrigeeritakse punktis a kirjeldatud kindlustuslepingute rahavoogude muutusega paragrahvi 44 punktis c ja paragrahvi 45 punktis c nõutud ulatuses, välja arvatud paragrahvi 77 rakendamisel, ja

c) eeldatavate ülejäänud kindlustuslepingujärgsete teenustega seotud kindlustuskaitse ühikute arvu korrigeeritakse, et väljendada ühikuid, mille kajastamine on selle grupi puhul lõpetatud, ja kasumiaruandes asjaomasel perioodil kajastatud lepingulise teenusemarginaali summa põhineb sellel korrigeeritud arvul, rakendades paragrahvi B119.

77. Juhul kui üksus lõpetab kindlustuslepingu kajastamise, sest ta annab lepingu kolmandale isikule üle, või lõpetab kindlustuslepingu kajastamise ja kajastab paragrahvi 72 rakendamisel uut lepingut, peab üksus paragrahvi 76 punkti b rakendamise asemel:

a) korrigeerima paragrahvi 44 punktis c ja paragrahvi 45 punktis c nõutud ulatuses selle grupi lepingulist teenusemarginaali, millesse kuuluva lepingu kajastamine on lõpetatud, vastavalt erinevusele alapunkti i ja alapunkti ii vahel (kolmandale isikule üleantud lepingute korral) või alapunkti i ja alapunkti iii vahel (lepingute korral, mille kajastamine lõpetati paragrahvi 72 rakendamisel):

   i) muutus kindlustuslepingute grupi bilansilises jääkmaksumuses, mis tuleneb lepingu kajastamise lõpetamisest, rakendades paragrahvi 76 punkti a;

   ii) kindlustusmakse, mida küsib kolmas isik;

   iii) kindlustusmakse, mida üksus oleks küsinud, kui ta oleks sõlminud lepingu samaväärsetel tingimustel nagu ta oleks sõlminud lepingu muutmise kuupäeval uue lepingu, millest on maha arvatud muutmise eest küsitud täiendav kindlustusmakse;

b) mõõtma uut lepingut, mille kajastamisel rakendatakse paragrahvi 72, vastavalt eeldusele, et üksus sai muutmise kuupäeval punkti a alapunktis iii kirjeldatud kindlustusmakse.

Teabe esitamine finantsseisundi aruandes

78. **Üksus esitab finantsseisundi aruandes eraldi järgmise bilansilise jääkmaksumuse:**

a) **väljastatud kindlustuslepingute portfellid, mida käsitatakse varadena;**

b) **väljastatud kindlustuslepingute portfellid, mida käsitatakse kohustistena;**

c) **sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellid, mida käsitatakse varadena, ja**

d) **sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellid, mida käsitatakse kohustistena.**

79. Üksus lisab kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul varad, mille kajastamisel rakendatakse paragrahvi 28B, asjaomaste väljastatud kindlustuslepingute portfellide bilansilisele jääkmaksumusele, ning sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellide rahavoogude puhul varad või kohustised (vt paragrahvi 65 punkt b) sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellide bilansilisele jääkmaksumusele.

Teabe kajastamine ja esitamine finantstulemuste aruandes (aruannetes) (paragrahvid B120–B136)

80. **Rakendades paragrahve 41 ja 42, jagab üksus kasumiaruandes ja muu koondkasumi aruandes (edaspidi „finantstulemuste aruanne (aruanded)“) kajastatavad summad järgmistesse kategooriatesse:**

a) **tulem kindlustustegevusest (paragrahvid 83–86), mis hõlmab kindlustustegevuse tulu ja kindlustustegevuse kulud, ja**

b) **kindlustuslepingute finantstulu või -kulu (paragrahvid 87–92).**

81. Üksus ei ole kohustatud jagama mittefinantsriski marginaali muutust kindlustustegevuse tulemi ja kindlustuslepingute finantstulu või -kulu vahel. Kui üksus ei kohalda sellist jaotust, käsitab ta kogu mittefinantsriski marginaali muutuse kindlustustegevuse tulemi osana.

82. **Üksus esitab sõlmitud edasikindlustuslepingute tulu või kulu väljastatud kindlustuslepingute kulust või tulust eraldi.**

Kindlustustegevuse tulem

83. **Üksus esitab kasumiaruandes väljastatud kindlustuslepingute grupist tuleneva kindlustustegevuse tulu. Kindlustustegevuse tulu väljendab kindlustuslepingute grupi alusel teenuste osutamist summas, mis vastab tasule, mida üksusel on tema hinnangul õigus nende teenuste eest saada. Paragrahvides B120–127 täpsustatakse, kuidas üksus mõõdab kindlustustegevuse tulu.**

84. **Üksus esitab kasumiaruandes väljastatud kindlustuslepingute grupist tulenevad kindlustustegevuse kulud, mis hõlmavad rahuldamata nõudeid (v.a investeerimiskomponentide tagasimaksmine), muid tekkinud kindlustustegevuse kulusid ja muid summasid, nagu on kirjeldatud paragrahvi 103 punktis b.**

85. **Kasumiaruandes esitatud kindlustustegevuse tulu ja kindlustustegevuse kulud ei hõlma investeerimiskomponente. Üksus ei esita kasumiaruandes teavet kindlustusmaksete kohta, kui see ei ole kooskõlas paragrahviga 83.**

86. Üksus võib esitada sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi tulu või kulu (vt paragrahvid 60–70A), välja arvatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu, ühe summana või ta võib esitada eraldi edasikindlustusandjalt saadud summa ja tasutud edasikindlustusmaksete summa, mis kokku moodustavad selle ühe summaga võrdse netosumma. Kui üksus esitab eraldi edasikindlustusandjalt saadud summa ja tasutud edasikindlustusmaksete summa, peab ta:

a) käsitama edasikindlustuse rahavoogusid, mis sõltuvad aluslepingutega seotud nõuetest, nende nõuete osana, mis eeldatavasti hüvitatakse sõlmitud edasikindlustuslepingute alusel;

b) käsitama summasid, mida ta loodab edasikindlustusandjalt saada ja mis ei sõltu aluslepingutega seotud nõuetest (nt teatud liiki edasikindlustuskomisjonid), edasikindlustusandjale tasutavate edasikindlustusmaksete vähendamisena;

ba) käsitama summasid, mis on kajastatud seoses kahjumi katmisega, rakendades paragrahvi 66 punkti c alapunkte i–ii ning paragrahve 66A–66B, edasikindlustusandjalt sissenõutud summadena ja

c) mitte esitama tasutud edasikindlustusmaksete summat tulu vähendamisena.

Kindlustuslepingute finantstulu või -kulu (vt paragrahvid B128–136)

87. **Kindlustuslepingute finantstulu või -kulu hõlmab kindlustuslepingute grupi bilansilise jääkmaksumuse muutust, mis tuleneb:**

a) **raha ajaväärtuse mõjust ja muutumisest ja**

b) **finantsriski mõjust ja muutumisest, kuid**

c) **ei hõlma selliseid otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute grupiga seotud muutusi, mille võrra korrigeeritakse lepingulist teenusemarginaali, kuid mitte paragrahvi 45 punkti b alapunkti ii või iii või punkti c alapunkti ii või iii rakendamisel. Need sisalduvad kindlustustegevuse kuludes.**

87A **Üksus rakendab:**

a) **paragrahvi B117A kindlustuslepingute finantstulu või -kulu suhtes, mis tuleneb paragrahvi B115 rakendamisest (riski maandamine), ja**

b) **paragrahve 88 ja 89 kogu muu kindlustuslepingute finantstulu või -kulu suhtes.**

88. **Rakendades paragrahvi 87A punkti b, v.a paragrahvi 89 rakendamisel, valib üksus järgmiste arvestusmeetodite vahel:**

a) **asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kajastatakse kasumiaruandes või**

b) **asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu eristatakse, et kajastada kasumiaruandes summa, mis määratakse kindlaks kindlustuslepingute finantstulu või -kulu eeldatava kogusumma süstemaatilise jaotamisega lepingute grupi kestuse peale, rakendades paragrahve B130–B133.**

89. **Paragrahvi 87A punkti b rakendamisel valib üksus otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute korral, kui üksus omab alusvara, järgmiste arvestusmeetodite vahel:**

a) **asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kajastatakse kasumiaruandes või**

b) **asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu eristatakse, et kajastada kasumiaruandes summa, mis kõrvaldab arvestuse mittevastavuse alusvara puhul kasumiaruandes kajastatud tulule või kulule, rakendades paragrahve B134–136.**

90. **Kui üksus valib paragrahvi 88 punktis b või paragrahvi 89 punktis b sätestatud arvestusmeetodi, lisab ta muule koondkasumile nende paragrahvide kohaselt mõõdetud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu ja asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kogusumma vahe.**

91. **Kui üksus annab paragrahvi 77 rakendamisel üle kindlustuslepingute grupi või lõpetab kindlustuslepingu kajastamise:**

a) **liigitab ta ümberliigitamiskandena (vt IAS 1 *Finantsaruannete esitamine*) kasumiaruandesse ümber selle grupiga (või lepinguga) seotud ülejäänud summad, mis olid eelnevalt kajastatud muus koondkasumis, kuna üksus valis paragrahvi 88 punktis b sätestatud arvestusmeetodi;**

b) **ei liigita ta ümberliigitamiskandena (vt IAS 1) kasumiaruandesse ümber selle grupiga (või lepinguga) seotud ülejäänud summasid, mis olid eelnevalt kajastatud muus koondkasumis, kuna üksus valis paragrahvi 89 punktis b sätestatud arvestusmeetodi.**

92. Paragrahvi 30 kohaselt on üksus kohustatud käsitama kindlustuslepingut rahalise vara või kohustisena kooskõlas IAS 21-ga, et teisendada välisvaluutas objektid üksuse arvestusvaluutasse. Üksus kajastab välisvaluuta vahetuskursi erinevustest tingitud muutused kindlustuslepingute gruppide bilansilises jääkmaksumuses kasumiaruandes, välja arvatud siis, kui need on seotud muus koondkasumis paragrahvi 90 rakendades kajastatud muutustega kindlustuslepingute gruppide bilansilises jääkmaksumuses – sellisel juhul kajastatakse need muus koondkasumis.

Avalikustamine

93. **Avalikustamisnõude eesmärk on tagada, et üksus avalikustab lisades teabe, mille finantsaruande kasutajad võtavad koos finantsseisundi aruandes, finantstulemuste aruandes (aruannetes) ja rahavoogude aruandes esitatud teabega aluseks, et hinnata mõju, mida IFRS 17 rakendusalasse kuuluvad lepingud avaldavad üksuse finantsseisundile, finantstulemustele ja rahavoogudele. Üksus avalikustab selle eesmärgi saavutamiseks järgmise kvalitatiivse ja kvantitatiivse teabe:**

a) **IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute kohta finantsaruannetes kajastatud summad (vt paragrahvid 97–116);**

b) **olulised hinnangud ja hinnangute muutused, mis on tehtud IFRS 17 rakendamisel (vt paragrahvid 117–120), ja**

c) **IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tulenevate riskide laad ja ulatus (vt paragrahvid 121–132).**

94. Üksus võtab arvesse avalikustamise eesmärgi saavutamiseks vajalikku üksikasjalikkust ja seda, kui suurt rõhku tuleb panna igale üksikule nõudele. Kui paragrahvide 97–132 rakendamisel avalikustatud teave ei ole paragrahvi 93 eesmärgi saavutamiseks piisav, avalikustab üksus selle eesmärgi saavutamiseks vajaliku lisateabe.

95. Üksus summeerib või eristab teabe nii, et paljude ebaoluliste detailide kaasamine või erinevate omadustega kirjete summeerimine ei varja kasulikku teavet.

96. IAS 1 paragrahvides 29–31 on sätestatud teabe olulisuse ja summeerimisega seotud nõuded. Kindlustuslepingute kohta teabe avalikustamisel võib olla asjakohane summeerida teave näiteks järgmise alusel:

a) lepingu liik (nt peamised tootesarjad);

b) geograafiline piirkond (nt riik või piirkond) või

c) avalikustatav segment, nagu on määratletud IFRS 8-s *Tegevussegmendid*.

Kajastatud summade selgitus

97. Paragrahvides 98–109A sätestatud avalikustamisnõuetest rakendatakse lepingute suhtes, mille puhul on kasutatud kindlustusmaksete meetodit, üksnes paragrahvide 98–100, 102–103, 105–105B ja 109A nõudeid. Kui üksus kasutab kindlustusmaksete meetodit, peab ta ka avalikustama:

a) millised paragrahvide 53 ja 69 tingimused on täidetud;

b) kas ta teeb korrigeerimise raha ajaväärtuse ja finantsriski mõjuga, rakendades paragrahvi 56, paragrahvi 57 punkti b ja paragrahvi 59 punkti b, ja

c) millise meetodi ta on valinud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude kajastamiseks, rakendades paragrahvi 59 punkti a.

98. Üksus avalikustab võrdlused, mis näitavad, kuidas IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute netojääkmaksumus muutus asjaomasel perioodil finantstulemuste aruandes (aruannetes) kajastatud rahavoogude ning tulude ja kulude tõttu. Väljastatud kindlustuslepingute ja sõlmitud edasikindlustuslepingute kohta tuleb avalikustada eraldi võrdlused. Üksus kohandab paragrahvides 100–109 sätestatud nõudeid, et peegeldada sõlmitud edasikindlustuslepingute omadusi, mis erinevad väljastatud kindlustuslepingute omadustest (näiteks tulu asemel pigem kulu tekitamine või vähendamine).

99. Üksus esitab võrdlustes piisavalt teavet, et võimaldada finantsaruannete kasutajatel tuvastada muutusi finantstulemuste aruandes (aruannetes) kajastatud rahavoogudes ja summades. Selle nõude täitmiseks peab üksus:

a) avalikustama tabeli kujul paragrahvidega 100–105B ette nähtud kooskõlastavad võrdlused ja

b) esitama iga võrdluse puhul varana käsitatud lepingute portfelli kogusummaks ja kohustisena käsitatud lepingute portfelli kogusummaks liigitatuna perioodi alguse ja lõpu bilansilised netojääkmaksumused, mis võrduvad paragrahvi 78 rakendamisel finantsseisundi aruandes esitatud summadega.

100. Üksus avalikustab algsaldo ja lõppsaldo võrdlused eraldi:

a) iga netokohustise (või netovara) kohta seoses ülejäänud kindlustuskatte komponendiga (v.a kahjumikomponendid);

b) iga kahjumikomponendi kohta (vt paragrahvid 47–52 ja 57–58);

c) iga rahuldamata nõuete eraldise kohta. Selliste kindlustuslepingute puhul, mille suhtes on rakendatud paragrahvides 53–59 või 69–70A kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit, avalikustab üksus eraldi kooskõlastavad võrdlused järgmise kohta:

i) tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangud ja

ii) mittefinantsriski marginaal.

101. Muude kindlustuslepingute puhul kui need, mille suhtes on rakendatud paragrahvides 53–59 või 69–70A kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit, avalikustab üksus ka algsaldo ja lõppsaldo kooskõlastavad võrdlused eraldi:

a) iga tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangu kohta;

b) iga mittefinantsriski marginaali kohta ja

c) iga lepingulise teenusemarginaali kohta.

102. Paragrahvides 100–101 sätestatud võrdluste eesmärk on esitada eri liiki teavet kindlustustegevuse tulemi kohta.

103. Üksus avalikustab paragrahvis 100 nõutud kooskõlastavates võrdlustes eraldi kõik järgmised teenustega seotud summad (kui see on asjakohane):

a) kindlustustegevuse tulu;

b) kindlustustegevuse kulud, näidates eraldi:

i) rahuldamata nõuded (v.a investeerimiskomponendid) ja muud tekkinud kindlustustegevuse kulud;

ii) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude amortisatsioon;

iii) varasema tegevusega seotud muutused, st muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on seotud rahuldamata nõuete eraldisega, ja

iv) tulevase teenusega seotud muutused, st koormavate lepingute grupiga seotud kahjumid ja selliste kahjumite tühistamine;

c) kindlustustegevuse tulust ja kindlustustegevuse kuludest välja jäetud investeerimiskomponendid (koos kindlustusmaksete tagasimaksetega, välja arvatud juhul, kui kindlustusmaksete tagasimaksed esitatakse osana paragrahvi 105 punkti a alapunktis i kirjeldatud perioodi rahavoogudest).

104. Üksus avalikustab paragrahvis 101 nõutud kooskõlastavates võrdlustes eraldi kõik järgmised teenustega seotud summad (kui see on asjakohane):

a) tulevase teenusega seotud muutused, rakendades paragrahve B96–B118, näidates eraldi:

i) muutused hinnangutes, mille puhul korrigeeritakse lepingulist teenusemarginaali;

ii) muutused hinnangutes, mille puhul ei korrigeerita lepingulist teenusemarginaali, st koormavate lepingute grupiga seotud kahjumid ja selliste kahjumite tühistamine, ja

iii) asjaomasel perioodil esialgu kajastatud lepingute mõju;

b) praeguse teenusega seotud muutused, st:

i) lepingulise teenusemarginaali summa, mida kajastatakse kasumiaruandes, et peegeldada teenuste üleandmist;

ii) mittefinantsriski marginaali muutus, mis ei ole seotud ei tulevase ega varasema tegevusega, ja

iii) *kogemuspõhised korrigeerimised* (vt paragrahvi B97 punkt c ja paragrahvi B113 punkt a), välja arvatud summad, mis on seotud alapunktis ii nimetatud mittefinantsriski marginaaliga;

c) varasema tegevusega seotud muutused, st muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis on seotud rahuldamata nõuetega (vt paragrahvi B97 punkt b ja paragrahvi B113 punkt a).

105. Paragrahvides 100–101 sätestatud kooskõlastavate võrdluste esitamiseks avalikustab üksus eraldi ka kõik järgmised summad, mis ei ole seotud asjaomasel perioodil osutatud teenustega (kui see on asjakohane):

a) asjaomase perioodi rahavood, sealhulgas:

i) väljastatud kindlustuslepingute eest saadud (või sõlmitud edasikindlustuslepingute eest tasutud) kindlustusmaksed;

ii) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood ja

iii) väljastatud kindlustuslepingutega seoses tasutud (või sõlmitud edasikindlustuslepingute alusel sisse nõutud) rahuldamata nõuded ja muu kindlustustegevuse kulud, v.a kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood;

b) sõlmitud edasikindlustuslepingute väljastaja lepingu mittetäitmise riski muutumise mõju;

c) kindlustuslepingute finantstulu või -kulu ja

d) kõik täiendavad kirjed, mis võivad olla kindlustuslepingute bilansilises netojääkmaksumuses toimunud muutuse mõistmiseks vajalikud.

105A Üksus avalikustab paragrahvi 28B rakendades kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul kajastatud varade alg- ja lõppsaldo kooskõlastava võrdluse. Üksus agregeerib kooskõlastava võrdluse teabe tasemel, mis on kooskõlas kindlustuslepingute kooskõlastava võrdluse tasemega, rakendades paragrahvi 98.

105B Üksus avalikustab paragrahvis 105A nõutud kooskõlastavas võrdluses eraldi kõik paragrahve 28E–28F rakendades kajastatud väärtuse langusest tulenevad kahjumid ja väärtuse langusest tulenevate kahjumite tühistamised.

106. Muude väljastatud kindlustuslepingute puhul kui need, mille suhtes on rakendatud paragrahvides 53–59 kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit, avalikustab üksus asjaomasel perioodil kajastatud kindlustustegevuse tulu analüüsi, mis sisaldab järgmist teavet:

a) summad, mis on seotud paragrahvis B124 sätestatud muutustega tuleviku väljamaksete kohustises, avalikustades eraldi:

i) asjaomasel perioodil tekkinud kindlustustegevuse kulud, nagu on sätestatud paragrahvi B124 punktis a;

ii) mittefinantsriski marginaali muutuse, nagu on sätestatud paragrahvi B124 punktis b;

iii) lepingulise teenusemarginaali summa, mida kajastatakse kasumiaruandes kindlustuslepingujärgsete teenuste üleandmise tõttu asjaomasel perioodil, nagu on sätestatud paragrahvi B124 punktis c, ja

iv) võimalikud muud summad, näiteks kindlustuspreemiate laekumisega seotud kogemuspõhised korrigeerimised (välja arvatud need, mis on seotud tulevase teenusega), nagu on täpsustatud paragrahvi B124 punktis d;

b) kindlustusmaksete osa, mis on seotud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude sissenõudmisega (vt paragrahv B125).

107. Muude kindlustuslepingute puhul peale nende, mille suhtes on rakendatud paragrahvides 53–59 või 69–70A kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit, avalikustab üksus finantsseisundi aruandele avaldatud mõju eraldi asjaomasel perioodil esialgu kajastatud väljastatud kindlustuslepingute ja sõlmitud edasikindlustuslepingute kohta, näidates nende mõju esmasel kajastamisel:

a) tulevaste raha väljamaksete nüüdisväärtuse hinnangutele, näidates eraldi ära kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude summa;

b) tulevaste raha laekumiste nüüdisväärtuse hinnangutele;

c) mittefinantsriski marginaalile ja

d) lepingulisele teenusemarginaalile.

108. Paragrahvis 107 nõutud teabe avalikustamisel avalikustab üksus eraldi summad, mis tulenevad:

a) lepingutest, mis omandatakse teistelt üksustelt lepingute üleandmise või äriühenduste tulemusena, ja

b) koormavate lepingute gruppidest.

109. Muude kindlustuslepingute puhul peale nende, mille suhtes on rakendatud paragrahvides 53–59 või 69–70A kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit, avalikustab üksus, millal ta kavatseb kajastada kasumiaruandes aruandeperioodi lõpus järele jäänud lepingulise teenusemarginaali kvantitatiivselt, kasutades asjakohaseid ajavahemikke. Selline teave tuleb esitada eraldi väljastatud kindlustuslepingute ja sõlmitud edasikindlustuslepingute kohta.

109A Üksus avalikustab kvantitatiivselt ja asjakohaseid ajavahemikke kasutades, millal ta eeldab, et ta lõpetab vara kajastamise kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, rakendades paragrahvi 28C.

Kindlustuslepingute finantstulu või -kulu

110. Üksus avalikustab kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kogusumma aruandeperioodil ja selgitab seda. Üksus selgitab kindlustuslepingute finantstulu või -kulu ja oma varade investeerimistulu vahelist suhet eelkõige selleks, et finantsaruannete kasutajatel oleks võimalik hinnata kasumiaruandes ja muus koondkasumis kajastatud finantstulu või -kulu allikaid.

111. Otsese kasumiosalusega lepingute puhul kirjeldab üksus alusvarade koosseisu ja avalikustab nende õiglase väärtuse.

112. Kui üksus otsustab otsese kasumiosalusega lepingute puhul mitte korrigeerida lepingulist teenusemarginaali vastavalt mõnele muutusele kindlustuslepingute rahavoogudes, rakendades paragrahvi B115, avalikustab ta selle valiku mõju lepingulise teenusemarginaali korrigeerimisele käesoleval perioodil.

113. Kui üksus muudab otsese kasumiosalusega lepingute puhul kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruande ja muu koondkasumi vahel jagamise alust, rakendades paragrahvi B135, avalikustab ta perioodil, mil seda meetodit muudeti:

a) põhjuse, miks üksus pidi jagamise alust muutma;

b) finantsaruande iga mõjutatud kirje korrigeerimise summa ja

c) nende kindlustuslepingute grupi bilansilise jääkmaksumuse muutuse kuupäeval, mille suhtes muutust kohaldati.

Üleminekusummad

114. Üksus avalikustab teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel tuvastada mõju, mida kindlustuslepingute grupp avaldab järgnevate perioodide lepingulisele teenusemarginaalile ja kindlustustegevuse tulule ning mida mõõdetakse ülemineku kuupäeval, rakendades muudetud tagasiulatuvat meetodit (vt paragrahvid C6–C19A) või õiglase väärtuse meetodit (vt paragrahvid C20–C24B). Seega avaldab üksus paragrahvi 101 punkti c rakendades lepingulise teenusemarginaali võrdluse ja paragrahvi 103 punkti a rakendades kindlustustegevuse tulu võrdluse eraldi järgmiste kindlustuslepingute kohta:

a) ülemineku kuupäeval olemas olnud kindlustuslepingud, mille suhtes üksus on rakendanud muudetud tagasiulatuvat meetodit;

b) ülemineku kuupäeval olemas olnud kindlustuslepingud, mille suhtes üksus on rakendanud õiglase väärtuse meetodit, ja

c) kõik muud kindlustuslepingud.

115. Üksus selgitab kõikide perioodide kohta, mil avalikustatakse paragrahvi 114 punkti a või b rakendades teavet, et võimaldada finantsaruannete kasutajatel mõista üleminekusummade kindlaksmääramisel kasutatud meetodite ja antud hinnangute laadi ja tähtsust, kuidas ta määras kindlaks kindlustuslepingute mõõtmise viisi ülemineku kuupäeval.

116. Üksus, kes otsustab jagada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruande ja muu koondkasumi vahel, rakendab paragrahvi 18 punkti b, paragrahvi 19 punkti b ja paragrahvi C24 punkte b ja c, et kindlaks määrata kumulatiivne erinevus kasumiaruandes kajastatava kindlustuslepingute finantstulu või -kulu ja kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kogusumma vahel ülemineku kuupäeval nende kindlustuslepingute gruppide kohta, mille suhtes ta seda jagamist kohaldab. Üksus avalikustab kõikide perioodide kohta, mil on olemas neid paragrahve rakendades kindlaks määratud summad, muus koondkasumis kajastatud kumulatiivsete summade algsaldo ja lõppsaldo kooskõlastava võrdluse finantsvarade kohta, mida mõõdetakse õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi ja mis on seotud kindlustuslepingute gruppidega. Võrdlus sisaldab näiteks asjaomasel perioodil muus koondkasumis kajastatud kasumeid või kahjumeid ja eelmistel perioodidel muus koondkasumis eelnevalt kajastatud kasumeid või kahjumeid, mis on asjaomasel perioodil ümber liigitatud kasumiaruandesse.

Olulised hinnangud IFRS 17 rakendamisel

117. Üksus avalikustab IFRS 17 rakendamisel antud olulised hinnangud ja nende muutused. Üksus avalikustab eelkõige kasutatud sisendid, eeldused ja hindamistehnikad, sealhulgas:

a) IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate kindlustuslepingute mõõtmiseks kasutatud meetodid ja nende meetodite puhul kasutatud sisendite hindamise protsessid. Kui võimalik, esitab üksus nende sisendite kohta ka kvantitatiivse teabe;

b) lepingute mõõtmiseks kasutatud meetodite ja sisendite hindamise protsesside muutused, iga muutuse põhjused ja mõjutatud lepingute liigid;

c) kui see ei ole hõlmatud punktiga a, siis meetodi, mida kasutati, et:

i) eristada otsese kasumiosaluseta lepingute puhul otsustusõiguse kasutamisest tulenenud muutusi tulevaste rahavoogude hinnangutes muudest tulevaste rahavoogude hinnangute muutustest (vt paragrahv B98);

ii) kindlaks määrata mittefinantsriski marginaal, sealhulgas see, kas muutused mittefinantsriski marginaalis on jagatud kindlustuse teenuskomponendiks ja kindlustuse finantskomponendiks või kajastatakse neid täielikult kindlustustegevuse tulemis;

iii) kindlaks määrata diskontomäärad;

iv) kindlaks määrata investeerimiskomponendid ja

v) kindlaks määrata kindlustuskatte ja investeerimistulu teenuse või kindlustuskatte ja investeeringutega seotud teenuse kaudu saadavate hüvitiste suhteline osakaal (vt paragrahvid B119–B119B).

118. Kui üksus otsustab paragrahvi 88 punkti b või paragrahvi 89 punkti b kohaldamisel liigitada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruandes esitatud summadeks ja muus koondkasumis esitatud summadeks, avalikustab üksus kasumiaruandes kajastatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kindlaksmääramiseks kasutatud meetodite selgituse.

119. Üksus avalikustab mittefinantsriski marginaali kindlaksmääramiseks kasutatud usaldatavustaseme. Kui üksus kasutab mittefinantsriski marginaali kindlaksmääramiseks muud tehnikat kui usaldatavustaseme tehnika, avalikustab ta kasutatud tehnika ja selle tehnika tulemustele vastava usaldatavustaseme.

120. Üksus avalikustab tulukõvera (või tulukõverate vahemiku), mida kasutati paragrahvi 36 rakendades nende rahavoogude diskonteerimiseks, mis ei varieeru vastavalt alusvara tasuvusele. Juhul kui üksus avalikustab selle teabe koondatult mitme kindlustuslepingute grupi kohta, peab ta selle teabe avalikustama kaalutud keskmistena või suhteliselt kitsaste vahemikena.

IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tulenevate riskide laad ja ulatus

121. Üksus avalikustab teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel hinnata IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute tulevaste rahavoogude laadi, suurust, ajastust ja ebakindlust. Paragrahvid 122–132 sisaldavad nõudeid teabe avalikustamise kohta, mis on selle nõude täitmiseks tavaliselt vajalik.

122. Avalikustatav teave käsitleb eelkõige kindlustuslepingutest tulenevaid kindlustus- ja finantsriske ning seda, kuidas neid on juhitud. Finantsriskide hulka kuuluvad üldjuhul, kuid mitte ainult, krediidirisk, likviidsusrisk ja tururisk.

123. Kui üksuse riskile avatuse kohta aruandeperioodi lõpus avalikustatud teave ei iseloomusta tema riskile avatust asjaomasel perioodil, avalikustab üksus selle asjaolu, põhjendades, miks see teave ei iseloomusta tema perioodilõpu riskile avatust, ning esitab lisateabe, mis seda asjaomasel perioodil teeks.

124. Üksus avalikustab iga IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tuleneva riskiliigi kohta järgmise teabe:

a) avatused riskidele ning kuidas need tekivad;

b) üksuse eesmärgid, meetodid ja protsessid riskide juhtimiseks ning riskide mõõtmiseks kasutatavad meetodid ja

c) muutused punktides a ja b võrreldes eelmise perioodiga.

125. Üksus avalikustab iga IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tuleneva riskiliigi kohta järgmise teabe:

a) summaarne kvantitatiivne teave sellele riskile avatuse kohta aruandeperioodi lõpus. See avalikustatav teave põhineb tippjuhtkonnale esitataval siseteabel;

b) paragrahvides 127–132 nõutud avalikustatav teave, mida ei ole esitatud käesoleva paragrahvi punkti a rakendamisel.

126. Üksus avalikustab teabe tema tegevust reguleerivate õigusraamistike mõju kohta, näiteks miinimumkapitalinõuded või nõutavad intressimäära garantiid. Kui üksus rakendab paragrahvi 20, et kindlaks määrata kindlustuslepingute grupid, mille suhtes ta rakendab IFRS 17 kajastamis- ja mõõtmisnõudeid, avalikustab ta selle asjaolu.

Kõik riskiliigid – riskikontsentratsioonid

127. Üksus avalikustab teabe IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tulenevate riskikontsentratsioonide kohta, sealhulgas kirjelduse, kuidas üksus riskikontsentratsioonid kindlaks määrab, ja iga riskikontsentratsiooni iseloomustava ühise omaduse kirjelduse (nt kindlustusjuhtumi liik, majandusharu, geograafiline piirkond või valuuta). Finantsriski kontsentratsioonid võivad tuleneda näiteks intressimäära garantiidest, mis jõustuvad suure arvu lepingute puhul samal tasemel. Finantsriski kontsentratsioonid võivad tuleneda ka mittefinantsriski kontsentratsioonidest, näiteks kui üksus annab ravimitootjale tootevastutuse kaitse ja hoiab ka investeeringuid nendes ettevõtetes.

Kindlustus- ja tururiskid – tundlikkusanalüüs

128. Üksus avalikustab teabe tundlikkuse kohta seoses muutustega nendes riskimuutujates, mis tulenevad IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest. Selle nõude täitmiseks peab üksus avalikustama:

a) tundlikkusanalüüsi, mis näitab, kuidas kasumit või kahjumit ja omakapitali oleksid mõjutanud muutused riskimuutujates, mis olid põhjendatult võimalikud aruandeperioodi lõpus:

i) kindlustusriski puhul – näidates mõju väljastatud kindlustuslepingutele enne ja pärast riski maandamist sõlmitud edasikindlustuslepingutega ja

ii) tururiski iga liigi puhul – selgitades kindlustuslepingutest tuleneva riskimuutujate muutumisega seotud tundlikkuse ja üksuse finantsvaradest tuleneva riskinäitajate muutumisega seotud tundlikkuse vahelist seost;

b) tundlikkusanalüüsi koostamisel kasutatud meetodid ja eeldused ja

c) tundlikkusanalüüsi tegemisel kasutatud meetodite ja eelduste muutused võrreldes eelmise perioodiga ja nende muutuste põhjused.

129. Kui üksus koostab tundlikkusanalüüsi, mis näitab, kuidas paragrahvi 128 punktis a nimetatud summadest erinevaid summasid mõjutavad muutused riskimuutujates, ja kasutab seda tundlikkusanalüüsi IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tulenevate riskide juhtimiseks, võib ta kasutada paragrahvi 128 punktis a sätestatud analüüsi asemel seda tundlikkusanalüüsi. Üksus avalikustab ka:

a) selgituse sellise tundlikkusanalüüsi koostamisel kasutatud meetodi ning esitatud teabe aluseks olnud põhiparameetrite ja -eelduste kohta ja

b) selgituse kasutatud meetodi eesmärgi ja piirangute kohta, mis võivad tuleneda esitatud teabest.

Kindlustusrisk – nõuete areng

130. Üksus avalikustab tegelikud nõuded võrreldes nõuete diskonteerimata summa varasemate hinnangutega (st nõuete arengu). Nõuete arengu avalikustamine peab tagasi ulatuma perioodini, kui tekkis varaseim oluline nõue, mille väljamaksete summa ja ajastus on aruandeperioodi lõpus endiselt ebakindel, kuid avalikustamine ei pea ulatuma kaugemale kui kümme aastat enne aruandeperioodi lõppu. Üksus ei ole kohustatud avalikustama teavet nende nõuete arengu kohta, mille puhul kõrvaldatakse väljamaksete summa ja ajastusega seotud ebakindlus tavaliselt ühe aasta jooksul. Üksus võrdleb nõuete arengu kohta avalikustatavat teavet kindlustuslepingute gruppide bilansilise jääkmaksumuse koondsummaga, mille üksus avalikustab, rakendades paragrahvi 100 punkti c.

Krediidirisk – muu teave

131. Üksus avalikustab IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tuleneva krediidiriski kohta:

a) tema maksimaalset avatust krediidiriskile aruandeperioodi lõpus kõige täpsemini iseloomustava summa eraldi väljastatud kindlustuslepingute ja sõlmitud edasikindlustuslepingute kohta ja

b) teabe nende sõlmitud edasikindlustuslepingute krediidikvaliteedi kohta, mida käsitatakse varadena.

Likviidsusrisk – muu teave

132. Üksus avalikustab IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tuleneva likviidsusriski kohta:

a) likviidsusriski juhtimise kirjelduse;

b) lunastustähtaja analüüsi eraldi kohustisena käsitatavate väljastatud kindlustuslepingute portfellide ja kohustisena käsitatavate sõlmitud edasikindlustuslepingute portfellide kohta, mis näitab vähemalt portfellide netorahavoogusid igal aastal esimese viie aasta jooksul pärast aruandekuupäeva ja koondatuna esimesele viiele aastale järgneval perioodil. Üksus ei ole kohustatud käsitlema selles analüüsis tuleviku väljamaksete kohustisi, mille mõõtmisel rakendatakse paragrahve 55–59 ja paragrahve 69–70A. Analüüs võib olla järgmine:

i) analüüs ülejäänud lepinguliste diskonteerimata netorahavoogude hinnangulise ajastuse järgi või

ii) analüüs tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangute hinnangulise ajastuse järgi;

c) nõudmisel makstavad summad, selgitades selliste summade ja nendega seotud lepingute portfellide bilansilise jääkmaksumuse vahelist seost, kui seda ei avalikustata käesoleva paragrahvi punkti b rakendamisel.

Lisa A

Mõisted

Käesolev lisa on standardi IFRS 17 Kindlustuslepingud *lahutamatu osa.*

Lepinguline teenusemarginaal — **Kindlustuslepingute grupi** puhul vara või kohustise bilansilise jääkmaksumuse komponent, mis kujutab endast teenimata tulu, mida üksus kajastab **kindlustuslepingujärgsete teenuste** osutamisel gruppi kuuluvate **kindlustuslepingute** alusel.

Kindlustuskatte periood — Periood, mille jooksul üksus osutab **kindlustuslepingujärgseid teenuseid**. See periood hõlmab **kindlustuslepingujärgseid teenuseid**, mis on seotud kõigi **kindlustuslepingu** piiridesse jäävate kindlustusmaksetega.

Kogemuspõhine korrigeerimine — Erinevus järgmiste vahel:
a) kindlustusmaksete laekumise (ja selliste seotud rahavoogude nagu **kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood** ja kindlustusmaksetelt võetavad maksud) puhul – asjaomasel perioodil eeldatavalt laekuvate summade hinnang perioodi alguses ja tegelikud rahavood asjaomasel perioodil või
b) kindlustustegevuse kulud (v.a kindlustuslepingu sõlmimisega seotud kulud) puhul – asjaomasel perioodil eeldatavalt tekkivate kulude hinnang perioodi alguses ja tegelikud kulud asjaomasel perioodil.

Finantsrisk — Võimaliku tulevase muutuse risk ühes või mitmes kindlaksmääratud intressimääras, finantsinstrumendi hinnas, kaubahinnas, välisvaluutakursis, hinna- või määraindeksis, krediidireitingus või krediidiindeksis või muus muutujas, ja mitterahalise muutuja korral tingimusel, et muutuja ei ole lepinguosalisele eriomane.

Kindlustuslepingute rahavood — Tulevaste raha väljamaksete selge, objektiivne ja tõenäosusega kaalutud hinnanguline nüüdisväärtus (st eeldatav väärtus), millest on maha arvatud tulevaste raha laekumiste nüüdisväärtus, mis tekib üksusel **kindlustuslepingute** täitmisel, sealhulgas **mittefinantsriski marginaal**,.

Kindlustuslepingute grupp — **Kindlustuslepingute** kogum, mis tuleneb **kindlustuslepingute portfelli** jaotamisest vähemalt lepinguteks, mis on väljastatud kuni üheaastase perioodi vältel ja:
a) mis on esmasel kajastamisel koormavad;
b) millel puudub esmasel kajastamisel märkimisväärne võimalus muutuda edaspidi koormavaks või
c) mis ei kuulu esmasel kajastamisel ei punkti a ega punkti b alla.

Kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood — Rahavood, mis tulenevad (väljastatud või eeldatavalt väljastavate) **kindlustuslepingute grupi** müümise, sõlmimise ja alustamise kuludest, mis on otseselt omistatavad **kindlustuslepingute portfellile**, millesse see grupp kuulub. Sellised rahavood hõlmavad rahavoogusid, mis ei ole otseselt omistatavad üksikutele portfelli kuuluvatele lepingutele või **kindlustuslepingute gruppidele**.

Kindlustusleping	Leping, mille alusel üks pool (väljastaja) võtab enda kanda teise poole (**kindlustusvõtja**) märkimisväärse **kindlustusriski** kokkuleppega maksta **kindlustusvõtjale** hüvitist, kui kindlaksmääratud ebakindel tulevane sündmus (**kindlustusjuhtum**) mõjutab **kindlustusvõtjat** kahjulikult.
Kindlustuslepingujärgsed teenused	Järgmised teenused, mida üksus osutab **kindlustuslepingu võtjale**: a) **kindlustusjuhtumi** katmine (kindlustuskate); b) **otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute** puhul kindlustusvõtjale investeerimistulu tekitamine, kui see on asjakohane (investeerimistulu teenus), ja c) **otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute** puhul alusvara haldamine **kindlustusvõtja** nimel (investeeringutega seotud teenus).
Otsese kasumiosalusega kindlustusleping	**Kindlustusleping**, mille puhul lepingu jõustumisel: a) nähakse lepingutingimustega ette, et **kindlustusvõtja** osaleb selgelt kindlaksmääratud **alusvarade** kogumi teatavas osas; b) üksus eeldab, et ta maksab **kindlustusvõtjale** summa, mis võrdub märkimisväärse osaga **alusvara** õiglase väärtuse põhisest tulust, ja c) üksus eeldab, et märkimisväärne osa muutustest **kindlustusvõtjale** makstavates summades varieerub vastavalt **alusvara** õiglase väärtuse muutumisele.
Otsese kasumiosaluseta kindlustusleping	**Kindlustusleping**, mis ei ole **otsese kasumiosalusega kindlustusleping**.
Kindlustusrisk	Muu risk kui **finantsrisk**, mis antakse lepingu omajalt üle lepingu väljastajale.
Kindlustusjuhtum	Ebakindel tulevikusündmus, mis on kaetud **kindlustuslepinguga**, millest tuleneb **kindlustusrisk**.
Investeerimiskomponent	Summad, mille üksus on **kindlustuslepingu** kohaselt kohustatud **kindlustusvõtjale** tagasi maksma igal juhul, sõltumata **kindlustusjuhtumi** toimumisest.
Võimaliku kasumiosalusega investeerimisleping	Finantsinstrument, mis annab konkreetsele investorile lepingulise õiguse saada lisaks summale, mis ei sõltu väljastaja otsusest, täiendavad summad: a) mis moodustavad tõenäoliselt märkimisväärse osa kogu lepingujärgsest (kindlustusvõtja) kasumist; b) mille summa või ajastus oleneb lepingu väljastaja otsusest ja c) mis põhinevad lepinguliselt: i) kindlaksmääratud lepingute kogumi või kindlaksmääratud lepinguliigi tulul; ii) lepingu väljastaja kindlaksmääratud varade kogumi realiseeritud ja/või realiseerimata investeerimistulul või iii) lepingut väljastava üksuse või fondi kasumil või kahjumil.
Rahuldamata nõuete eraldis	Üksuse kohustus: a) uurida ja rahuldada kehtivaid nõudeid, mis on seotud juba toimunud **kindlustusjuhtumitega**, sealhulgas juhtumitega, mis on toimunud, kuid mille puhul ei ole nõuetest teatatud, ja muud tekkinud kindlustuskulud, ja b) maksta summasid, mis ei ole hõlmatud punktiga a ja mis on seotud: i) **kindlustuslepingujärgsete teenustega**, mis on juba osutatud, või ii) mis tahes **investeerimiskomponentide** või muude summadega, mis ei ole seotud kindlustuslepingujärgsete teenuste osutamisega ja mis ei sisaldu **kohustises tuleviku väljamakseteks**.

Kohustis tuleviku väljamakseteks	Üksuse kohustus: a) uurida ja rahuldada olemasolevate **kindlustuslepingute** alusel kehtivaid nõudeid, mis on seotud **kindlustusjuhtumitega**, mis ei ole veel toimunud (st kohustus, mis on seotud kindlustuskatte aegumata osaga), ja b) maksta summasid sõlmitud **kindlustuslepingute** alusel, mis ei ole hõlmatud punktiga a ja mis on seotud: i) **kindlustuslepingujärgsete teenustega**, mida ei ole veel osutatud (st kohustused, mis on seotud kindlustuslepingujärgsete teenuste osutamisega tulevikus), või ii) mis tahes **investeerimiskomponentide** või muude summadega, mis ei ole seotud **kindlustuslepingujärgsete teenuste** osutamisega ja mis ei ole üle kantud **rahuldamata nõuete eraldise** alla.
Kindlustusvõtja	Osapool, kellel on **kindlustusjuhtumi** toimumisel **kindlustuslepingu**järgne õigus hüvitisele.
Kindlustuslepingute portfell	Sarnaseid riske käsitlevad ja ühiselt hallatavad **kindlustuslepingud**.
Edasikindlustusleping	**Kindlustusleping**, mille väljastab üks üksus (edasikindlustusandja) teise üksuse kahjude hüvitamiseks nõuete korral, mis tulenevad selle teise üksuse väljastatud ühest või mitmest **kindlustuslepingust** (aluslepingud).
Mittefinantsriski marginaal	Tasu, mida üksus nõuab mittefinantsriskist tuleneva ebakindluse talumise eest seoses rahavoogude suuruse ja ajastusega, kui üksus täidab **kindlustuslepinguid**.
Alusvara	Vara, mille alusel määratakse kindlaks **kindlustusvõtjale** tasumisele kuuluvad summad. **Alusvara** võib hõlmata mis tahes vara, näiteks varade võrdlusportfelli, üksuse netovara või üksuse netovara kindlaksmääratud alamrühma.

Lisa B

Rakendusjuhis

Käesolev lisa on standardi IFRS 17 Kindlustuslepingud *lahutamatu osa.*

B1 Selles lisas antakse juhiseid järgmise kohta:

a) kindlustuslepingu määratlus (vt paragrahvid B2–B30);

b) kindlustuslepingu komponentide eraldamine (vt paragrahvid B31–B35);

ba) vara kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul (vt paragrahvid B35A–B35D);

c) mõõtmine (vt paragrahvid B36–B119F);

d) tulu kindlustustegevusest (vt paragrahvid B120–B127);

e) kindlustuslepingute finantstulu või -kulu (vt paragrahvid B128–B136) ja

f) vahefinantsaruanded (vt paragrahv B137).

Kindlustuslepingu määratlus (lisa A)

B2 Selles osas antakse juhiseid lisas A sätestatud kindlustuslepingu määratluse kohta. See käsitleb järgmisi küsimusi:

a) ebakindel tulevikusündmus (vt paragrahvid B3–B5);

b) mitterahalised maksed (vt paragrahv B6);

c) kindlustusriski ja muude riskide eristamine (vt paragrahvid B7–B16);

d) märkimisväärne kindlustusrisk (vt paragrahvid B17–B23);

e) muutused kindlustusriski tasemes (vt paragrahvid B24–B25) ja

f) kindlustuslepingute näited (vt paragrahvid B26–B30).

Ebakindel tulevikusündmus

B3 Ebakindlus (või risk) on kindlustuslepingu põhiolemus. Seega ei ole vähemalt üks järgmistest näitajatest kindlustuslepingu jõustumisel kindel:

a) kas kindlustusjuhtum toimub;

b) millal kindlustusjuhtum toimub või

c) kui palju peab üksus maksma, kui kindlustusjuhtum toimub.

B4 Mõnes kindlustuslepingus on kindlustusjuhtumiks kahju avastamine lepingu kehtivuse ajal, isegi kui see kahju tuleneb sündmusest, mis toimus enne lepingu jõustumist. Muudes kindlustuslepingutes on kindlustusjuhtumiks sündmus, mis toimub lepingu kehtimise ajal, isegi kui tulemuseks olev kahju avastatakse pärast lepingu kehtivusaja lõppu.

B5 Mõned kindlustuslepingud hõlmavad sündmusi, mis on juba toimunud, kuid mille finantsmõju on siiani ebakindel. Näiteks võib tuua kindlustuslepingu, mis pakub kindlustuskatet juba toimunud sündmuse ebasoodsa arenemise korral. Sellistes lepingutes on kindlustusjuhtumiks nende nõuete lõpliku maksumuse kindlaksmääramine.

Mitterahalised maksed

B6 Mõned kindlustuslepingud nõuavad või lubavad mitterahalisi makseid. Sellisel juhul pakub üksus kindlustusvõtjale kaupu või teenuseid, et täita oma kohustus maksta kindlustusvõtjale kindlustusjuhtumi eest hüvitist. Selle üheks näiteks on olukord, kus üksus asendab varastatud eseme, selle asemel et hüvitada kindlustusvõtjale kahjusumma. Teiseks näiteks on olukord, kus üksus kasutab oma haiglaid ja meditsiinipersonali kindlustuslepinguga hõlmatud meditsiiniteenuste osutamiseks. Sellised lepingud on kindlustuslepingud, kuigi nõuded rahuldatakse mitterahaliste maksete tegemisega. Fikseeritud tasuga teenuslepingud, mis vastavad paragrahvis 8 sätestatud tingimustele, on samuti kindlustuslepingud, kuid üksus võib paragrahvi 8 rakendades otsustada rakendada nende arvestamisel kas standardit IFRS 17 või standardit IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav tulu*.

Kindlustusriski ja muude riskide eristamine

B7 Kindlustuslepingu määratluse järgi peab üks lepinguosaline võtma teiselt lepinguosaliselt üle märkimisväärse kindlustusriski. IFRS 17s määratletakse kindlustusrisk muu riskina kui finantsrisk, mis antakse üle lepingu omajalt lepingu väljastajale. Leping, millega kaasneb väljastajale finantsrisk ilma märkimisväärse kindlustusriskita, ei ole kindlustusleping.

B8 Lisas A esitatud finantsriski määratluses osutatakse rahalistele ja mitterahalistele muutujatele. Mitterahalised muutujad, mis ei ole lepinguosalisele eriomased, on näiteks konkreetses piirkonnas tekkivate maavärinakahjude indeks või konkreetses linnas esinevate temperatuuride indeks. Finantsrisk ei hõlma lepinguosalisele omaste mitterahaliste muutujatega seotud riski, nagu selle lepinguosalise vara kahjustava või hävitava tulekahju tekkimine või mittetekkimine. Mitterahalise vara õiglase väärtuse muutumise risk ei ole finantsrisk, kui õiglane väärtus kajastab muutusi sellise vara turuhinnas (st rahaline muutuja) ja lepinguosalise konkreetse mitterahalise vara seisukorda (st mitterahaline muutuja). Näiteks kui sellise konkreetse auto jääkväärtuse garanteerimisega, mille puhul kindlustusvõtjal on kindlustushuvi, kaasneb garantii andjale auto füüsilise seisukorra muutumise risk, on see risk kindlustusrisk, mitte finantsrisk.

B9 Mõne lepinguga kaasneb väljastajale lisaks märkimisväärsele kindlustusriskile finantsrisk. Näiteks garanteerivad paljud elukindlustuslepingud kindlustusvõtjale nii minimaalse kasumimäära, tekitades finantsriski, kui ka lubavad samal ajal surma korral hüvitist, mis mõnel juhul ületab märkimisväärselt kindlustusvõtja kogunenud eraldist, tekitades kindlustusriski suremusriski kujul. Sellised lepingud on kindlustuslepingud.

B10 Mõne lepingu alusel tingib kindlustusjuhtum hinnaindeksiga seotud summa maksmise. Sellised lepingud on kindlustuslepingud eeldusel, et kindlustusjuhtumist sõltuv makse võib olla märkimisväärne. Näiteks elusolekust sõltuva annuiteedi korral, mis on seotud elukalliduse indeksiga, on tegemist kindlustusriski üleandmisega, sest makse toimub ebakindla sündmuse tagajärjel, milleks on annuiteedi saaja ellujäämine. Seos hinnaindeksiga on tuletisinstrument, kuid toimub ka kindlustusriski üleandmine, kuna nende maksete arv, mille suhtes indeksit

kohaldatakse, sõltub annuiteedi saaja ellujäämisest. Kui tulemuseks olev kindlustusriski üleandmine on märkimisväärne, vastab tuletisinstrument kindlustuslepingu määratlusele ja sel juhul ei tule seda põhilepingust eraldada (vt paragrahvi 11 punkt a).

B11 Kindlustusrisk on risk, mille üksus võtab üle kindlustusvõtjalt. Üksus peab seega võtma kindlustusvõtjalt üle riski, millele kindlustusvõtja on juba avatud. Lepinguga üksusele või kindlustusvõtjale tekkinud uus risk ei ole kindlustusrisk.

B12 Kindlustuslepingu määratlus viitab ebasoodsale mõjule kindlustusvõtja suhtes. See määratlus ei piira üksuse makset summaga, mis on võrdne ebasoodsa sündmuse rahalise mõjuga. Näiteks ei välista määratlus uus-vana-asemel-tüüpi kindlustuskatet, mille järgi makstakse kindlustusvõtjale summa, mis võimaldab vana ja kahjustatud vara asendamist uue varaga. Samamoodi ei piira määratlus elukindlustuslepingu väljamakset rahalise kahjuga, mida kandsid surnu ülalpeetavad, ega välista lepinguid, mis näevad ette eelnevalt kindlaksmääratud summade maksmise, väljendamaks rahaliselt surma või õnnetuse põhjustatud kahju.

B13 Mõned lepingud nõuavad makse tegemist, kui kindlaksmääratud ebakindel sündmus toimub, kuid ei nõua makse eeltingimusena ebasoodsa mõju avaldumist kindlustusvõtjale. Selline leping ei ole kindlustusleping isegi siis, kui selle omaja kasutab lepingut asjaomase riskile avatuse vähendamiseks. Näiteks kui omaja kasutab tuletisinstrumenti sellise rahalise muutuja või mitterahalise muutuja riski maandamiseks, mis on seotud üksuse varast tulenevate rahavoogudega, ei ole tuletisinstrument kindlustusleping, sest makse ei olene sellest, kas varast tulenevate rahavoogude vähenemise mõju omajale on ebasoodne. Kindlustuslepingu määratlus viitab ebakindlale tulevikusündmusele, mille ebasoodne mõju kindlustusvõtjale on väljamakse lepingujärgseks eeltingimuseks. See lepingujärgne eeltingimus ei nõua, et üksus uuriks, kas sündmus tegelikult põhjustas ebasoodsa mõju, kuid lubab üksusel keelduda makse tegemisest, kui ei ole täidetud tingimus, et sündmus põhjustas ebasoodsat mõju.

B14 Kindlustuslepingute katkemise ehk püsivuse risk (risk, et kindlustusvõtja katkestab lepingu varem või hiljem, kui väljastaja eeldas lepingu hinda määrates) ei ole kindlustusrisk, sest kindlustusvõtjale tehtava makse suurus ei olene ebakindlast tulevikusündmusest, mis mõjutab kindlustusvõtjat ebasoodsalt. Samamoodi ei ole ka kulude risk (halduskulude ootamatu suurenemise risk, mis on seotud pigem lepingu teenindamisega kui kindlustusjuhtumi kuludega) kindlustusrisk, sest selliste kulude ootamatu suurenemine ei mõjuta kindlustusvõtjat ebasoodsalt.

B15 Seetõttu ei ole leping, millega kaasneb üksusele kindlustuslepingute katkemise risk, kindlustuslepingute püsivuse risk või kulude risk, kindlustusleping, kui sellega ei kaasne üksusele märkimisväärset kindlustusriski. Kui üksus siiski maandab seda riski, kasutades teist lepingut, et anda osa muust riskist peale kindlustusriski üle teisele poolele, kaasneb teise lepinguga sellele teisele poolele kindlustusrisk.

B16 Üksus saab kindlustusvõtjalt üle võtta märkimisväärse kindlustusriski ainult siis, kui üksus on kindlustusvõtjast eraldiseisev. Ühisomanduses olev üksus võtab riski üle igalt kindlustusvõtjalt ja ühendab need riskid. Kuigi kindlustusvõtjad võtavad ühendatud riski kollektiivselt, kuna neil on üksuses jääkosalus, on ühisomanduses olev üksus eraldiseisev üksus, mis on riski üle võtnud.

Märkimisväärne kindlustusrisk

B17 Leping on kindlustusleping ainult siis, kui sellega antakse üle märkimisväärne kindlustusrisk. Paragrahvides B7–B16 käsitletakse kindlustusriski. Paragrahvides B18–B23 käsitletakse selle hindamist, kas kindlustusrisk on märkimisväärne.

B18 Kindlustusrisk on märkimisväärne üksnes siis, kui kindlustusjuhtum võib põhjustada väljastajapoolset märkimisväärsete lisasummade maksmist iga üksiku stsenaariumi korral, välja arvatud need, millel puudub majanduslik sisu (st ei oma märgatavat mõju majandustehingule). Kui kindlustusjuhtum võib tähendada märkimisväärsete lisasummade maksmist stsenaariumi korral, millel on majanduslik sisu, saab eelmises lauses sätestatud tingimust täita isegi siis, kui kindlustusjuhtum on äärmiselt ebatõenäoline või kui tingimuslike rahavoogude eeldatav (st tõenäosusega kaalutud) nüüdisväärtus moodustab väikese osa kindlustuslepingu järele jäänud rahavoogude eeldatavast nüüdisväärtusest.

B19 Lisaks sellele antakse lepinguga üle märkimisväärne kindlustusrisk ainult siis, kui tegemist on stsenaariumiga, millel on majanduslik sisu, mille puhul on võimalik, et väljastaja kannab kahju nüüdisväärtuse alusel. Isegi kui edasikindlustuslepinguga ei tekitata võimalust, et väljastaja kannab märkimisväärset kahju, leitakse siiski, et selle lepinguga antakse üle märkimisväärne kindlustusrisk, kui sellega antakse edasikindlustusandjale üle sisuliselt kogu kindlustusrisk, mis on seotud aluseks olevate kindlustuslepingute edasikindlustatud osadega.

B20 Paragrahvis B18 kirjeldatud lisasummad määratakse kindlaks nüüdisväärtuse alusel. Kui kindlustusleping nõuab makse tegemist ebakindla ajastusega sündmuse toimumisel ja kui makset ei korrigeerita raha ajaväärtusega, võivad esineda stsenaariumid, mille korral makse nüüdisväärtus suureneb, kuigi selle nimiväärtus on fikseeritud. Üks näide on kindlustus, mis pakub kindlustusvõtja surma korral fikseeritud hüvitist, ilma et kindlustuskatte lõpu kuupäev oleks kindlaks määratud (nn eluaegne riskielukindlustus fikseeritud summa eest). On kindel, et kindlustatu sureb, kuid surmakuupäev ei ole kindel. Kui kindlustusvõtja sureb oodatust varem, võidakse teha makseid. Kuna neid makseid ei korrigeerita raha ajaväärtusega, võib esineda märkimisväärne kindlustusrisk, isegi kui kogu lepinguportfelli puhul tervikuna kahju ei esine. Samamoodi võivad lepingutingimused, mille tõttu viivitatakse õigeaegsete maksete tegemisega kindlustusvõtjale, märkimisväärse kindlustusriski kõrvaldada. Üksus kasutab lisasummade nüüdisväärtuse kindlaksmääramiseks paragrahvis 36 nõutud diskontomäärasid.

B21 Paragrahvis B18 kirjeldatud lisasummad osutavad nende summade nüüdisväärtusele, mis ületavad summasid, mida tuleks maksta, kui kindlustusjuhtumit ei toimuks (v.a stsenaariumid, millel puudub majanduslik sisu). Sellised lisasummad sisaldavad kahjukäsitluskulusid ja hindamiskulusid, välja arvatud:

a) võimaluse kadumine nõuda kindlustusvõtjalt tasu tulevase teenuse eest. Näiteks tähendab investeeringutega seotud elukindlustuslepingu korral kindlustusvõtja surm, et üksus ei saa enam pakkuda investeeringu haldamisteenuseid ja selle eest tasu võtta. See üksuse majanduslik kahju ei tulene siiski kindlustusriskist nagu ka avatud investeerimisfondi valitseja ei võta enda kanda kindlustusriski seoses kliendi võimaliku surmaga. Seepärast ei ole tulevaste investeeringute haldustasu potentsiaalne kadumine asjakohane selle hindamisel, mil määral kindlustusriski lepinguga üle antakse;

b) nendest tasudest loobumine surma korral, mida saadaks tühistamise või tagasiostu korral. Kuna lepinguga hakkasid need tasud kehtima, ei kompenseeri nendest loobumine kindlustusvõtjale eelnevalt olemas olnud riski. Järelikult ei ole need asjakohased selle hindamisel, mil määral kindlustusriski lepinguga üle antakse;

c) makse, mis sõltub sündmusest, mis ei too kaasa olulist kahju lepingu omajale. Näiteks analüüsigem lepingut, mis nõuab väljastajalt ühe miljoni valuutaühiku (CU) ([1]) maksmist, kui vara kahjustub füüsiliselt, põhjustades lepingu omajale ebaolulise majandusliku kahju ühe valuutaühiku ulatuses. Omaja annab selle lepinguga väljastajale üle ühe valuutaühiku kaotamise ebaolulise riski. Samas tekitab leping mittekindlustusliku riski, et väljastaja peab tasuma 999 999 valuutaühikut, kui kindlaksmääratud sündmus aset leiab. Kuna puudub stsenaarium, mille puhul kindlustusjuhtum põhjustab lepingu omajale olulise kahju, ei võta väljastaja omajalt üle märkimisväärset kindlustusriski ja see leping ei ole kindlustusleping;

d) võimalikud edasikindlustushüvitised. Üksus arvestab neid eraldi.

B22 Üksus hindab kindlustusriski märkimisväärsust iga lepingu puhul eraldi. Seega võib kindlustusrisk olla märkimisväärne, isegi kui lepinguportfelli või lepingute grupi ulatuses on olulise kahju võimalus minimaalne.

B23 Paragrahvidest B18–B22 tuleneb, et kui lepingu kohaselt tuleb maksta surma korral hüvitist, mis ületab ellujäämise korral makstava summa, on leping kindlustusleping, välja arvatud juhul, kui surma korral makstav lisahüvitis on ebaoluline (otsus langetatakse konkreetse lepingu, mitte kogu lepinguportfelli suhtes). Nagu märgitud paragrahvi B21 punktis b, ei võeta selles hinnangus arvesse katkestamise või tagasiostu tasudest loobumist surma korral, kui loobumine ei kompenseeri kindlustusvõtjale varem eksisteerinud riski. Samamoodi on annuiteedileping, mille alusel tehakse korrapäraseid väljamakseid kindlustusvõtja elu lõpuni, kindlustusleping, välja arvatud juhul, kui elusolekust sõltuvad summaarsed maksed on ebaolulised.

([1]) CU tähistab valuutaühikut.

Muutused kindlustusriski tasemes

B24 Mõne lepingu puhul toimub kindlustusriski üleandmine väljastajale pärast teatavat perioodi. Näiteks analüüsigem lepingut, mille alusel saadakse kindlaksmääratud investeeringutulu ja mis sisaldab kindlustusvõtja võimalust kasutada lõpptähtaja saabudes investeerimise sissetulekuid elusolekust sõltuva annuiteedi ostmiseks samade tasumäärade eest, mida üksus küsib teistelt uutelt annuiteedilepingu sõlminutelt ajal, mil kõnealune kindlustusvõtja seda võimalust kasutab. Sellise lepinguga antakse kindlustusrisk väljastajale üle alles pärast selle võimaluse kasutamist, kuna üksus säilitab vabaduse määrata annuiteedi hind põhimõttel, mis peegeldab sel ajal üksusele üle antud kindlustusriski. Seetõttu jääksid selle võimaluse kasutamisel tekkivad rahavood lepingu piiridest välja ja enne võimaluse kasutamist ei ole lepingu piirides mingeid kindlustusega seotud rahavoogusid. Kui aga lepingus määratakse kindlaks annuiteedi tasumäärad (või muu alus kui turumäärad annuiteedi tasumäärade kindlaksmääramiseks), antakse lepinguga kindlustusrisk väljastajale üle, sest väljastaja on avatud riskile, et annuiteedi tasumäärad on väljastajale ebasoodsad, kui kindlustusvõtja kasutab seda võimalust. Sellisel juhul jäävad kõnealuse võimaluse kasutamisel tekkivad rahavood lepingu piiridesse.

B25 Leping, mis vastab kindlustuslepingu määratlusele, jääb kindlustuslepinguks seni, kuni kõik õigused ja kohustused on lõppenud (st täidetud, tühistatud või kehtivuse kaotanud), välja arvatud juhul, kui paragrahvide 74–77 rakendamisel lõpetatakse lepingu kajastamine lepingu muutmise tõttu.

Kindlustuslepingute näited

B26 Järgmised on näited lepingutest, mis on kindlustuslepingud, eeldusel et kindlustusriski üleandmine on märkimisväärne:

a) vargus- või kahjukindlustus;

b) tootevastutuse, ametialase vastutuse, tsiviilvastutuse või kohtukulude kindlustus;

c) elukindlustus ja ettemakstud matuseplaanid (kuigi surm on kindel, ei ole kindel, millal surm saabub või mõne elukindlustusliigi puhul, kas surm saabub kindlustusega kaetud perioodi jooksul);

d) ellujäämisest olenevad annuiteedid ja pensionid, st lepingud, millega makstakse kompensatsiooni ebakindla tulevikusündmuse – annuiteedi saaja või pensionäri ellujäämise – korral, et aidata annuiteedi saajal või pensionäril säilitada teatavat elatustaset, mida muidu mõjutaks tema ellujäämine ebasoodsalt. (Tööandjate vastutus, mis tuleneb töövõtjate hüvitiste kavadest ja pensionihüvitiste kohustustest, mis on kindlaks määratud hüvitistega kavadega, jääb väljapoole IFRS 17 rakendusala, rakendades paragrahvi 7 punkti b);

e) invaliidsus- ja ravikindlustus;

f) tagatisvõlakirjad (*surety bonds*), tagatiskirjad (*fidelity bonds*), täitmistagatised (*performance bonds*) ja pakkumistagatised (*bid bonds*), st lepingud, mis kompenseerivad lepingu omaja kahju juhul, kui teine osapool ei täida lepingulist kohustust, näiteks kohustust ehitada maja;

g) toote garantii. Toote garantii, mille on andnud teine pool tootja, vahendaja või jaemüüja müüdud kauba eest, kuulub IFRS 17 rakendusalasse. Paragrahvi 7 punkti a rakendamisel jääb toote garantii, mille on otseselt andnud tootja, vahendaja või jaemüüja, siiski IFRS 17 rakendusalast välja ja kuulub selle asemel IFRS 15 või IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad* rakendusalasse;

h) omandiõiguskindlustus (kindlustus selliste vigade avastamise vastu maa või hoonete omandiõiguses, mis ei olnud ilmsed kindlustuslepingu väljastamise ajal). Sel juhul on kindlustusjuhtumiks omandiõiguses vea avastamine, mitte viga ise;

i) reisikindlustus (rahaline või mitterahaline kompensatsioon kindlustusvõtjatele enne reisi või selle ajal kantud kahjude eest);

j) katastroofivõlakirjad, mis vähendavad põhiosa makseid, intresse või mõlemaid, kui kindlaksmääratud sündmus mõjutab ebasoodsalt võlakirja emitenti (välja arvatud juhul, kui kindlaksmääratud sündmus ei tekita märkimisväärset kindlustusriski, näiteks kui sündmus on intressimäära või välisvaluuta kursi muutus);

k) kindlustusvahetuslepingud ja muud lepingud, mis nõuavad makse tegemist olenevalt muutustest klimaatilistes, geoloogilistes või muudes füüsilistes muutujates, mis on lepinguosalisele eriomased.

B27 Kindlustuslepingud ei ole näiteks järgmised:

a) investeerimislepingud, mis on juriidiliselt kindlustuslepingu vormis, kuid millega ei anta väljastajale üle märkimisväärset kindlustusriski. Näiteks elukindlustuslepingud, mille puhul üksus ei kanna märkimisväärset suremus- või haigestumusriski, ei ole kindlustuslepingud; sellised lepingud on finantsinstrumendid või teenuslepingud – vt paragrahv B28. Võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingud ei vasta kindlustuslepingu määratlusele, kuid need kuuluvad siiski paragrahvi 3 punkti c rakendamisel IFRS 17 rakendusalasse, tingimusel et need väljastab üksus, kes väljastab ka kindlustuslepinguid;

b) lepingud, millel on kindlustuse juriidiline vorm, kuid mille alusel kogu märkimisväärne kindlustusrisk läheb tagasi kindlustusvõtjale tühistamatute ja täitmisele pööratavate mehhanismide kaudu, mis korrigeerivad kindlustusvõtja tulevasi makseid otseselt kindlustatud kahjudest tulenevalt. Näiteks mõned finantsedasi-kindlustuse lepingud või mõned grupilepingud tagastavad kogu märkimisväärse kindlustusriski kindlustusvõtjale; sellised lepingud on tavaliselt finantsinstrumendid või teenuslepingud (vt paragrahv B28);

c) enesekindlustus (st sellise riski enda kanda jätmine, mida oleks võinud katta kindlustus). Sellisel juhul kindlustusleping puudub, sest puudub kokkulepe teise poolega. Kui üksus väljastab kindlustuslepingu oma ema-, tütar- või sõsarettevõttele, siis ei sisalda konsolideeritud finantsaruanded seega kindlustuslepingut, kuna leping teise poolega puudub. Kindlustusleping sisaldub siiski lepingu väljastaja või omaja individuaalsetes või eraldiseisvates finantsaruannetes;

d) lepingud (nt hasartmängulepingud), mis nõuavad tasumist, kui konkreetne ebakindel tulevikusündmus toimub, kuid ei nõua lepingulise makse eeltingimusena, et sündmus mõjutaks kindlustusvõtjat ebasoodsalt. See ei jäta kindlustuslepingu määratlusest välja siiski lepinguid, milles määratakse kindlaks ettemääratud väljamakse, et kvantifitseerida kindlaksmääratud sündmuse, nagu surma või õnnetusjuhtumi põhjustatud kahju (vt paragrahv B12);

e) tuletisinstrumendid, millega kaasneb ühele poolele finantsrisk, kuid mitte kindlustusrisk, kuna tuletisinstrument nõuab poolelt makse tegemist (või annab õiguse makset saada), mis põhineb üksnes muutustel ühes või mitmes järgmises muutujas: kindlaksmääratud intressimäär, finantsinstrumendi hind, kaubahind, välisvaluutakurss, hinna- või määraindeks, krediidireiting või muu muutuja, tingimusel et mitterahalise muutuja korral ei ole see muutuja lepinguosalisele eriomane;

f) krediidiga seotud garantiid, mis nõuavad makse tegemist, isegi kui garantii saajal ei ole tekkinud kahju, kuna võlgnik ei suuda tähtajaks võlga tasuda; selliseid lepinguid arvestatakse standardi IFRS 9 *Finantsinstrumendid* kohaselt (vt paragrahv B29);

g) lepingud, mis nõuavad makse tegemist olenevalt klimaatilisest, geoloogilisest või muust füüsilisest muutujast, mis ei ole lepinguosalisele eriomane (tavaliselt nimetatakse neid ilmastiku(mõjuga) tuletisinstrumentideks);

h) lepingud, mis näevad ette põhiosa, intressi või mõlema vähendatud maksed tulenevalt klimaatilisest, geoloogilisest või muust füüsilisest muutujast, mis ei ole lepinguosalisele eriomane (tavaliselt nimetatakse neid katastroofivõlakirjadeks).

B28 Üksus rakendab paragrahvis B27 kirjeldatud lepingute suhtes muid kehtivaid standardeid, nagu IFRS 9 ja IFRS 15.

B29 Paragrahvi B27 punktis f nimetatud krediidiga seotud garantiid ja krediidikindlustuslepingud võivad esineda mitmesugustes juriidilistes vormides, nagu garantii, mõningad akreditiivide liigid, krediidiriski kaitse leping või kindlustusleping. Need lepingud on kindlustuslepingud, kui need nõuavad väljastajalt kindlaksmääratud maksete tegemist, et hüvitada omajale kahju, mis tal on tekkinud, kuna asjaomane võlgnik ei suuda võlainstrumendiga kindlaksmääratud esialgseks või muudetud tähtajaks kindlustusvõtjale võlga tasuda. Sellised lepingud on siiski IFRS 17 rakendusalast välja jäetud, välja arvatud juhul, kui väljastaja on eelnevalt selgesti kinnitanud, et ta käsitab neid lepingud kindlustuslepingutena ja on kasutanud nende suhtes kindlustuslepingute puhul rakendatavaid arvestusmeetodeid (vt paragrahvi 7 punkt e).

B30 Krediidiga seotud garantiid ja krediidikindlustuslepingud, mis nõuavad makse tegemist, isegi kui garantii saajal ei ole tekkinud kahju, kuna võlgnik ei suuda tähtajaks võlga tasuda, ei kuulu IFRS 17 rakendusalasse, sest nendega ei anta üle märkimisväärset kindlustusriski. Selliste lepingute hulka kuuluvad lepingud, mis nõuavad makse tegemist:

a) hoolimata sellest, kas vastaspoolel on aluseks olev võlainstrument, või

b) pigem krediidireitingu või krediidiindeksi muutuse korral, mitte siis, kui asjaomane võlgnik ei suuda tähtajaks võlga tasuda.

Kindlustuslepingu komponentide eraldamine (paragrahvid 10–13)

Investeerimiskomponendid (paragrahvi 11 punkt b)

B31 Paragrahvi 11 punkti b kohaselt peab üksus eraldama eristatava investeerimiskomponendi põhikindlustuslepingust. Investeerimiskomponent on eristatav üksnes siis, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

a) investeerimiskomponent ja kindlustuskomponent ei ole omavahel tihedalt seotud;

b) kindlustuslepinguid väljastavad üksused või teised isikud müüvad või võivad müüa samaväärsete tingimustega lepingut eraldi samal turul või samas jurisdiktsioonis. Üksus peab selle otsuse tegemisel võtma arvesse kogu mõistlikult kättesaadavat teavet. Üksus ei ole kohustatud tegema põhjalikku otsingut, et teha kindlaks, kas investeerimiskomponenti müüakse eraldi.

B32 Investeerimiskomponent ja kindlustuskomponent on omavahel tihedalt seotud üksnes juhul, kui:

a) üksus ei saa mõõta üht komponent teist arvesse võtmata. Kui ühe komponendi väärtus sõltub teise komponendi väärtusest, peab üksus rakendama ühendatud investeerimis- ja kindlustuskomponendi arvestamiseks seega standardit IFRS 17, või

b) kindlustusvõtja ei saa ühest komponendist tulenevat kasu teise komponendi olemasoluta. Kui ühe lepingukomponendi aegumine või tähtpäevumine põhjustab teise komponendi aegumise või tähtpäevumise, peab üksus rakendama ühendatud investeerimis- ja kindlustuskomponendi arvestamiseks seega standardit IFRS 17.

Eristatavate kaupade või muude teenuste kui kindlustuslepingujärgsed teenused üleandmise lubadused (paragrahv 12)

B33 Paragrahvi 12 kohaselt peab üksus eraldama kindlustuslepingust lubaduse anda kindlustusvõtjale üle eristatavad kaubad või teenused, v.a kindlustuslepingujärgsed teenused. Üksus ei võta eraldamisel arvesse tegevusi, mida üksus peab lepingu täitmiseks tegema, välja arvatud juhul, kui üksus annab kauba või muu kui kindlustuslepingujärgse teenuse kindlustusvõtjale üle nende tegevuste teostamisel. Näiteks võib üksusel olla vaja teha lepingu ettevalmistamiseks mitmesuguseid haldustoiminguid. Nende toimingute tegemise käigus ei anta kindlustusvõtjale teenust üle.

B34 Kindlustusvõtjale lubatud kaup või teenus, v.a kindlustuslepingujärgne teenus, on eristatav, kui kindlustusvõtjal on võimalik saada kaubast või teenusest kasu, kasutades seda eraldi või koos muude ressurssidega, mis on kindlustusvõtjale kergesti kättesaadavad. Kergesti kättesaadavad ressursid on kaubad või teenused, mida müüakse eraldi (üksuse või muu üksuse poolt), või ressursid, mille kindlustusvõtja on juba saanud (üksuselt või muudest tehingutest või sündmustest).

B35 Kindlustusvõtjale lubatud kaup või muu kui kindlustuslepingujärgne teenus ei ole eristatav, kui:

a) kauba või teenusega seonduvad rahavood ja riskid on tihedalt seotud lepingu kindlustuskomponentidega seonduvate rahavoogude ja riskidega ja

b) üksus osutab olulist teenust, integreerides kauba või teenuse kindlustuskomponentidega.

Kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood (paragrahvid 28A–28F)

B35A Paragrahvi 28A rakendamisel kasutab üksus süstemaatilist ja ratsionaalset meetodit, et jaotada:

a) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood, mis on otseselt omistatavad kindlustuslepingute grupile:

i) sellele grupile ja

ii) gruppidele, mis hõlmavad kindlustuslepinguid, mis eeldatavasti tulenevad selle grupi kindlustuslepingute pikendamisest;

b) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood, mis on otseselt omistatavad kindlustuslepingute portfellile, v. a punktis a nimetatud rahavood, portfelli kuuluvate lepingute gruppidele.

B35B Iga aruandeperioodi lõpus korrigeerib üksus paragrahvi B35A kohaselt jaotatud summasid, et kajastada muutusi eeldustes, mis määravad kindlaks kasutatud jaotusmeetodi sisendid. Kui kõik lepingud on gruppi lisatud (vt paragrahv B35C), ei muuda üksus kindlustuslepingute grupile jaotatud summasid.

B35C Üksus võib lisada kindlustuslepinguid kindlustuslepingute gruppi rohkem kui ühe aruandeperioodi lõikes (vt paragrahv 28). Sellistel asjaoludel lõpetab üksus selle varaosa kajastamise kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, mis on seotud sel perioodil grupile lisatud kindlustuslepingutega, ja jätkab vara kajastamist kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul selles ulatuses, milles vara on seotud kindlustuslepingutega, mis eeldatavasti lisatakse grupile tulevasel aruandeperioodil.

B35D Paragrahvi 28E rakendamisel:

a) kajastab üksus väärtuse langusest tulenevat kahjumit kasumiaruandes ja vähendab vara bilansilist jääkmaksumust kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul nii, et vara bilansiline jääkmaksumus ei ületa seotud kindlustuslepingute grupi eeldatavat sissetulevat netorahavoogu, mis on kindlaks määratud paragrahvi 32 punkti a rakendades;

b) kui üksus jaotab kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood kindlustuslepingute gruppidele, rakendades paragrahvi B35A punkti a alapunkti ii, kajastab üksus väärtuse langusest tuleneva kahjumi kasumiaruandes ja vähendab seotud varade bilansilist jääkmaksumust kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul sel määral, mil:

i) üksus eeldab, et need kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood ületavad eeldatavate lepingupikendamiste sissetulevat netorahavoogu, mis on kindlaks määratud paragrahvi 32 punkti a kohaselt, ja

ii) ületamine, mis on kindlaks määratud punkti b alapunkti i rakendamisel, ei ole juba kajastatud punkti a kohase väärtuse langusest tuleneva kahjumina.

Mõõtmine (paragrahvid 29–71)

Tulevaste rahavoogude hinnangud (paragrahvid 33–35)

B36 Selles jaos käsitletakse järgmisi küsimusi:

a) kogu liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadava mõistliku ja põhjendatud teabe objektiivne kasutamine (vt paragrahvid B37–B41);

b) turupõhised muutujad ja mitteturupõhised muutujad (vt paragrahvid B42–B53);

c) jooksvate hinnangute kasutamine (vt paragrahvid B54–B60) ja

d) lepingu piiridesse jäävad rahavood (vt paragrahvid B61–B71).

Kogu liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadava mõistliku ja põhjendatud teabe objektiivne kasutamine (paragrahvi 33 punkt a)

B37 Tulevaste rahavoogude hindamise eesmärk on kindlaks määrata kõikide võimalike tulemuste eeldatav väärtus või tõenäosusega kaalutud keskmine, võttes arvesse kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on aruandekuupäeval liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav. Mõistlik ja põhjendatud teave, mis on aruandekuupäeval liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav, hõlmab teavet varasemate sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning tulevaste tingimuste prognoosi (vt paragrahv B41). Liigse kulu või jõupingutusteta kättesaadavaks teabeks peetakse teavet, mis on kättesaadav üksuse enda infosüsteemidest.

B38 Rahavoogude hindamine algab stsenaariumidest, mis peegeldavad kõiki võimalikke tulemusi. Igas stsenaariumis täpsustatakse konkreetse tulemusega seotud rahavoogude suurus ja ajastus ning selle tulemuse hinnanguline tõenäosus. Iga stsenaariumi rahavood diskonteeritakse ja kaalutakse selle tulemuse hinnangulise tõenäosusega, et saada eeldatav nüüdisväärtus. Seega ei ole eesmärk leida tulevaste rahavoogude puhul kõige tõenäolisem tulemus või pigem tõenäoline kui mittetõenäoline tulemus.

B39 Kõiki võimalikke tulemusi kaaludes on eesmärk pigem arvestada objektiivselt kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav, mitte kindlaks teha kõik võimalikud stsenaariumid. Selgete stsenaariumide koostamine on praktikas ebavajalik, kui tulemuseks saadav hinnang on kooskõlas mõõtmise eesmärgiga võtta keskmise kindlaksmääramisel arvesse kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav. Näiteks kui üksus hindab, et tulemuste tõenäosusjaotus on üldjoontes kooskõlas sellise tõenäosusjaotusega, mida saab täielikult kirjeldada väikese arvu parameetritega, piisab sellest, kui hinnata väiksemat arvu parameetreid. Samamoodi võib mõningatel juhtudel anda suhteliselt lihtne modelleerimine vastuvõetavasse täpsusvahemikku jääva vastuse, ilma et oleks vaja palju üksikasjalikke simulatsioone. Mõnel juhul võivad rahavoogusid siiski mõjutada keerukad alustegurid ja rahavood võivad majanduslike tingimuste muutumisele reageerida mittelineaarselt. Nii võib juhtuda näiteks siis, kui rahavood peegeldavad paljusid omavahel seotud valikuid, mis on kaudsed või otsesed. Sellisel juhul on mõõtmise eesmärgi saavutamiseks tõenäoliselt vaja keerukamat stohhastilist modelleerimist.

B40 Koostatavad stsenaariumid peavad hõlmama olemasolevate lepingutega hõlmatud katastroofiliste kahjude tõenäosuse objektiivseid hinnanguid. Need stsenaariumid välistavad võimalikud nõuded, mida võidakse esitada võimalike tulevaste lepingute alusel.

B41 Üksus hindab olemasolevate lepingute kohaste tulevaste maksete tõenäosust ja suurust hangitud teabe põhjal, sealhulgas

a) teave nõuete kohta, millest kindlustusvõtjad on juba teatanud;

b) muu teave kindlustuslepingute teadaolevate või hinnanguliste omaduste kohta;

c) üksuse enda kogemustel põhinevad varasemate perioodide andmed, mida täiendavad vajaduse korral muudest allikatest saadud varasemate perioodide andmed. Varasemate perioodide andmeid korrigeeritakse valitsevate tingimuste peegeldamiseks, näiteks kui:

   i) kindlustatud elanikkonna omadused erinevad (või hakkavad erinema näiteks kahjuliku valiku tõttu) selle elanikkonna osa omadustest, kellel põhinevad varasemate perioodide andmed;

   ii) on viiteid, et varasemad suundumused ei jätku, tekivad uued suundumused või majanduslikud, demograafilised või muud muutused võivad mõjutada olemasolevate kindlustuslepingute rahavoogusid, või

   iii) sellistes valdkondades nagu lepingute sõlmimise menetlused ja kahjukäsitluse menetlused on toimunud muutused, mis võivad mõjutada varasemate perioodide andmete tähtsust kindlustuslepingute jaoks;

d) kui tegemist on praeguse hinnateabega (kui see on kättesaadav) sarnaseid riske katvate edasikindlustuslepingute ja muude finantsinstrumentide, näiteks katastroofivõlakirjade ja ilmastiku(mõjuga) tuletisinstrumentide kohta ja kindlustuslepingute üleandmise hiljutiste turuhindadega. Seda teavet korrigeeritakse, et peegeldada erinevusi nendest edasikindlustuslepingutest või muudest finantsinstrumentidest tulenevate rahavoogude ja selliste rahavoogude vahel, mis tekivad siis, kui üksus täidab kindlustusvõtjaga sõlmitud aluslepinguid.

Turupõhised muutujad ja mitteturupõhised muutujad

B42 IFRS 17 eristab kaht liiki muutujaid:

a) turupõhised muutujad – muutujad, mida saab turgudel jälgida või otseselt nende alusel tuletada (nt avalikult kaubeldavate väärtpaberite hinnad ja intressimäärad), ja

b) mitteturupõhised muutujad – kõik muud muutujad (nt kindlustusnõuete sagedus ja raskusaste ning suremus).

B43 Turupõhised muutujad tekitavad üldiselt finantsriski (nt jälgitavad intressimäärad) ja mitteturupõhised muutujad tekitavad üldjuhul mittefinantsriski (nt suremus). See ei ole siiski alati nii. Näiteks võib olla finantsriskidega seotud eeldusi, mille puhul muutujaid ei saa turgudel jälgida või otseselt nende alusel tuletada (nt intressimäärad, mida turgudel ei saa jälgida või otseselt nende alusel tuletada).

Turupõhised muutujad (paragrahvi 33 punkt b)

B44 Turupõhiste muutujate hinnangud peavad olema jälgitavate turuhindadega kooskõlas mõõtmise kuupäeval. Üksus kasutab maksimaalselt jälgitavaid sisendeid ega asenda jälgitavaid turuandmeid enda hinnangutega, välja arvatud standardi IFRS 13 *Õiglase väärtuse mõõtmine* paragrahvis 79 kirjeldatud juhtudel. Kooskõlas standardiga IFRS 13, kui muutujaid on vaja tuletada (nt jälgitavate turupõhiste muutujate puudumise tõttu), peavad need olema võimalikult suurel määral kooskõlas jälgitavate turupõhiste muutujatega.

B45 Turuhinnad on kujundatud eri seisukohtade põhjal võimalike tulevaste tulemuste kohta ja need peegeldavad ka turuosaliste riskieelistusi. Seetõttu ei ole need tulevase tulemuse üksikväärtuse prognoos. Kui tegelik tulemus erineb varasemast turuhinnast, ei tähenda see, et turuhind oli väär.

B46 Turupõhiste muutujate oluline rakendusvaldkond on jäljendav vara või jäljendav varaportfell. Jäljendav vara on selline, mille rahavood vastavad kõikide stsenaariumide korral suuruse, ajastuse ja ebakindluse poolest *täpselt* kindlustuslepingute grupilepingulistele rahavoogudele. Mõnikord võib jäljendav vara olla olemas kindlustuslepingute grupi rahavoogude osa puhul. Selle vara õiglane väärtus peegeldab nii varast tulenevate rahavoogude eeldatavat nüüdisväärtust kui ka nende rahavoogudega seonduvat riski. Kui kindlustuslepingute grupi rahavoogude osa puhul on olemas jäljendav varaportfell, võib üksus kasutada asjaomaste kindlustuslepingute rahavoogude mõõtmiseks nende varade õiglast väärtust, selle asemel et selgelt hinnata rahavoogusid ja diskontomäära.

B47 IFRS 17 ei nõua üksuselt jäljendava portfelli meetodi kasutamist. Kui aga teatavate kindlustuslepingust tulenevate rahavoogude puhul on olemas jäljendav vara või portfell ja üksus otsustab kasutada teistsugust meetodit, peab üksus olema veendunud, et jäljendava portfelli meetod ei anna nende rahavoogude puhul oluliselt erinevat mõõtmistulemust.

B48 Jäljendava portfelli meetodist erinevad meetodid, näiteks stohhastiline modelleerimine, võivad olla usaldusväärsemad või neid on lihtsam kasutada, kui rahavoogude vahel on märkimisväärne vastastikune sõltuvus, mis varieerub olenevalt varade tootlusest ja muudest rahavoogudest. Sellise meetodi kindlaksmääramine, mis kõige paremini vastab eesmärgile saavutada kooskõla jälgitavate turupõhiste muutujatega konkreetsetes olukordades, eeldab hinnangu andmist. Eelkõige peab kasutatav meetod andma kindlustuslepingutes sisalduvate optsioonide ja garantiide mõõtmisel tulemuse, mis on kooskõlas selliste optsioonide ja garantiide jälgitavate turuhindadega.

Mitteturupõhised muutujad

B49 Mitteturupõhiste muutujate hinnangud peavad peegeldama kõiki, nii üksuseväliseid kui ka -siseseid mõistlikke ja põhjendatud tõendeid, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadavad.

B50 Mitteturupõhised välisandmed (nt riigi suremusstatistika) võivad olla olukorrast olenevalt rohkem või vähem asjakohased võrreldes siseandmetega (nt üksuse enda koostatud suremusstatistika). Näiteks elukindlustuslepinguid väljastav üksus ei tohi oma kindlustuslepingute jaoks suremusstsenaariumide tõenäosuse objektiivse hinnangu koostamisel tugineda üksnes riigi suremusstatistikale, vaid peab kaaluma kõik muid mõistlikke ja põhjendatud sisemisi ja väliseid teabeallikaid, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadavad. Üksus peab selle tõenäosuse kindlaksmääramisel asetama suurema kaalu veenvamale teabele. Näiteks:

a) üksusesisene suremusstatistika võib olla riigi suremusstatistikast veenvam, kui riiklikud andmed põhinevad suurel andmekogumil, mis ei iseloomusta kindlustatud elanikkonda. See võib tuleneda näiteks sellest, et kindlustatud elanikkonna demograafilised näitajad võivad oluliselt erineda kogu riigi omadest, ja üksus peaks seetõttu võtma rohkem arvesse siseandmeid ja vähem riiklikku statistikat;

b) kui aga sisestatistika põhineb väikesel elanikkonna osal, mille omadused on usutavasti sarnased riigi omadega, ja kui riiklik statistika on ajakohane, peab üksus võtma rohkem arvesse riiklikku statistikat.

B51 Mitteturupõhiste näitajate puhul ei tohi hinnanguline tõenäosus olla vastuolus jälgitavate turupõhiste muutujatega. Näiteks tulevase inflatsioonimäära stsenaariumide hinnanguline tõenäosus peab olema võimalikult suurel määral kooskõlas turupõhiste intressimäärade põhjal eeldatava tõenäosusega.

B52 Mõnikord võib üksus leida, et turupõhised muutujad varieeruvad sõltumata mitteturupõhistest muutujatest. Sellisel juhul kaalub üksus stsenaariume, mis peegeldavad mitteturupõhiste muutujate erinevaid tulemusi, kusjuures igas stsenaariumis kasutatakse sama turupõhise muutuja jälgitavat väärtust.

B53 Muudel juhtudel võivad tulupõhised muutujad ja mitteturupõhised muutujad olla korrelatsioonis. Näiteks võib olla tõendeid, et katkemismäärad (mitteturupõhine muutuja) on korrelatsioonis intressimääradega (turupõhine muutuja). Samuti võib olla tõendeid, et maja- või autokindlustuse kahjumäärad on korrelatsioonis majandustsüklitega ning seetõttu ka intressimäärade ja kulutasemetega. Üksus peab tagama, et stsenaariumide tõenäosus ja turupõhiste muutujatega seotud mittefinantsriski marginaalid on kooskõlas nendest turupõhistest muutujatest sõltuvate jälgitavate turuhindadega.

Jooksvate hinnangute kasutamine (paragrahvi 33 punkt c)

B54 Üksus peab iga rahavoo stsenaariumi ja selle tõenäosuse hindamisel kasutama kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav. Üksus vaatab eelmise aruandeperioodi lõpus tehtud hinnangud läbi ja ajakohastab neid. Seda tehes kaalub üksus, kas:

a) ajakohastatud hinnangud peegeldavad tõetruult aruandeperioodi lõpus valitsevaid tingimusi;

b) muutused hinnangutes peegeldavad tõetruult perioodi jooksul tingimustes toimunud muutusi. Näiteks oletagem, et hinnangud olid perioodi alguses mõistliku vahemiku ühes otsas. Kui tingimused ei ole muutunud, ei peegeldaks hinnangute nihutamine vahemiku teise otsa perioodi lõpus tõetruult seda, mis on perioodi jooksul toimunud. Kui üksuse uusimad hinnangud erinevad tema varasematest hinnangutest, kuid tingimused ei ole muutunud, peab ta hindama, kas iga stsenaariumi puhul määratud uus tõenäosus on põhjendatud. Tõenäosuse hinnangute ajakohastamisel peab üksus arvestama nii oma varasemate hinnangute aluseks olnud tõendeid kui ka uusi kättesaadavaid tõendeid, asetades suurema kaalu veenvamatele tõenditele.

B55 Iga stsenaariumi tõenäosus peab peegeldama aruandeperioodi lõpus valitsevaid tingimusi. Seetõttu ei tõenda standardi IAS 10 *Sündmused pärast aruandeperioodi* rakendamisel pärast aruandeperioodi lõppu toimuv sündmus, mis kõrvaldab aruandeperioodi lõpus esinenud ebakindluse, sellel kuupäeval valitsenud tingimusi. Näiteks võidakse aruandeperioodi lõpus olla 20 % tõenäosusega kindlad, et kindlustuslepingu ülejäänud kuue kuu jooksul tuleb suur torm. Suur torm tuleb pärast aruandeperioodi lõppu, kuid enne, kui finantsaruanded on avaldamiseks heaks kiidetud. Sel juhul ei peegelda kindlustuslepingute rahavood tormi, mille puhul teatakse tagantjärele, et see on toimunud. Selle asemel sisaldavad mõõtmisel arvestatud rahavood 20 % tõenäosust aruandeperioodi lõpus (IAS 10 rakendamisel tuleb avalikustada, et pärast aruandeperioodi lõppu toimus mittekorrigeeritav sündmus).

B56 Eeldatavate rahavoogude jooksvad hinnangud ei ole tingimata identsed uusimate tegelike rahavoogudega. Näiteks oletagem, et suremus oli aruandeperioodil 20 % suurem kui varasem suremus ja suremusega seotud varasemad eeldused. Järsu muutuse selles näitajas võisid põhjustada mitu tegurit, sealhulgas:

a) püsivad muutused suremuses;

b) muutused kindlustatud elanikkonna omadustes (nt muutused lepingute sõlmimisel või väljamaksete tegemisel või lepinguline valikuline katkestamine ebatavaliselt hea tervisega kindlustusvõtjate poolt);

c) juhuslikud kõikumised või

d) tuvastatavad ühekordsed põhjused.

B57 Üksus peab uurima näitaja muutumise põhjusi ning koostama rahavoogude ja tõenäosuse uued hinnangud, võttes arvesse uusimat näitajat, varasemat näitajat ja muud teavet. Paragrahvis B56 esitatud näite puhul on tavaliselt tulemuseks surma korral makstavate hüvitiste eeldatava nüüdisväärtuse muutumine, kuid vähem kui 20 %. Kui paragrahvi B56 näite korral on suremusmäär endiselt varasematest hinnangutest oluliselt kõrgem põhjustel, mis eeldatavasti jätkuvad, suureneb kõrge suremusmääraga stsenaariumidele määratud hinnanguline tõenäosus.

B58 Mitteturupõhiste muutujate hinnangutes võetakse arvesse teavet kindlustusjuhtumite praeguse taseme ja suundumuste kohta. Näiteks mitmes riigis on suremusmäärad pikka aega järjekindlalt langenud. Kindlustuslepingute rahavoogude kindlaksmääramisel peegeldatakse tõenäosust, mis määratakse igale võimaliku suundumuse stsenaariumile, võttes arvesse kogu mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav.

B59 Samamoodi, kui kindlustuslepingute grupile jaotatud rahavood on tundlikud inflatsiooni suhtes, peegeldatakse kindlustuslepingute rahavoogude kindlaksmääramisel võimalike tulevaste inflatsioonimäärade jooksvaid hinnanguid. Kuna inflatsioonimäärad on tõenäoliselt korrelatsioonis intressimääradega, peegeldab lepingute täitmisest tulenevate rahavoogude mõõtmistulemus iga inflatsioonistsenaariumi tõenäosust viisil, mis on kooskõlas diskontomäära hindamisel kasutatud turupõhiste intressimäärade põhjal eeldatava tõenäosusega (vt paragrahv B51).

B60 Üksus võtab rahavoogude hindamisel arvesse praegusi ootusi neid rahavoogusid mõjutada võivate tulevikusündmuste suhtes. Üksus koostab neid tulevikusündmusi peegeldavad rahavoostsenaariumid ja iga stsenaariumi tõenäosuse objektiivse hinnangu. Üksus ei võta siiski praegusi ootusi seoses õigusnormide tulevase muutusega, millega muudetakse või täidetakse praegust kohustust või luuakse olemasoleva kindlustuslepingu alusel uued kohustused, arvesse enne õigusnormide muutuse sisulist kehtima hakkamist.

Lepingu piiridesse jäävad rahavood (paragrahv 34)

B61 Rahavoogude hinnangud stsenaariumis hõlmavad kõiki olemasoleva lepingu piiridesse jäävaid rahavoogusid, kuid mitte muid rahavoogusid. Üksus rakendab olemasoleva lepingu piiride kindlaksmääramisel paragrahvi 2.

B62 Paljud kindlustuslepingud sisaldavad klausleid, mis võimaldavad kindlustusvõtjal muuta saadavate summade suurust, ajastust, laadi või ebakindlust. Sellised klauslid hõlmavad lepingu pikendamise valikuõigust, lepingu tagasiostmise valikuõigust, vahetusõigust ja õigust peatada kindlustusmaksed, saades siiski lepingu alusel hüvitisi. Kindlustuslepingute grupi mõõtmistulemus peab peegeldama eeldatava väärtuse alusel üksuse jooksvaid hinnanguid selle kohta, kuidas gruppi kuuluvad kindlustusvõtjad kasutavad olemasolevaid võimalusi, ja mittefinantsriski marginaal peab peegeldama üksuse jooksvaid hinnanguid selle kohta, kuidas kindlustusvõtjate tegelik käitumine võib erineda oodatavast käitumisest. See eeldatava väärtuse kindlaksmääramise nõue ei sõltu gruppi kuuluvate lepingute arvust; see kehtib näiteks isegi siis, kui grupp sisaldab ainult üht lepingut. Kindlustuslepingute grupi mõõtmisel ei tule seega eeldada 100 % tõenäosust, et kindlustusvõtjad:

a) ütlevad oma lepingud üles, kui on teatav tõenäosus, et osa kindlustusvõtjaid ei tee seda, või

b) jätkavad oma lepinguid, kui on teatav tõenäosus, et osa kindlustusvõtjaid ei tee seda.

B63 Juhul kui kindlustuslepingu väljastaja on lepingu kohaselt kohustatud lepingut pikendama või muul viisil jätkama, rakendab ta paragrahvi 34 selle hindamiseks, kas pikendatud lepingust tulenevad kindlustusmaksed ja nendega seotud rahavood jäävad esialgse lepingu piiridesse.

B64 Paragrahv 34 osutab üksuse praktilisele võimalusele kehtestada tulevasel kuupäeval (pikendamiskuupäev) hind, mis täielikult peegeldab lepingust alates sellest kuupäevast tulenevaid riske. Üksusel on see praktiline võimalus piirangute puudumisel, mis takistavad üksust kehtestamast sama hinda, mille ta kehtestaks olemasoleva lepinguga võrreldes sarnaste näitajatega uue sellel kuupäeval väljastatud lepingu puhul, või kui ta saab muuta hüvitisi nii, et need on kooskõlas küsitava hinnaga. Samamoodi on üksusel see praktiline võimalus kehtestada hind, kui ta saab kehtestada olemasolevale lepingule uue hinna, mis peegeldab kindlustuslepingute portfellist tulenevate riskide üldisi muutusi, isegi kui iga kindlustusvõtja jaoks kehtestatud hind ei peegelda selle konkreetse kindlustusvõtja riski muutust. Kui üksus hindab, kas tal on praktiline võimalus kehtestada hinda, mis täielikult peegeldab lepingust või portfellist tulenevaid riske, peab ta arvestama kõiki riske, mida ta võtaks arvesse siis, kui ta sõlmiks pikendamiskuupäeval ülejäänud teenusega seoses samaväärsed lepingud. Tulevaste rahavoogude hinnangute kindlaksmääramisel aruandeperioodi lõpus peab üksus uuesti hindama kindlustuslepingu piire, et võtta arvesse asjaolude muutumise mõju üksuse sisulistele õigustele ja kohustustele.

B65 Kindlustuslepingu piiridesse jäävad rahavood on need, mis on otseselt seotud lepingu täitmisega, sealhulgas rahavood, mille suuruse või ajastuse võib otsustada üksus. Lepingu piiridesse jäävad rahavood hõlmavad järgmist:

a) kindlustusvõtja kindlustusmaksed (sh kindlustusmaksete korrigeerimised ja osamaksetega kindlustusmaksed) ja nendest kindlustusmaksetest tulenevad täiendavad rahavood;

b) väljamaksed kindlustusvõtjale (või tema nimel), sealhulgas juba teatatud, kuid veel tasumata nõuded (st teatatud nõuded), rahuldamata nõuded sündmuste korral, mis on toimunud, kuid mille puhul ei ole nõuetest veel teatatud, ja kõik tulevased nõuded, millega seoses on üksusel sisuline kohustus (vt paragrahv 34);

c) väljamaksed kindlustusvõtjale (või tema nimel), mis varieeruvad vastavalt alusvara tasuvusele;

d) väljamaksed kindlustusvõtjale (või tema nimel), mis tulenevad tuletisinstrumentidest, näiteks lepingus sisalduvatest varjatud optsioonidest ja garantiidest, ulatuses, milles need optsioonid ja garantiid ei ole kindlustuslepingust eraldatud (vt paragrahvi 11 punkt a);

e) kindlustuse sõlmimisest tulenevad rahavood, mis on omistatavad portfellile, millesse leping kuulub;

f) kahjukäsitluskulud (st üksuse kulud olemasolevate kindlustuslepingute kohaste nõuete uurimisel, käsitlemisel ja täitmisel, sealhulgas õigusabikulud ja kahjuhindaja tasud ning nõuete uurimise ja väljamaksete töötlemisega seotud sisekulud);

g) üksuse kulud mitterahaliste lepinguliste hüvitiste andmisel;

h) kindlustuspoliisi haldus- ja hoolduskulud, nagu kindlustusmaksete arveldamise ja kindlustuspoliisi muudatuste (nt vahetamine ja ennistamine) käsitlemise kulud. Sellised kulud hõlmavad ka korduvaid komisjonitasusid, mis makstakse eeldatavasti vahendajatele, kui konkreetne kindlustusvõtja jätkab kindlustuslepingu piiridesse jäävate kindlustusmaksete tasumist;

i) tehingupõhised maksud (nt kindlustusmaksetega seotud maksud, käibemaks ning kaupade ja teenusega seotud maksud) ja tasud (nt tuletõrjetasud ja garantiifondi hinnangud), mis tulenevad otseselt olemasolevatest kindlustuslepingutest või mis saab põhjendatult ja järjepidevalt neile omistada;

j) kindlustusandja kui usaldusisiku tehtavad maksed kindlustusvõtja maksukohustuse täitmiseks ja sellega seotud laekumised;

k) potentsiaalsed raha laekumised olemasolevate kindlustuslepingutega hõlmatud tulevaste nõuetega seoses sissenõutavatest summadest (nt jääkvara ja regress) ja potentsiaalsed raha laekumised varasemate nõuetega seoses sissenõutavatest summadest ulatuses, milles neid ei kajastata eraldiseisva varana;

ka) kulud, mis üksusel tekivad:

i) investeerimistegevuse käigus ulatuses, milles üksus teostab seda tegevust kindlustusvõtjate kindlustuskattest saadavate hüvitiste suurendamiseks. Investeerimistegevus suurendab kindlustuskattest saadavaid hüvitisi, kui üksus tegeleb selliste tegevustega, mis peaksid tekitama investeerimistulu, mida kindlustusvõtjad saavad kindlustusjuhtumi toimumise korral;

ii) investeerimistulu teenuse osutamisel otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute võtjatele (vt paragrahv B119B);

iii) investeerimisega seotud teenuse osutamisel otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute võtjatele;

l) fikseeritud ja muutuvate üldkulude (nt raamatupidamisarvestuse, inimressursside, infotehnoloogia ja IT-toe, hoonete amortisatsiooni, rendi, hoolduse ja kommunaalteenustega seotud kulud) summa, mis on otseselt seotud kindlustuslepingute täitmisega. Sellised üldkulud jaotatakse lepingute gruppidele, kasutades süstemaatilisi ja ratsionaalseid meetodeid, mida rakendatakse järjepidevalt kõikide sarnaste omadustega kulude suhtes;

m) kõik muud kulud, mille eest peab lepingutingimuste kohaselt tasuma kindlustusvõtja.

B66 Kui üksus hindab olemasoleva kindlustuslepingu täitmisest tulenevaid rahavoogusid, ei võta ta arvesse järgmisi rahavoogusid:

a) investeerimistulu. Investeeringuid kajastatakse, mõõdetakse ja esitatakse eraldi;

b) sõlmitud edasikindlustuslepingute rahavood (väljamaksed või laekumised). Sõlmitud edasikindlustuslepinguid kajastatakse, mõõdetakse ja esitatakse eraldi;

c) rahavood, mis võivad tuleneda tulevastest kindlustuslepingutest, st olemasolevate lepingute piiridest väljapoole jäävad rahavood (vt paragrahvid 34–35);

d) selliste kuludega seotud rahavood, mida ei saa otseselt omistada asjaomast lepingut sisaldavale kindlustuslepingute portfellile, nagu teatavad tootearendus- ja koolituskulud. Sellised kulud kajastatakse nende tekkimisel kasumiaruandes;

e) rahavood, mis tulenevad ebatavaliselt suurtest tööjõu- või muude lepingu täitmiseks kasutatavate ressursside kuludest. Sellised kulud kajastatakse nende tekkimisel kasumiaruandes;

f) tulumaksu maksed ja laekumised, mida kindlustusandja ei tasu või ei saa usaldusisikuna või mida ei pea lepingutingimuste kohaselt tasuma kindlustusvõtja;

g) aruandva üksuse eri komponentide, näiteks kindlustusvõtjate vahendite ja aktsionäride vahendite vahelised rahavood, kui need rahavood ei muuda kindlustusvõtjatele makstavat summat;

h) rahavood, mis tulenevad kindlustuslepingust eraldatud komponentidest ja mille arvestamisel rakendatakse muid kehtivaid standardeid (vt paragrahvid 10–13).

B66A Enne kindlustuslepingute grupi kajastamist võidakse üksuselt nõuda, et ta kajastaks vara või kohustist nende rahavoogude puhul, mis on seotud kindlustuslepingute grupiga (välja arvatud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood) kas rahavoogude tekkimise või mõne muu IFRSi nõuete tõttu. Rahavood on seotud kindlustuslepingute grupiga, kui neid rahavoogusid oleks arvesse võetud kindlustuslepingute rahavoogudes grupi esmase kajastamise kuupäeval, kui need oleks makstud või saadud pärast seda kuupäeva. Paragrahvi 38 punkti c alapunkti ii rakendamiseks lõpetab üksus sellise vara või kohustise kajastamise sel määral, mil vara või kohustist ei kajastataks kindlustuslepingute grupist eraldi, kui rahavood või IFRSi rakendamine leiaks aset kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval.

Lepingud, mille rahavood mõjutavad teiste lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavooge või on mõjutatud teiste lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogudest

B67 Mõned kindlustuslepingud mõjutavad teiste lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogusid, nõudes, et:

a) kindlustusvõtja jagaks teiste lepingute kindlustusvõtjatega sama kindlaksmääratud alusvarakogumi tulu ja

b) kas:

i) kindlustusvõtja kannaks oma osa vähenemise alusvara tootluses samas alusvarakogumis osalevatele muude lepingute kindlustusvõtjatele tehtavate maksete tõttu, sealhulgas maksed, mis tulenevad muude lepingute kindlustusvõtjatele antud garantiidest, või

ii) muude lepingute kindlustusvõtjad kannaksid oma osa vähenemise alusvara tootluses kindlustusvõtjale tehtavate maksete tõttu, sealhulgas maksed, mis tulenevad kindlustusvõtjatele antud garantiidest.

B68 Mõnikord mõjutavad sellised lepingud muudesse gruppidesse kuuluvate lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogusid. Iga grupi kindlustuslepingute rahavood peegeldavad ulatust, milles üksus on selle grupi lepingute tõttu mõjutatud eeldatavatest rahavoogudest, mis on suunatud kas selle grupi või mõne teise grupi kindlustusvõtjatele. Seega, grupi kindlustuslepingute rahavood:

a) hõlmavad olemasolevate lepingute tingimustest tulenevaid makseid muudesse gruppidesse kuuluvate lepingute kindlustusvõtjatele olenemata sellest, kas need maksed tuleb teha praegustele või tulevastele kindlustusvõtjatele, ja

b) ei hõlma gruppi kuuluvatele kindlustusvõtjatele tehtavaid makseid, mis on punkti a rakendamisel juba arvestatud mõne teise grupi kindlustuslepingute rahavoogudes.

B69 Näiteks juhul, kui ühte gruppi kuuluvatele kindlustusvõtjatele tehtud maksed arvatakse teise gruppi kuuluvatele kindlustusvõtjatele garanteeritud summade maksmise tõttu maha osalusest alusvara tootluses, nii et osalus väheneb 350 valuutaühikult 250 valuutaühikule, arvestatakse esimese grupi kindlustuslepingute rahavoogudes makseid 100 valuutaühikut (st kokku oleks 350 valuutaühikut) ja teise grupi kindlustuslepingute rahavoogudes ei arvestata garanteeritud summat 100 valuutaühikut.

B70 Selliste lepingute grupi kindlustuslepingute rahavoogude kindlaksmääramiseks, mis mõjutavad muude lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavooge või on mõjutatud muude lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogudest, võib kasutada mitmesuguseid praktilisi meetodeid. Mõnikord suudab üksus kindlaks teha alusvara muutuse ja sellest tuleneva rahavoogude muutuse üksnes grupist suuremal agregeerituse tasemel. Sellisel juhul peab üksus jaotama alusvaras toimunud muutuse mõju süstemaatiliselt ja ratsionaalselt igale grupile.

B71 Kui gruppi kuuluvatele lepingutele on kõik kindlustuslepingujärgsed teenused osutatud, võivad kindlustuslepingute rahavood ikkagi sisaldada makseid, mis tuleb teha praegustele kindlustusvõtjatele teistes gruppides või tulevastele kindlustusvõtjatele. Üksus ei ole kohustatud jätkama selliste kindlustuslepingute rahavoogude jaotamist konkreetsetele gruppidele, vaid võib selle asemel kajastada ja mõõta kõikide gruppide kindlustuslepingute rahavoogudega seotud kohustist.

Diskontomäärad (paragrahv 36)

B72 Üksus kasutab IFRS 17 rakendamisel järgmisi diskontomäärasid:

a) kindlustuslepingute rahavoogude mõõtmiseks – jooksvad diskontomäärad, rakendades paragrahvi 36;

b) lepinguliselt teenusemarginaalilt arvestatud intressi kindlaksmääramiseks otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul, rakendades paragrahvi 44 punkti b – diskontomäärad, mis määratakse kindlaks lepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval, rakendades paragrahvi 36 nominaalsete rahavoogude suhtes, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele;

c) lepingulise teenusemarginaali muutuste mõõtmiseks otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul, rakendades paragrahvi B96 punkte a, b ja d – diskontomäärad, mis määratakse paragrahvi 36 rakendamisel kindlaks esmasel kajastamisel;

d) lepingute gruppide puhul, mille suhtes rakendatakse kindlustusmaksete meetodit ja millel on märkimisväärne rahastamiskomponent, tuleviku väljamaksete kohustise bilansilise jääkmaksumuse korrigeerimiseks, rakendades paragrahvi 56 – diskontomäärad, mis määratakse paragrahvi 36 rakendamisel kindlaks esmasel kajastamisel;

e) kui üksus otsustab jagada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruande ja muu koondkasumi vahel (vt paragrahv 88), et kindlaks määrata kasumiaruandes kajastatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu summa:

   i) kindlustuslepingute grupid, mille puhul finantsriskiga seotud eelduste muutused ei avalda olulist mõju kindlustusvõtjatele makstavatele summadele, rakendades paragrahvi B131 – diskontomäärad, mis määratakse kindlaks lepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval, rakendades paragrahvi 36 nominaalsete rahavoogude suhtes, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele;

   ii) kindlustuslepingute grupid, mille puhul finantsriskiga seotud eelduste muutused avaldavad olulist mõju kindlustusvõtjatele makstavatele summadele, rakendades paragrahvi B132 punkti a alapunkti i – diskontomäärad, mis jaotavad ülejäänud korrigeeritud eeldatava finantstulu või -kulu püsiva määraga lepingute grupi ülejäänud kestusele, ja

   iii) lepingute grupid, mille suhtes rakendatakse kindlustusmaksete meetodit, rakendades paragrahvi 59 punkti b ja paragrahvi B133 – diskontomäärad, mis määratakse kindlaks rahuldamata nõude kuupäeval, rakendades paragrahvi 36 nominaalsete rahavoogude suhtes, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele.

B73 Selleks et kindlaks määrata diskontomäärad lepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval, nagu on kirjeldatud paragrahvi B72 punktides b–e, võib üksus kasutada selle perioodi kaalutud keskmisi diskontomäärasid, mille jooksul väljastatakse gruppi kuuluvad lepingud ja mis ei tohi paragrahvi 22 rakendamisel ületada üht aastat.

B74 Diskontomäärade hinnangud peavad olema kooskõlas kindlustuslepingute mõõtmiseks kasutatud muude hinnangutega, et vältida topeltarvestust või väljajätmist, näiteks:

a) rahavood, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, tuleb diskonteerida määraga, mis ei väljenda sellist varieeruvust;

b) rahavood, mis varieeruvad vastavalt aluseks oleva finantsvara tootlusele, tuleb:

i) diskonteerida seda varieeruvust väljendava määraga või

ii) korrigeerida vastavalt selle varieeruvuse mõjule ja diskonteerida korrigeerimist väljendava määraga;

c) nominaalsed rahavood (st mis sisaldavad inflatsiooni mõju) tuleb diskonteerida määraga, mis võtab inflatsiooni mõju arvesse, ja

d) reaalsed rahavood (st mis ei sisalda inflatsiooni mõju) tuleb diskonteerida määraga, mis ei võta inflatsiooni mõju arvesse.

B75 Vastavalt paragrahvi B74 punktile b tuleb rahavood, mis varieeruvad vastavalt alusvara tootlusele, diskonteerida seda varieeruvust väljendava määraga või korrigeerida vastavalt selle varieeruvuse mõjule ja diskonteerida korrigeerimist väljendava määraga. Varieeruvus on oluline tegur olenemata sellest, kas see tuleneb lepingutingimustest või üksuse otsusest, ja olenemata sellest, kas üksus omab alusvara või mitte.

B76 Rahavood, mis varieeruvad koos sellise varieeruva tulumääraga alusvara tootlusega, mille puhul on garanteeritud miinimumtulu, ei varieeru üksnes vastavalt alusvara tootlusele, isegi kui garanteeritud summa on väiksem kui alusvara eeldatav tootlus. Üksus peab seega korrigeerima alusvara tootluse varieeruvust väljendavat määra garantii mõju võrra, isegi kui garanteeritud summa on väiksem kui alusvara eeldatav tootlus.

B77 IFRS 17 ei nõua üksuselt hinnanguliste rahavoogude jaotamist nendeks, mis varieeruvad vastavalt alusvara tootlusele, ja nendeks, mis ei varieeru. Kui üksus ei jaota hinnangulisi rahavoogusid selliselt, peab ta rakendama hinnanguliste rahavoogude kui terviku puhul asjakohaseid diskontomäärasid, näiteks kasutades stohhastilist modelleerimist või riski suhtes neutraalset mõõtmismeetodit.

B78 Diskontomäärad peavad hõlmama üksnes asjakohaseid tegureid, st tegureid, mis tulenevad raha ajaväärtusest, rahavoogude omadustest ja kindlustuslepingute likviidsusomadustest. Sellised diskontomäärad ei pruugi olla turul otseselt jälgitavad. Seega, juhul kui sarnaste omadustega instrumendi jälgitavad turumäärad ei ole kättesaadavad või sarnaste instrumentide jälgitavad turumäärad on küll kättesaadavad, kuid ei ole võimalik kindlaks teha tegureid, mis eristavad instrumenti kindlustuslepingutest, peab üksus asjakohaseid diskontomäärasid hindama. IFRS 17 ei nõua konkreetse hindamistehnika kasutamist diskontomäärade kindlaksmääramiseks. Üksus peab hindamistehnika rakendamisel:

a) kasutama maksimaalselt jälgitavaid sisendeid (vt paragrahv B44) ning võtma arvesse kogu mõistlikku ja põhjendatud välis- ja siseteavet, mis on mitteturupõhiste muutujate kohta liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav (vt paragrahv B49). Kasutatavad diskontomäärad ei tohi eelkõige olla vastuolus kättesaadavate ja asjakohaste turuandmetega ning kasutatavad mitteturupõhised muutujad ei tohi olla vastuolus jälgitavate turupõhiste muutujatega;

b) peegeldama praegusi turutingimusi turuosalise vaatenurgast;

c) hindama sarnasust mõõdetavate kindlustuslepingute omaduste ja selle instrumendi omaduste vahel, mille kohta on jälgitavad turuhinnad kättesaadavad, ning korrigeerima neid hindu nendevaheliste erinevuste peegeldamiseks.

B79 Kindlustuslepingute rahavoogude puhul, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, väljendab diskontomäär selliste instrumentide asjakohases valuutas tulukõverat, mille puhul omajal puudub või on ebaoluline krediidirisk, mida on korrigeeritud, et peegeldada kindlustuslepingute grupi likviidsusomadusi. Korrigeerimine peab peegeldama kindlustuslepingute grupi likviidsusomaduste ja tulukõvera kindlaksmääramiseks kasutatud varade likviidsusomaduste erinevust. Tulukõverad kajastavad varasid, millega kaubeldakse aktiivsetel turgudel ja mille omaja võib tavaliselt igal ajal kergesti müüa, ilma et sellega kaasneksid märkimisväärsed kulud. Seevastu mõne kindlustuslepingu alusel ei saa üksust sundida tegema väljamakseid varem kui kindlustusjuhtumite esinemisel või lepingutes täpsustatud kuupäevadel.

B80 Seega, kindlustuslepingute rahavoogude puhul, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, võib üksus määrata diskontomäärad kindlaks, korrigeerides likviidset riskivaba tulukõverat, et võtta arvesse erinevusi finantsinstrumentide turul täheldatud määrade aluseks olevate likviidsusomaduste ja kindlustuslepingute likviidsusomaduste vahel (alt ülespoole meetod).

B81 Teise võimalusena võib üksus määrata kindlustuslepingute asjakohased diskontomäärad kindlaks tulukõvera alusel, mis väljendab tulu jooksvaid turumäärasid, mis tulenevad varade võrdlusportfelli õiglase väärtuse mõõtmisest (ülevalt allapoole meetod). Üksus peab seda tulukõverat korrigeerima, et kõrvaldada kõik tegurid, mis ei ole kindlustuslepingute puhul asjakohased, kuid ta ei ole kohustatud tulukõverat korrigeerima kindlustuslepingute ja võrdlusportfelli likviidsusomaduste erinevuste võrra.

B82 Paragrahvis B81 kirjeldatud tulukõvera hindamisel:

a) kui võrdlusportfelli kuuluvate varade puhul on aktiivsetel turgudel olemas jälgitavad turuhinnad, peab üksus kasutama neid hindu (kooskõlas IFRS 13 paragrahviga 69);

b) kui turg ei ole aktiivne, peab üksus korrigeerima sarnaste varade jälgitavaid turuhindu, et muuta need võrreldavaks mõõdetavate varade turuhindadega (kooskõlas IFRS 13 paragrahviga 83);

c) kui võrdlusportfelli kuuluvate varade puhul turg puudub, peab üksus kasutama hindamistehnikat. Selliste varade puhul (kooskõlas IFRS 13 paragrahviga 89) peab üksus:

i) töötama välja mittejälgitavad sisendid, kasutades selles olukorras kättesaadavat parimat teavet. Sellised sisendid võivad olla üksuse enda andmed ning IFRS 17 kontekstis võib üksus võtta rohkem arvesse pikaajalisi hinnanguid ja vähem lühiajalisi kõikumisi ja

ii) korrigeerima neid andmeid, et võtta arvesse kogu mõistlikult kättesaadavat teavet turuosaliste eelduste kohta.

B83 Tulukõvera korrigeerimisel peab üksus korrigeerima sarnaste omadustega instrumentidega hiljuti tehtud tehingute puhul jälgitud turumäärasid vastavalt turutegurites pärast tehingukuupäeva toimunud muutustele ning korrigeerima jälgitud turumäärasid, et peegeldada erinevust mõõdetava instrumendi ja jälgitavate tehinguhindadega instrumendi vahel. Kindlustuslepingute rahavoogude puhul, mis ei varieeru vastavalt võrdlusportfelli kuuluva vara tootlusele, hõlmavad sellised korrigeerimised järgmist:

a) korrigeerimine vastavalt erinevustele portfelli kuuluvate varade rahavoogude suuruse, ajastuse ja ebakindluse ning kindlustuslepingute rahavoogude suuruse, ajastuse ja ebakindluse vahel ja

b) krediidiriski puhul selliste turu riskipreemiate arvesse võtmata jätmine, mis on asjakohased ainult võrdlusportfelli kuuluvate varade puhul.

B84 Kindlustuslepingute rahavoogude puhul, mis ei varieeru vastavalt võrdlusportfelli kuuluvate varade tootlusele, peaks olema põhimõtteliselt üksainus mittelikviidne riskivaba tulukõver, mis kõrvaldab kogu ebakindluse rahavoogude suuruse ja ajastuse suhtes. Praktikas võivad ülevalt allapoole ja alt ülespoole meetodid anda siiski erinevad tulukõverad, isegi kui valuuta on sama. Seda põhjustavad teatavad piirangud iga meetodi kohaselt tehtud korrigeerimiste hindamisel ja erinevate likviidsusomaduste võrra korrigeerimise võimalik puudumine ülevalt allapoole meetodi korral. Üksus ei ole kohustatud võrdlema oma valitud meetodi kohaselt kindlaks määratud diskontomäära selle diskontomääraga, mis oleks kindlaks määratud teise meetodi kohaselt.

B85 IFRS 17 ei näe ette piiranguid paragrahvi B81 rakendamisel kasutatud võrdlusportfelli varadele. Kui võrdlusportfelli varadel on sarnased omadused, on kindlustuslepingute puhul mitteasjakohaste tegurite kõrvaldamiseks vaja siiski teha vähem korrigeerimisi. Näiteks kui kindlustuslepingute rahavood ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, on vaja teha vähem korrigeerimisi, kui üksus kasutas lähtekohana pigem võlainstrumente, mitte kapitaliinstrumente. Võlainstrumentide puhul oleks eesmärk kõrvaldada võlakirja kogutootlusest krediidiriski ja muude tegurite mõju, mis ei ole kindlustuslepingute puhul asjakohased. Üks meetod krediidiriski mõju hindamiseks on kasutada võrdlusalusena krediidituletisinstrumendi turuhinda.

Mittefinantsriski marginaal (paragrahv 37)

B86 Mittefinantsriski marginaal on seotud kindlustuslepingust tuleneva muu riskiga kui finantsrisk. Finantsriski on arvestatud tulevaste rahavoogude hinnangutes või rahavoogude korrigeerimiseks kasutatavas diskontomääras. Mittefinantsriski marginaal hõlmab kindlustusriski ja muid mittefinantsriske, nagu kindlustuslepingute katkemise riski ja kulude riski (vt paragrahv B14).

B87 Kindlustuslepingute puhul mõõdab mittefinantsriski marginaal tasu, mida üksus nõuaks, et tal oleks ükskõik järgmise suhtes:

a) kohustise täitmine, millel on palju võimalikke mittefinantsriskist tulenevaid tulemusi, ja

b) kohustise täitmine, millega luuakse fikseeritud rahavood, mille eeldatav nüüdisväärtus võrdub kindlustuslepingute omaga.

Näiteks mõõdab mittefinantsriski marginaal tasu, mida üksus nõuaks, et tal ei oleks vahet, kas täita kohustis, mis on – mittefinantsriski tõttu – 50 % tõenäosusega 90 valuutaühikut ja 50 % tõenäosusega 110 valuutaühikut, või kohustis, mis on fikseeritud tasemel 100 valuutaühikut. Seetõttu annab mittefinantsriski marginaal finantsaruannete kasutajatele teavet summa kohta, mida üksus nõuaks mittefinantsriskist tuleneva ebakindluse tõttu rahavoogude suuruse ja ajastuse suhtes.

B88 Kuna mittefinantsriski marginaalis arvestatakse tasu, mida üksus nõuaks mittefinantsriski võtmise eest, mis tuleneb rahavoogude suuruse ja ajastuse ebakindlusest, arvestatakse mittefinantsriski marginaalis ka:

a) diversifitseerimisest tulenevat kasu, millega üksus arvestab selle tasu kindlaksmääramisel, mida ta nõuab asjaomase riski võtmise eest, ja

b) nii soodsaid kui ka ebasoodsaid tulemusi viisil, mis peegeldab üksuse soovimatust võtta riske.

B89 Mittefinantsriski marginaali eesmärk on mõõta kindlustuslepingutest tuleneva ebakindluse – välja arvatud finantsriskist tulenev ebakindlus – mõju rahavoogudes. Seetõttu peab mittefinantsriski marginaal peegeldama kõiki kindlustuslepingutega seotud mittefinantsriske. See ei peegelda riske, mis ei tulene kindlustuslepingutest, näiteks üldist operatsiooniriski.

B90 Mittefinantsriski marginaal tuleb selgelt kaasata mõõtmisprotsessi. Mittefinantsriski marginaal on põhimõtteliselt eraldi tulevaste rahavoogude hinnangutest ja nende rahavoogude korrigeerimiseks kasutatavatest diskontomääradest. Üksus ei tohi mittefinantsriski marginaali topelt arvestada, võttes näiteks mittefinantsriski marginaali kaudselt arvesse ka tulevaste rahavoogude või diskontomäärade kindlaksmääramisel. Diskontomäärad, mis paragrahvi 120 kohaselt avalikustatakse, ei tohi hõlmata kaudset mittefinantsriski marginaali.

B91 IFRS 17 ei näe ette hindamistehnikaid, mida kasutatakse mittefinantsriski marginaali kindlaksmääramiseks. Selleks et väljendada tasu, mida üksus nõuaks mittefinantsriski võtmise eest, tuleb mittefinantsriski marginaali puhul järgida siiski järgmisi põhimõtteid:

a) väheesinevad ja olulise mõjuga riskid tingivad suurema mittefinantsriski marginaali kui tihtiesinevad ja väikese mõjuga riskid;

b) sarnaste riskide puhul tingivad pikema kestusega lepingud suurema mittefinantsriski marginaali kui lühema kestusega lepingud;

c) suurema tõenäosusjaotusega riskid tingivad suurema mittefinantsriski marginaali kui väiksema tõenäosusjaotusega riskid;

d) mida vähem on teada jooksva hinnangu ja selle suundumuse kohta, seda suurem on mittefinantsriski marginaal, ja

e) kui toimuv sündmus vähendab ebakindlust rahavoogude suuruse ja ajastuse suhtes, väheneb ka mittefinantsriski marginaal ja vastupidi.

B92 Üksus peab hindama, milline on mittefinantsriski marginaali puhul asjakohane hindamistehnika. Hindamisel kaalub üksus ka seda, kas tehnika tagab täpse ja informatiivse avalikustamise, nii et finantsaruannete kasutajad saavad võrrelda üksuse tulemusi muude üksuste tulemustega. Vastavalt paragrahvile 119 peab üksus, kes kasutab mittefinantsriski marginaali kindlaksmääramiseks muud tehnikat kui usaldatavustaseme tehnika, avalikustama kasutatud tehnika ja selle tehnika tulemustele vastava usaldatavustaseme.

Kindlustuslepingute üleandmise ja äriühenduste esmane kajastamine (paragrahv 39)

B93 Juhul kui üksus omandab väljastatud kindlustuslepingud või sõlmitud edasikindlustuslepingud kindlustuslepingute üleandmise teel, mis ei ole äritegevus, või IFRS 3 kohases äriühenduses, rakendab üksus paragrahve 14–24 omandatud lepingute gruppi kindlakstegemiseks nii, nagu ta oleks sõlminud need lepingud tehingukuupäeval.

B94 Üksus kasutab lepingute eest saadud või makstud tasu saadud kindlustusmaksete asendajana. Lepingute eest saadud või makstud tasu ei hõlma sama tehingu raames soetatud muude varade või kohustiste eest saadud või makstud tasu. IFRS 3 kohases äriühenduses on saadud või makstud tasu lepingute õiglane väärtus asjaomasel kuupäeval. Üksus rakendab selle õiglase väärtuse kindlaksmääramisel IFRS 13 paragrahvi 47 (nõudetunnuste kohta).

B95 Esmasel kajastamisel rakendatakse lepingulise teenusemarginaali arvutamisel omandatud väljastatud kindlustuslepingute puhul paragrahvi 38 ja omandatud sõlmitud edasikindlustuslepingute puhul paragrahvi 65, kasutades lepingute eest saadud või makstud tasu esmase kajastamise kuupäeval saadud või makstud kindlustusmaksete asendajana, välja arvatud juhul, kui rakendatakse paragrahvides 55–59 ja 69–70A sätestatud kindlustusmaksete meetodit tuleviku väljamaksete kohustise suhtes.

B95A Kui sõlmitud väljastatud kindlustuslepingud on paragrahvi 47 rakendamisel koormavad, kajastab üksus summat, mille võrra kindlustuslepingute rahavood ületavad makstud või saadud tasu, firmaväärtuse osana või IFRS 3 kohases äriühenduses omandatud lepingute soodusostult saadud tuluna või üleandmise teel omandatud lepingute puhul kasumiaruandes kahjumina. Üksus moodustab selle ületava summa ulatuses tuleviku väljamaksete kohustises sisalduva kahjumikomponendi ja rakendab paragrahve 49–52, et jaotada hilisemad muutused kindlustuslepingute rahavoogudes sellele kahjumikomponendile.

B95B Sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi puhul, mille suhtes rakendatakse paragrahve 66A–66B, määrab üksus kindlaks tuleviku väljamakseteks mõeldud vara kahjumi katmise komponendi tehingu kuupäeval, korrutades:

a) aluseks olevate kindlustuslepingute tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi tehingu kuupäeval ja

b) selliste aluseks olevate kindlustuslepingutega seotud nõuete protsendi, mille kohta üksus eeldab tehingu kuupäeval, et ta nõuab need sõlmitud edasikindlustuslepingute grupist sisse.

B95C Üksus kajastab paragrahvi B95B kohaselt kindlaks määratud kahjumi katmise komponendi summat firmaväärtuse osana või IFRS 3 kohases äriühenduses omandatud edasikindlustuslepingute soodusostult saadud tuluna või üleandmise teel omandatud lepingute puhul kasumiaruandes tuluna.

B95D Paragrahve 14–22 rakendades võib üksus tehingu kuupäeval arvata koormavate kindlustuslepingute gruppi nii koormavad kindlustuslepingud, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi, kui ka koormavad lepingud, mis ei kuulu sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi. Sellistel juhtudel kasutab üksus paragrahvi B95B rakendamiseks süstemaatilist ja ratsionaalset jaotamispõhimõtet, et määrata kindlaks kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi osa, mis on seotud kindlustuslepingutega, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi.

Varad kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul

B95E Juhul kui üksus omandab väljastatud kindlustuslepingud selliste kindlustuslepingute üleandmise teel, mis ei ole äritegevus, või IFRS 3 kohases äriühenduses, kajastab üksus vara kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul õiglases väärtuses tehingu kuupäeval seoses õigustega omandada:

a) tulevased kindlustuslepingud, mis on tehingu kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute pikendamised, ja

b) muud kui punktis a nimetatud tulevased kindlustuslepingud pärast tehingu kuupäeva, maksmata uuesti kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavooge, mille omandatav on juba maksnud ja mis on otseselt omistatavad seotud kindlustuslepingute portfellile.

B95F Tehingu kuupäeval ei võeta ühegi vara summat kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul arvesse sõlmitud kindlustuslepingute grupi mõõtmisel, rakendades paragrahve B93–B95A.

Muutused otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute lepingulise teenusemarginaali bilansilises jääkmaksumuses (paragrahv 44)

B96 Otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul nõutakse paragrahvi 44 punktis c kindlustuslepingute grupi lepingulise teenusemarginaali korrigeerimist vastavalt tulevase teenusega seotud muutustele kindlustuslepingute rahavoogudes. Need muutused hõlmavad järgmist:

a) kogemuspõhised korrigeerimised, mis on tingitud tulevase teenusega seotud perioodil saadavatest kindlustusmaksetest ja sellistest seotud rahavoogudest nagu kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood ja kindlustusmaksetel põhinevad maksud ning mille mõõtmisel kasutatakse paragrahvi B72 punktis c sätestatud diskontomäärasid;

b) tuleviku väljamaksete kohustisega seotud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse hinnangute muutused (v.a paragrahvi B97 punktis a kirjeldatud muutused), mille mõõtmisel kasutatakse paragrahvi B72 punktis c sätestatud diskontomäärasid;

c) asjaomasel perioodil eeldatavasti väljamakstava investeerimiskomponendi ja asjaomasel perioodil tegelikult väljamakstava investeerimiskomponendi erinevused. Need erinevused määratakse kindlaks, võrreldes i) perioodi jooksul väljamakstavat tegelikku investeerimiskomponenti ii) perioodil tehtud maksega, mida eeldati perioodi alguses, millele on lisatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu, mis on seotud selle eeldatava maksega enne selle muutumist tasumisele kuuluvaks;

ca) erinevused asjaomasel perioodil kindlustusvõtjale antud eeldatavalt tagasimakstavaks muutuva laenu ja tegeliku kindlustusvõtjale antud laenu vahel, mis muutub asjaomasel perioodil tagasimakstavaks. Need erinevused määratakse kindlaks, võrreldes i) tegelikku laenu kindlustusvõtjale, mis muutub perioodi jooksul tagasimakstavaks ii) perioodi alguses eeldatud perioodil tehtava tagasimaksega, millele on lisatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu, mis on seotud selle eeldatava maksega enne selle tasumisele kuuluvaks muutumist;

d) mittefinantsriski marginaali muutused, mis on seotud tulevase teenusega. Üksus ei ole kohustatud näitama mittefinantsriski marginaali muutuse puhul eraldi i) mittefinantsriskiga seotud muutust ning ii) raha ajaväärtuse ja raha ajaväärtuse muutuste mõju. Kui üksus teeb sellise eristuse, korrigeerib ta lepingulist teenusemarginaali vastavalt mittefinantsriskiga seotud muutusele, mida mõõdetakse paragrahvi B72 punktis c sätestatud diskontomäärade alusel.

B97 Üksus ei korrigeeri otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute grupi lepingulist teenusemarginaali vastavalt järgmistele muutustele kindlustuslepingute rahavoogudes, kuna need ei ole seotud tulevase tegevusega:

a) raha ajaväärtuse ja raha ajaväärtuse muutuste mõju ning finantsriski ja finantsriski muutuste mõju. Need mõjud hõlmavad järgmist:

i) mõju (esinemise korral) hinnangulistele tulevastele rahavoogudele;

ii) mõju (eristamise korral) mittefinantsriski marginaalile ja

iii) diskontomäära muutuse mõju;

b) rahuldamata nõuete eraldisega seotud kindlustuslepingute rahavoogude hinnangute muutused;

c) kogemuspõhised korrigeerimised, välja arvatud need, mida kirjeldati paragrahvi B96 punktis a.

B98 Mõne otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingu tingimustes antakse üksusele otsustusõigus kindlustusandjatele makstavate rahavoogude suhtes. Muutust sellistes vabatahtlikes rahavoogudes peetakse seotuks tulevase teenusega ja lepingulist teenusemarginaali korrigeeritakse vastavalt sellele. Selleks et kindlaks määrata, kuidas tuvastada muutust vabatahtlikes rahavoogudes, täpsustab üksus lepingu sõlmimise ajal lepingust tuleneva kohustuse kindlaksmääramise aluse, mis on näiteks fikseeritud intressimäär või tulu, mis varieerub vastavalt kindlaksmääratud vara tootlusele.

B99 Üksus kasutab seda täpsustust, et eristada mõju, mida sellisele kohustusele avaldavad finantsriskiga seotud eelduste muutused (mille võrra ei korrigeerita lepingulist teenusemarginaali) ja otsustusõigusel põhinevad muutused (mille võrra korrigeeritakse lepingulist teenusemarginaali).

B100 Kui üksus ei saa lepingu sõlmimisel täpsustada, mida ta peab oma lepingust tulenevaks kohustuseks ja mida oma otsustusõigusel põhinevaks, käsitab ta oma kohustust tuluna, mis nähtub kindlustuslepingute rahavoogude hinnangust lepingu jõustumisel ja mida ajakohastatakse, et peegeldada finantsriskiga seotud jooksvaid eeldusi.

Muutused otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute lepingulise teenusemarginaali bilansilises jääkmaksumuses (paragrahv 45)

B101 Otsese kasumiosalusega kindlustuslepingud on kindlustuslepingud, mis on sisuliselt investeeringutega seotud teenuslepingud, mille kohaselt üksus lubab alusvaral põhinevat investeerimistulu. Seega on need määratletud kindlustuslepingutena, mille puhul:

a) lepingutingimustega nähakse ette, et kindlustusvõtja osaleb selgelt kindlaksmääratud alusvarakogumi teatavas osas (vt paragrahvid B105–B106);

b) üksus eeldab, et ta maksab kindlustusvõtjale summa, mis võrdub märkimisväärse osaga alusvara õiglase väärtuse põhisest tulust (vt paragrahv B107), ja

c) üksus eeldab, et märkimisväärne osa muutusest kindlustusvõtjale makstavates summades varieerub vastavalt alusvara õiglase väärtuse muutumisele (vt paragrahv B107).

B102 Üksus hindab, lähtudes oma ootustest lepingu sõlmimise ajal, kas paragrahvis B101 sätestatud tingimused on täidetud, ega hinda tingimuste täitmist hiljem uuesti, välja arvatud lepingu muutmisel, rakendades paragrahvi 72.

B103 Kui gruppi kuuluvad kindlustuslepingud mõjutavad muudesse gruppidesse kuuluvate lepingute kindlustusvõtjatele suunatud rahavoogusid (vt paragrahvid B67–B71), peab üksus hindama, kas paragrahvis B101 sätestatud tingimused on täidetud, võttes arvesse rahavoogusid, mida üksus peaks kindlustusvõtjatele maksma ja mille kindlaksmääramisel rakendatakse paragrahve B68–B70.

B104 Paragrahvis B101 sätestatud tingimused tagavad, et otsese kasumiosalusega kindlustuslepingud on lepingud, mille kohaselt üksuse kohustus kindlustusvõtja vastu võrdub järgmise netosummaga:

a) kohustus maksta kindlustusvõtjale summa, mis võrdub alusvara õiglase väärtusega, ja

b) muutuvtasu (vt paragrahvid B110–B118), mille üksus arvab maha punktis a nimetatud summast kindlustuslepingu alusel osutatava tulevase teenuse eest ja mis hõlmab:

i) üksusele kuuluvat osa alusvara õiglasest väärtusest, millest arvatakse maha

ii) kindlustuslepingute rahavood, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele.

B105 Paragrahvi B101 punktis a osutatud osa ei välista üksuse õigust muuta kindlustusvõtjale makstavaid summasid. Seos alusvaraga peab siiski olema täitmisele pööratav (vt paragrahv 2).

B106 Paragrahvi B101 punktis a osutatud alusvarakogum võib sisaldada mis tahes vara, näiteks varade võrdlusportfelli, üksuse netovara või üksuse netovara kindlaksmääratud alamrühma, tingimusel et need on lepingus selgelt kindlaks määratud. Üksus ei pea omama kindlaksmääratud alusvarakogumit. Selgelt kindlaksmääratud alusvarakogumit aga ei eksisteeri, kui:

a) üksus saab tagasiulatuvalt muuta alusvara, mis määrab kindlaks üksuse kohustuse, või

b) ühtegi alusvara ei ole kindlaks määratud, isegi kui kindlustusvõtjale võidakse tagada tulu, mis üldjuhul peegeldab üksuse üldist tulemuslikkust ja ootusi või üksuse varade alamrühma tulemuslikkust ja sellega seotud ootusi. Selline tulu on näiteks krediteeritavad intressid või dividendid, mis määratakse kindlaks selle perioodi lõpus, millega need on seotud. Sellisel juhul väljendab kohustus kindlustusvõtja vastu üksuse poolt kindlaks määratud krediteeritavaid intresse või dividende, mitte kindlaksmääratud alusvara.

B107 Paragrahvi B101 punkti b kohaselt peab üksus eeldama, et ta maksab kindlustusvõtjale märkimisväärse osa alusvara õiglase väärtuse põhisest tulust, ja paragrahvi B101 punkti c kohaselt peab üksus eeldama, et märkimisväärne osa muutusest kindlustusvõtjale makstavates summades varieerub vastavalt alusvara õiglase väärtuse muutumisele. Üksus peab:

a) tõlgendama mõistet „märkimisväärne“ mõlemas punktis, arvestades seda, et otsese kasumiosalusega kindlustuslepingud on lepingud, mille alusel üksus osutab investeeringutega seotud teenuseid ja saab teenuste eest tasu, mille kindlaksmääramisel tuginetakse alusvarale, ja

b) hindama paragrahvi B101 punktides b ja c nimetatud summade varieeruvust:

i) kindlustuslepingu kestuse jooksul ja

ii) tõenäosusega kaalutud keskmise nüüdisväärtuse, mitte parima või halvima tulemuse alusel (vt paragrahvid B37–B38).

B108 Näiteks kui üksus eeldab, et ta maksab märkimisväärse osa alusvara õiglase väärtuse põhisest tulust, ja miinimumtulu on garanteeritud, on võimalikud järgmised stsenaariumid:

a) rahavood, mida üksus peaks kindlustusvõtjale maksma, varieeruvad vastavalt alusvara õiglase väärtuse muutumisele garanteeritud tulu tõttu ja muud rahavood, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, ei ületa alusvara õiglase väärtuse põhist tulu ja

b) rahavood, mida üksus peaks kindlustusvõtjale maksma, ei varieeru vastavalt alusvara õiglase väärtuse muutumisele garanteeritud tulu tõttu ja muud rahavood, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele, ületavad alusvara õiglase väärtuse põhist tulu.

Üksuse hinnang paragrahvi B101 punktis c nimetatud varieeruvusele väljendab selle näite puhul tõenäosusega kaalutud keskmist nüüdisväärtust kõigis nendes stsenaariumides.

B109 Väljastatud edasikindlustuslepingud ja sõlmitud edasikindlustuslepingud ei saa olla otsese kasumiosalusega kindlustuslepingud IFRS 17 tähenduses.

B110 Otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul korrigeeritakse lepingulist teenusemarginaali, et peegeldada tasu muutuvat laadi. Seega käsitletakse paragrahvis B104 osutatud summade muutusi samamoodi kui paragrahvides B111–B114 osutatud summade muutusi.

B111 Muutused kohustuses maksta kindlustusvõtjale summa, mis võrdub alusvara õiglase väärtusega (paragrahvi B104 punkt a), ei ole seotud tulevase teenusega ja lepingulist teenusemarginaali ei korrigeerita nende võrra.

B112 Muutused üksuse osas alusvara õiglases väärtuses (paragrahvi B104 punkti b alapunkt i) on seotud tulevase teenusega ja lepingulist teenusemarginaali korrigeeritakse nende võrra, rakendades paragrahvi 45 punkti b.

B113 Muutused kindlustuslepingute rahavoogudes, mis ei varieeru vastavalt alusvara tootlusele (paragrahvi B104 punkti b alapunkt ii), hõlmavad järgmisi muutusi:

a) kindlustuslepingute rahavoogude muutused, välja arvatud need, mida on nimetatud punktis b. Üksus rakendab otsese kasumiosaluseta kindlustuslepinguid käsitlevaid paragrahve B96–B97, et kindlaks määrata ulatus, milles need muutused on seotud tulevase teenusega, ja korrigeerib paragrahvi 45 punkti c rakendades lepingulist teenusemarginaali. Kõikide korrigeerimiste mõõtmisel kasutatakse jooksvaid diskontomäärasid;

b) raha ajaväärtuse mõju ja finantsriski mõju muutus, mis ei tulene alusvarast, nagu finantsgarantiide mõju. Need on seotud tulevase teenusega ja lepingulist teenusemarginaali korrigeeritakse nende võrra, rakendades paragrahvi 45 punkti c, välja arvatud juhtudel, mil rakendatakse paragrahvi B115.

B114 Üksus ei ole kohustatud paragrahvides B112 ja B113 nõutud lepingulise teenusemarginaali korrigeerimisi eraldi välja selgitama. Selle asemel võib mõnede või kõikide korrigeerimiste kohta kindlaks määrata kogusumma.

Riskimaandamine

B115 Kui üksus vastab paragrahvis B116 sätestatud tingimustele, võib ta otsustada mitte kajastada lepingulise teenusemarginaali muutust, et peegeldada mõnda või kõiki muutusi raha ajaväärtuse ja finantsriski mõjus järgmisele:

a) üksuse osa alusvaras (vt paragrahv B112), kui üksus maandab finantsriski mõju sellele summale, kasutades tuletisinstrumente või sõlmitud edasikindlustuslepinguid, ja

b) paragrahvi B113 punktis b osutatud kindlustuslepingute rahavood, kui üksus maandab finantsriski mõju nendele kindlustuslepingute rahavoogudele, kasutades tuletisinstrumente, mittetuletisinstrumendist finantsinstrumente, mõõdetuna õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, või sõlmitud edasikindlustuslepinguid.

B116 Üksusel peab paragrahvi B115 rakendamiseks olema eelnevalt dokumenteeritud riskijuhtimise eesmärk ja finantsriski maandamise strateegia, nagu on kirjeldatud paragrahvis B115. Selle eesmärgi ja strateegia rakendamisel:

a) toimub kindlustuslepingute ja tuletisinstrumendi, õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud mittetuletisinstrumendist finantsinstrumendi või sõlmitud edasikindlustuslepingu vaheline majanduslik tasaarvestus (st kindlustuslepingute ja riskimaandusinstrumentide väärtused liiguvad üldjuhul vastassuundades, kuna nad reageerivad maandatava riski muutustele sarnaselt). Üksus ei võta majandusliku tasaarvestuse hindamisel arvesse arvestuse eesmärgil tehtava mõõtmise erinevusi;

b) krediidirisk ei ole majandusliku tasaarvestuse puhul domineeriv.

B117 Üksus määrab igal aruandeperioodil järjekindlalt kindlaks gruppi kuuluvate kindlustuslepingute rahavood, mille suhtes rakendatakse paragrahvi B115.

B117A Kui üksus maandab finantsriski mõju tuletisinstrumentide või mittetuletisinstrumendist finantsinstrumentide abil, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastab ta paragrahvi B115 rakendamisest tuleneva perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruandes. Kui üksus maandab finantsriski mõju sõlmitud edasikindlustuslepingute abil, kasutab ta paragrahvi B115 rakendamisest tuleneva kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kajastamisel sama arvestusmeetodit, mida üksus rakendab sõlmitud edasikindlustuslepingute suhtes, rakendades paragrahve 88 ja 90.

B118 Üksnes juhul, kui mõnele paragrahvis B116 sätestatud tingimusele enam ei vastata, peab üksus lõpetama alates sellest kuupäevast paragrahvi B115 rakendamise. Üksus ei tee ühtegi korrektsiooni, et võtta arvesse eelnevalt kasumiaruandes kajastatud muutusi.

Lepingulise teenusemarginaali kajastamine kasumiaruandes

B119 Kindlustuslepingute grupi lepingulise teenusemarginaali summa kajastatakse igal perioodil kasumiaruandes, et peegeldada selle kindlustuslepingute grupi raames asjaomasel perioodil osutatud kindlustuslepingujärgseid teenuseid (vt paragrahvi 44 punkt e, paragrahvi 45 punkt e ja paragrahvi 66 punkt e). Selle summa kindlaksmääramiseks:

a) tehakse kindlaks grupi kindlustuskaitse ühikud. Grupi kindlustuskaitse ühikute arv on gruppi kuuluvate lepingutega osutatud kindlustuslepingujärgsete teenuste hulk, mille kindlaksmääramiseks kaalutakse iga lepingu puhul selle lepingu alusel makstavate hüvitiste hulka ja eeldatavat kindlustuskaitse perioodi;

b) jaotatakse lepinguline teenusemarginaal iga perioodi lõpus (enne mis tahes summade kajastamist kasumiaruandes, et peegeldada asjaomasel perioodil osutatud kindlustuslepingujärgseid teenuseid) võrdselt igale kindlustuskaitse ühikule, mis on antud asjaomasel perioodil ja mida antakse eeldatavasti tulevikus;

c) kajastatakse kasumiaruandes asjaomasel perioodil antud kindlustuskaitse ühikutele jaotatud summa.

B119A Paragrahvi B119 kohaselt lõpeb investeerimistuluga või investeerinutega seotud teenuse periood enne või sel ajahetkel, kui kõik sellega seotud kindlustuslepingute maksed on kindlustusvõtjatele tasutud, võtmata arvesse väljamakseid tulevastele kindlustusvõtjatele kindlustuslepingutega seotud rahavoogudes, rakendades paragrahvi B68.

B119B Otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingud võivad pakkuda investeerimistulu teenust siis ja ainult siis, kui:

a) on olemas investeerimiskomponent või kindlustusvõtjal on õigus summa tagasi võtta;

b) üksus eeldab, et investeerimiskomponent või summa, mis kindlustusvõtjal on õigus tagasi võtta, sisaldab investeerimistulu (investeerimistulu võib olla väiksem kui null, näiteks negatiivse intressimääraga keskkonnas) ja

c) üksus kavatseb tegeleda investeerimistegevusega, et luua sellist investeeringutulu.

Sõlmitud edasikindlustuslepingud – aluseks olevatest kindlustuslepingutest tuleneva kahjumi katmise kajastamine (paragrahvid 66A – 66B)

B119C Paragrahvi 66A rakendatakse üksnes juhul, kui sõlmitud edasikindlustusleping on sõlmitud enne selle aluseks olevate koormavate kindlustuslepingute kajastamist või sellega samal ajal.

B119D Paragrahvi 66A rakendamiseks määrab üksus kindlaks sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi lepingulise teenusemarginaali korrigeerimise ja sellest tuleneva tulu, korrutades:

a) kahju, mis on kajastatud aluseks olevate kindlustuslepingute puhul, ja

b) selliste aluseks olevate kindlustuslepingutega seotud nõuete protsendi, mille kohta üksus eeldab, et ta nõuab need sõlmitud edasikindlustuslepingute grupist sisse.

B119E Paragrahve 14–22 rakendades võib üksus arvata koormavate kindlustuslepingute gruppi nii koormavad kindlustuslepingud, mis on kaetud sõlmitud edasikindlustuslepingute grupiga, kui ka koormavad kindlustuslepingud, mis ei ole kaetud sõlmitud edasikindlustuslepingute grupiga. Sellistel juhtudel paragrahvi 66 punkti c alapunktide i–ii ja paragrahvi 66A rakendamiseks kasutab üksus süstemaatilist ja ratsionaalset jaotamispõhimõtet, et määrata kindlaks kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi osa, mis on seotud sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi kuuluvate kindlustuslepingutega.

B119F Pärast seda, kui üksus on paragrahvi 66B rakendades kindlaks määranud kahjumi katmise komponendi, korrigeerib üksus kahjumi katmise komponenti, et kajastada aluseks olevate koormavate kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi muutusi (vt paragrahvid 50–52). Kahjumi katmise komponendi bilansiline jääkmaksumus ei tohi ületada aluseks olevate koormavate kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi bilansilise jääkmaksumuse osa, mille kohta üksus eeldab, et ta nõuab selle edasikindlustuslepingute grupist sisse.

Tulu kindlustustegevusest (paragrahvid 83 ja 85)

B120 Kindlustuslepingute grupi kogu tulu kindlustustegevusest on lepingute eest makstud tasu, st üksusele tasutud kindlustusmaksete summa:

a) mida on korrigeeritud finantsmõju võrra ja

b) milles ei võeta arvesse investeerimiskomponente.

B121 Paragrahvi 83 kohaselt peab asjaomasel perioodil kajastatud kindlustustegevuse tulu summa väljendama lubatud teenuste üleandmist summas, mis vastab tasule, mida üksusel on tema hinnangul õigus nende teenuste eest saada. Kogutasu lepingute grupi eest koosneb järgmistest summadest:

a) teenuste osutamisega seotud summad, mis hõlmavad:

i) kindlustustegevuse kulud, v.a summad, mis on seotud mittefinantsriski marginaaliga, mis kuulub alapunkti ii alla, ja tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile jaotatud summad;

ia) tulumaksuga seotud summasid, mille tasub kindlustusvõtja;

ii) mittefinantsriski marginaali, välja arvatud tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile jaotatud summasid, ja

iii) lepingulist teenusemarginaali;

b) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogudega seotud summad.

B122 Paragrahvi B121 punktis a kirjeldatud summadega seotud perioodi tulu kindlustustegevusest määratakse kindlaks vastavalt paragrahvides B123–B124 sätestatud korrale. Paragrahvi B121 punktis b kirjeldatud summadega seotud perioodi tulu kindlustustegevusest määratakse kindlaks vastavalt paragrahvis B125 sätestatud korrale.

B123 Kui üksus osutab teenuseid, lõpetab ta IFRS 15 rakendades nende teenustega seotud toimingukohustuse kajastamise ja kajastab tulu. Kui üksus osutab teataval perioodil teenuseid, vähendab ta IFRS 17 rakendades seega tuleviku väljamaksete kohustist osutatud teenuste võrra ja kajastab tulu kindlustustegevusest. Tuleviku väljamaksete kohustise vähendamine, mille tulemusena tekib tulu kindlustustegevusest, ei hõlma kohustise muutusi, mis ei ole seotud teenustega, mida üksuse saadud tasu peaks katma. Need muutused on:

a) muutused, mis ei ole seotud asjaomasel perioodil osutatud teenustega, näiteks:

i) saadud kindlustusmaksetega seotud raha laekumistest tulenevad muutused;

ii) investeerimiskomponentidega seotud muutused asjaomasel perioodil;

iia) muutused, mis tulenevad kindlustusvõtjatele antud laenude rahavoogudest;

iii) muutused, mis on seotud tehingupõhiste maksudega, mida kogutakse kolmandate isikute nimel (nt kindlustusmaksetega seotud maksud, käibemaks ning kaupade ja teenustega seotud maksud) (vt paragrahvi B65 punkt i);

iv) kindlustuslepingute finantstulu või -kulu;

v) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood (vt paragrahv B125) ja

vi) kolmandale isikule üle antud kohustiste kajastamise lõpetamine;

b) muutused, mis on seotud teenustega, kuid mille puhul üksus ei eelda tasu saamist, st tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi suurenemine ja vähenemine (vt paragrahvid 47–52).

B123A Sel määral, mil üksus lõpetab vara kajastamise muude rahavoogude kui kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval (vt paragrahvi 38 punkti c alapunkt ii ja paragrahv B66A), kajastab ta kindlustuslepingute tulud ja -kulud sellel kuupäeval kajastamise lõpetamisest tulenevas summas.

B124 Perioodi tulu kindlustustegevusest saab seega analüüsida ka asjaomase perioodi tuleviku väljamaksete kohustise kogumuutusena, mis on seotud teenustega, mille puhul üksus eeldab, et ta saab tasu. Need muutused on:

a) asjaomasel perioodil tekkinud kindlustustegevuse kulud (mõõdetakse perioodi alguses eeldatavalt laekuvate summadena), välja arvatud:

i) summad, mis jaotatakse tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile, rakendades paragrahvi 51 punkti a;

ii) investeerimiskomponentide tagasimaksed;

iii) summad, mis on seotud tehingupõhiste maksudega, mida kogutakse kolmandate isikute nimel (nt kindlustusmaksetelt tasutavad maksud, käibemaks ning kaupade ja teenustega seotud maksud) (vt paragrahvi B65 punkt i,

iv) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud kulud (vt paragrahv B125) ja

v) summa, mis on seotud mittefinantsriski marginaaliga (vt punkt b);

b) mittefinantsriski marginaali muutus, välja arvatud:

i) muutused, mida võetakse arvesse kindlustuslepingute finantstulus või -kulus, rakendades paragrahvi 87;

ii) muutused, mille võrra korrigeeritakse paragrahvi 44 punkti c ja paragrahvi 45 punkti c rakendades lepingulist teenusemarginaali, kuna need on seotud tulevase teenusega, ja

iii) summad, mis jaotatakse tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendile, rakendades paragrahvi 51 punkti b;

c) lepingulise teenusemarginaali summa, mida kajastatakse asjaomasel perioodil kasumiaruandes, rakendades paragrahvi 44 punkti e ja paragrahvi 45 punkti e;

d) muud summad, kui neid on, näiteks kindlustuspreemiate laekumisega seotud kogemuspõhised korrigeerimised, välja arvatud need, mis on seotud tulevase teenusega (vt paragrahvi B96 punkt a).

B125 Üksus määrab kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogudega seotud kindlustustegevuse tulu kindlaks, jaotades kindlustusmaksete osa, mis on seotud nende rahavoogude saamisega, süstemaatiliselt igale aruandeperioodile vastavalt aja möödumisele. Üksus kajastab sama summa kindlustustegevuse kuludena.

B126 Juhul kui üksus rakendab paragrahvides 55–58 sätestatud kindlustusmaksete meetodit, on asjaomase perioodi kindlustustegevuse tulu kindlustusmaksete eeldatavate laekumiste summa (millest on välja jäetud investeerimiskomponendid ja mida korrigeeritakse raha ajaväärtuse ja finantsriski mõju suhtes, kui see on asjakohane, rakendades paragrahvi 56), mis on jaotatud sellele perioodile. Üksus jaotab kindlustusmaksete eeldatavad laekumised igale kindlustuslepingujärgsete teenuste perioodile:

a) vastavalt aja möödumisele, kuid

b) kui eeldatav asjaomasel kindlustuskaitse perioodil riskist vabanemise mudel erineb oluliselt aja möödudes, siis vastavalt tekkinud kindlustustegevuse kulude eeldatavale ajastusele.

B127 Üksus muudab faktide ja asjaolude muutumisel vajaduse korral paragrahvi B126 punktide a ja b vahel jaotamise alust.

Kindlustuslepingute finantstulu või -kulu (paragrahvid 87–92)

B128 Paragrahvi 87 kohaselt peab üksus võtma kindlustuslepingute finantstulus või -kulus arvesse raha ajaväärtuse ning finantsriski mõju ja selle muutusi. IFRS 17 rakendamisel arvestatakse järgmist:

a) eeldused inflatsiooni kohta, mis põhinevad hinna- või määraindeksil või inflatsiooniga seotud tulususega varade hinnal, on finantsriskiga seotud eeldused;

b) eeldused inflatsiooni kohta, mis põhinevad üksuse ootustel konkreetsete hinnamuutuste suhtes, ei ole finantsriskiga seotud eeldused, ja

c) muutused kindlustuslepingute grupi mõõtmisel, mille on põhjustanud alusvara väärtuse muutused (v.a lisandumised ja väljavõtmised), on muutused, mis tulenevad raha ajaväärtuse ja finantsriski mõjust ning selle muutustest.

B129 Paragrahvide 88–89 kohaselt peab üksus valima arvestusmeetodi, st otsustama kas jagada asjaomase perioodi kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruande ja muu koondkasumi vahel. Üksus rakendab enda valitud arvestusmeetodit kindlustuslepingute portfellide suhtes. Kindlustuslepingute portfelli puhul sobiva arvestusmeetodi leidmiseks, rakendades standardi IAS 8 *Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead* paragrahvi 13, kaalub üksus iga varade portfelli, mida üksus omab, ja nende varade arvestamise viisi.

B130 Kui rakendatakse paragrahvi 88 punkti b, kajastab üksus kasumiaruandes summa, mis määratakse kindlaks kindlustuslepingute finantstulu või -kulu eeldatava kogusumma süstemaatilise jaotamisega kindlustuslepingute grupi kestuse peale. Süstemaatiline jaotamine on sellega seoses kindlustuslepingute grupi finantstulu või -kulu eeldatava kogusumma jaotamine selle grupi kestuse peale:

a) mis põhineb lepingute omadustel, arvestamata tegureid, mis ei mõjuta nendest lepingutest eeldatavasti tulenevaid rahavoogusid. Näiteks ei peaks finantstulu või -kulu jaotamine põhinema varade eeldataval kajastatud tootlusel, kui see eeldatav kajastatud tootlus ei mõjuta gruppi kuuluvate lepingute rahavoogusid;

b) mille tulemusena võrduvad muus koondkasumis lepingute grupi kestuse jooksul kajastatud summad nulliga. Muus koondkasumis mis tahes kuupäeval kajastatud kumulatiivne summa on lepingute grupi bilansilise jääkmaksumuse ja selle summa vahe, mis saadaks grupi mõõtmisel süstemaatilist jaotamist rakendades.

B131 Selliste kindlustuslepingute gruppide korral, mille puhul finantsriskiga seotud eelduste muutused ei mõjuta märkimisväärselt kindlustusvõtjale makstavaid summasid, määratakse süstemaatiline jaotamine kindlaks, kasutades paragrahvi B72 punkti e alapunktis i sätestatud diskontomäärasid.

B132 Selliste kindlustuslepingute gruppide korral, mille puhul finantsriskiga seotud eelduste muutused mõjutavad oluliselt kindlustusvõtjale makstavaid summasid:

a) võib tulevaste rahavoogude hinnangutest tuleneva finantstulu või -kulu süstemaatilise jaotamise kindlaks määrata ühel järgmisel viisil:

   i) kasutades määra, mis jaotab ülejäänud korrigeeritud eeldatavate finantstulu või -kulu püsiva määraga lepingute grupi ülejäänud kestuse peale, või

   ii) lepingute korral, mille puhul kasutatakse kindlustusvõtjatele võlgnetavate summade kindlaksmääramiseks krediteeritavaid intresse – kasutades jaotamismeetodit, mis põhineb summadel, mis krediteeritakse asjaomasel perioodil ja mida krediteeritakse eeldatavasti tulevastel perioodidel;

b) määratakse mittefinantsriski marginaalist tuleneva finantstulu või -kulu süstemaatiline jaotamine, kui see eristatakse eraldi paragrahvi 81 rakendades muudest muutustest mittefinantsriski marginaalis, kindlaks, kasutades tulevastest rahavoogudest tuleneva finantstulu või -kulu jaotamisega kooskõlas olevat jaotamismeetodit;

c) määratakse lepingulisest teenusemarginaalist tuleneva finantstulu või -kulu süstemaatiline jaotamine kindlaks:

   i) otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul – kasutades paragrahvi B72 punktis b sätestatud diskontomäärasid ja

   ii) otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul – kasutades tulevastest rahavoogudest tuleneva finantstulu või -kulu jaotamisega kooskõlas olevat jaotamismeetodit.

B133 Rakendades paragrahvides 53–59 kirjeldatud kindlustusmaksete meetodit kindlustuslepingute suhtes, võib üksus olla kohustatud rahuldamata nõuete eraldise diskonteerima või ta võib otsustada seda teha. Sellisel juhul võib ta otsustada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu jagada, rakendades paragrahvi 88 punkti b. Kui üksus teeb selle valiku, määrab ta kasumiaruandes kajastatava kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kindlaks, kasutades paragrahvi B72 punkti e alapunktis iii sätestatud diskontomäära.

B134 Paragrahvi 89 rakendatakse juhul, kui üksus omab kas valikuvabadust kasutades või kohustuse tõttu otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute alusvara. Kui üksus otsustab kindlustuslepingute finantstulu või -kulu jagada, rakendades paragrahvi 89 punkti b, kajastab ta kasumiaruandes kulu või tulu, mis vastab täpselt kasumiaruandes alusvara puhul kajastatud tulule või kulule, mille tulemusena võrdub nende eraldi esitatud kirjete netosumma nulliga.

B135 Üksusel võib olla paragrahvis 89 sätestatud arvestusmeetodi valiku õigus mõnel perioodil, kuid mitte teisel, ja see sõltub alusvara omamise muutumisest. Sellise muutuse toimumisel muutub üksuse õigus valida paragrahvis 88 sätestatud arvestusmeetod õiguseks valida paragrahvis 89 sätestatud arvestusmeetod või vastupidi. Üksus võib seega valida paragrahvi 88 punktis b või paragrahvi 89 punktis b sätestatud arvestusmeetodi vahel. Sellise muudatuse tegemisel peab üksus:

a) lisama eelnevalt kogunenud muu koondkasumi muudatuse kuupäevaks ümberliigitamiskandena muudatuse perioodi ja tulevaste perioodide kasumiaruandesse järgmiselt:

i) kui üksus rakendas eelnevalt paragrahvi 88 punkti b – üksus lisab enne muudatust kogunenud muu koondkasumi kasumiaruandesse nii, nagu ta jätkaks paragrahvi 88 punktis b sätestatud meetodi rakendamist, tuginedes vahetult enne muudatust rakendatud eeldustele, ja

ii) kui üksus rakendas eelnevalt paragrahvi 89 punkti b – üksus lisab enne muudatust kogunenud muu koondkasumi kasumiaruandesse nii, nagu ta jätkaks paragrahvi 89 punktis b sätestatud meetodi rakendamist, tuginedes vahetult enne muudatust rakendatud eeldustele;

b) mitte korrigeerima eelneva perioodi võrdlusteavet.

B136 Rakendades paragrahvi B135 punkti a, ei arvuta üksus eelnevalt kogunenud muu koondkasumit ümber nii, nagu oleks alati rakendatud uut jagamist, ega ajakohasta tulevastel perioodidel ümberliigitamiseks kasutatud eeldusi pärast muudatuse kuupäeva.

Vahefinantsaruannetes tehtud arvestushinnangute mõju

B137 Kui üksus koostab vahefinantsaruandeid kooskõlas standardiga IAS 34 *Vahefinantsaruandlus*, otsustab üksus arvestusmeetodiga seoses, kas muuta eelmistes vahefinantsaruannetes esitatud arvestushinnangute käsitlust, hakates rakendama IFRS 17 järgmistes vahefinantsaruannetes ja aruandeaastal. Üksus järgib otsust arvestusmeetodi kohta kõigi tema väljastatud kindlustuslepingute gruppide ja tema sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppide puhul.

Lisa C

Jõustumiskuupäev ja üleminek

Käesolev lisa on standardi IFRS 17 Kindlustuslepingud *lahutamatu osa.*

Jõustumiskuupäev

C1 Üksus rakendab standardit IFRS 17 1. jaanuaril 2023 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes. Kui üksus rakendab standardit IFRS 17 varem, avalikustab ta selle asjaolu. Varasem rakendamine on lubatud üksuste puhul, kes rakendavad standardi IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeval või enne seda standardit IFRS 9 *Finantsinstrumendid*.

C2 Paragrahvides C1 ja C3–C33 esitatud üleminekunõuete kohaldamisel:

a) tähendab esmase rakendamise kuupäev selle aruandeperioodi algust, mil üksus rakendab esimest korda IFRS 17, ja

b) ülemineku kuupäev tähendab selle aruandeperioodi algust, mis vahetult eelneb esmase rakendamise kuupäevale.

Üleminek

C3 Välja arvatud juhul, kui see on võimatu või kui rakendatakse paragrahvi C5A, rakendab üksus IFRS 17 tagasiulatuvalt, kuid:

a) üksus ei ole kohustatud esitama standardi IAS 8 *Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead* paragrahvi 28 punktis f nõutud kvantitatiivset teavet ja

b) üksus ei pea rakendama paragrahvis B115 sätestatud võimalust ülemineku kuupäevale eelnenud perioodide suhtes. Üksus võib paragrahvis B115 esitatud võimalust rakendada edasiulatuvalt ülemineku kuupäeval või pärast seda üksnes siis, kui üksus määratleb riskimaandamissuhted valikuvõimaluse rakendamise kuupäeval või enne seda.

C4 IFRS 17 rakendamiseks tagantjärele peab üksus ülemineku kuupäeval:

a) tegema kindlaks kõik kindlustuslepingute grupid ning kajastama ja mõõtma neid nii, nagu oleks IFRS 17 kogu aeg rakendatud;

aa) tegema kindlaks, kajastama ja mõõtma kindlustuslepingute sõlmimiskuludega seotud varad nii, nagu oleks IFRS 17 alati rakendatud (välja arvatud juhul kui kindlustusandjat ei ole kohustatud tegema enne ülemineku kuupäeva paragrahvis 28E nimetatud piisavuse hinnangut).

b) lõpetama selliste olemasolevate saldode kajastamise, mida ei oleks olemas, kui IFRS 17 oleks kogu aeg rakendatud, ja

c) kajastama kõik sellest tulenevad netoerinevused kapitalis.

C5 Üksnes siis, kui üksuse jaoks on paragrahvi C3 rakendamine kindlustuslepingute grupi suhtes võimatu, rakendab üksus paragrahvi C4 punkti a asemel järgmisi meetodeid:

a) paragrahvides C6–C19A sätestatud muudetud tagasiulatuv meetod, rakendades paragrahvi C6 punkti a, või

b) paragrahvides C20–C24B sätestatud õiglase väärtuse meetod.

C5A Olenemata paragrahvist C5 võib üksus otsustada rakendada paragrahvides C20–C24B esitatud õiglase väärtuse meetodit otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute grupi suhtes, mille suhtes ta saaks rakendada IFRS 17 tagasiulatuvalt, üksnes juhul, kui:

a) üksus otsustab rakendada paragrahvis B115 sätestatud riskimaandamise võimalust kindlustuslepingute grupi suhtes edasiulatuvalt alates ülemineku kuupäevast ja

b) üksus on enne ülemineku kuupäeva kasutanud tuletisinstrumente, mittetuletisinstrumendist finantsinstrumente, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, või sõlmitud edasikindlustuslepinguid, et maandada kindlustuslepingute grupist tulenevat finantsriski, nagu on sätestatud paragrahvis B115.

C5B Üksnes juhul, kui üksusel ei ole võimalik rakendada kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul vara suhtes paragrahvi C4 punkti aa, rakendab üksus kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul vara mõõtmiseks järgmisi meetodeid:

a) paragrahvides C14B–C14D ja C17A sätestatud muudetud tagasiulatuv meetod, rakendades paragrahvi C6 punkti a, või

b) paragrahvides C24A–C24B sätestatud õiglase väärtuse meetod.

Muudetud tagasiulatuv meetod

C6 Muudetud tagasiulatuva meetodi eesmärk on saada tagasiulatuvale rakendamisele võimalikult lähedane tulemus, kasutades mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadav. Seda meetodit rakendades peab üksus seega:

a) kasutama mõistlikku ja põhjendatud teavet. Kui üksus ei suuda saada muudetud tagasiulatuva meetodi rakendamiseks vajalikku mõistlikku ja põhjendatud teavet, peab ta rakendama õiglase väärtuse meetodit;

b) kasutama maksimaalselt sellist teavet, mida oleks kasutatud täielikult tagasiulatuva meetodi rakendamisel, kuid siiski üksnes liigse kulu või jõupingutuseta kättesaadavat teavet.

C7 Paragrahvides C9–C19A on sätestatud tagasiulatuva rakendamise korral lubatud muudatused järgmistes valdkondades:

a) kindlustuslepingute või nende gruppide hindamised, mis oleks tehtud lepingute jõustumise või esmase kajastamise kuupäeval;

b) summad, mis on seotud otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute lepingulise teenusemarginaali või kahjumikomponendiga;

c) summad, mis on seotud otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute lepingulise teenusemarginaali või kahjumikomponendiga, ja

d) kindlustuslepingute finantstulu või -kulu.

C8 Muudetud tagasiulatuva meetodi eesmärgi saavutamiseks on üksusel lubatud kasutada iga paragrahvides C9–C19A sätestatud muudatust üksnes siis, kui üksusel puudub mõistlik ja põhjendatud teave tagasiulatuva meetodi rakendamiseks.

Hindamised jõustumisel või esmasel kajastamisel

C9 Üksus määrab paragrahvis C8 lubatud ulatuses kindlaks järgmised asjaolud, kasutades ülemineku kuupäeval kättesaadavat teavet:

a) kuidas teha kindlaks kindlustuslepingute grupid, rakendades paragrahve 14–24;

b) kas kindlustusleping vastab otsese kasumiosalusega kindlustuslepingu määratlusele, rakendades paragrahve B101–B109;

c) kuidas teha otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul kindlaks vabatahtlikud rahavood, rakendades paragrahve B98–B100;

d) kas investeerimisleping vastab IFRS 17 kohasele võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingu määratlusele, rakendades paragrahvi 71.

C9A Paragrahviga C8 lubatud ulatuses liigitab üksus rahuldamata nõuete eraldiseks selliste nõuete arveldamise kohustise, mis tekkis enne kindlustuslepingu omandamist kindlustuslepingute üleandmisel, mis ei kujuta endast IFRS 3 rakendusalasse kuuluvat äritegevust ega äriühendust.

C10 Üksus ei rakenda paragrahvis C8 lubatud ulatuses paragrahvi 22, et jagada grupid osadeks, mis ei hõlma rohkem kui üheaastase vahega väljastatud lepinguid.

Otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute gruppide lepingulise teenusemarginaali või kahjumikomponendi kindlaksmääramine

C11 Üksus määrab paragrahvis C8 lubatud ulatuses otsese kasumiosaluseta lepingute puhul lepingulise teenusemarginaali või tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi (vt paragrahvid 49–52) kindlaks ülemineku kuupäeval, rakendades paragrahve C12–C16C.

C12 Üksus hindab paragrahvis C8 lubatud ulatuses tulevasi rahavoogusid kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval tulevaste rahavoogude summana ülemineku kuupäeval (või varasemal kuupäeval, kui tulevased rahavood sellel varasemal kuupäeval saab tagasiulatuvalt kindlaks määrata, rakendades paragrahvi C4 punkti a), mida korrigeeritakse vastavalt rahavoogudele, mis on teadaolevalt tekkinud kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeva ja ülemineku kuupäeva (või varasema kuupäeva) vahelisel ajal. Teadaolevalt tekkinud rahavood sisaldavad enne ülemineku kuupäeva kehtivuse kaotanud lepingutest tulenenud rahavoogusid.

C13 Üksus määrab paragrahvis C8 lubatud ulatuses kindlaks diskontomäärad, mida rakendati kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval (või hiljem):

a) kasutades jälgitavat tulukõverat, mis on vähemalt ülemineku kuupäevale vahetult eelnenud kolmel aastal ligilähedane paragrahve 36 ja B72–B85 rakendades hinnatud tulukõverale, kui selline jälgitav tulukõver on olemas;

b) kui punktis a nimetatud jälgitavat tulukõverat ei ole, hinnatakse esmase kajastamise kuupäeval (või hiljem) rakendatud diskontomäärasid, määrates kindlaks jälgitava tulukõvera ning paragrahve 36 ja B72–B85 rakendades hinnatud tulukõvera keskmise vahe ja rakendades seda jälgitava tulukõvera suhtes. See vahe peab olema vähemalt ülemineku kuupäevale vahetult eelnenud kolme aasta keskmine.

C14 Üksus määrab paragrahvis C8 lubatud ulatuses kindlaks mittefinantsriski marginaali kindlustuslepingute grupi esmase kajastamise kuupäeval (või hiljem), korrigeerides mittefinantsriski marginaali ülemineku kuupäeval eeldatava riskist vabanemise suhtes enne ülemineku kuupäeva. Eeldatav riskist vabanemine määratakse kindlaks, tuginedes üksuse poolt ülemineku kuupäeval väljastatud sarnaste kindlustuslepingute kohasele riskist vabanemisele.

C14A Paragrahvi B137 rakendades võib üksus otsustada mitte muuta eelmistes vahefinantsaruannetes esitatud arvestushinnangute käsitlust. Paragrahvis C8 lubatud ulatuses määrab selline üksus kindlaks lepingulise teenusemarginaali või kahjumikomponendi ülemineku kuupäeval nii, nagu üksus ei oleks enne ülemineku kuupäeva vahefinantsaruandeid koostanud.

C14B Üksus kasutab paragrahvis C8 lubatud ulatuses sama süstemaatilist ja ratsionaalset meetodit, mida üksus kavatseb pärast ülemineku kuupäeva kasutada paragrahvi 28A rakendamisel, et jaotada enne ülemineku kuupäeva makstud (või teise IFRSi kohaselt kajastatud kohustisega seotud) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood (välja arvatud enne ülemineku kuupäeva lõpetatud kindlustuslepingutega seotud summad) järgmisele:

a) ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute grupid ja

b) kindlustuslepingute grupid, mida eeldatavasti kajastatakse pärast ülemineku kuupäeva.

C14C Kindlustuslepingu sõlmimisega seotud enne ülemineku kuupäeva makstud rahavood, mis on jaotatud ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute grupile, korrigeerivad selle grupi lepingulist teenusemarginaali sel määral, mil kindlustuslepingud, mis eeldatavasti kuuluvad gruppi, on sellel kuupäeval kajastatud (vt paragrahvid 28C ja B35C). Muud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavood, mis on makstud enne ülemineku kuupäeva, sealhulgas need, mis on jaotatud kindlustuslepingute grupile, mida eeldatavasti kajastatakse pärast ülemineku kuupäeva, kajastatakse varana, rakendades paragrahvi 28B.

C14D Kui üksusel ei ole mõistlikku ja põhjendatud teavet paragrahvi C14B rakendamiseks, määrab üksus kindlaks järgmised summad, mis võrduvad ülemineku kuupäeval nulliga:

a) ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute grupi lepingulise teenusemarginaali korrigeerimine ja kõik varad selle grupiga seotud kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul ja

b) varad kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul kindlustuslepingute gruppide puhul, mida eeldatavasti kajastatakse pärast ülemineku kuupäeva.

C15 Kui paragrahvide C12–C14D rakendamisel saadakse lepinguline teenusemarginaal esmase kajastamise kuupäeval, peab üksus ülemineku kuupäeva lepingulise teenusemarginaali kindlakstegemiseks:

a) kui üksus rakendab paragrahvi C13 esmasel rakendamisel kasutatavate diskontomäärade hindamiseks – kasutama neid määrasid, et arvestada lepingulise teenusemarginaali intressi, ja

b) määrama paragrahvis C8 lubatud ulatuses kindlaks lepingulise teenusemarginaali summa, mida kajastatakse kasumiaruandes teenuste üleandmise tõttu enne ülemineku kuupäeva, võrreldes ülejäänud kindlustuskaitse ühikuid sellel kuupäeval lepingute grupi raames enne ülemineku kuupäeva antud kindlustuskaitse ühikutega (vt paragrahv B119).

C16 Kui paragrahvide C12–C14D rakendamisel saadakse tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponent esmase kajastamise kuupäeval, määrab üksus kindlaks kõik summad, mis jaotati kahjumikomponendile enne ülemineku kuupäeva, rakendades paragrahve C12–C14D ja kasutades süstemaatilist jaotamisalust.

C16A Sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi puhul, mis pakuvad kindlustuskaitset koormavate kindlustuslepingute grupile ja mis on sõlmitud enne kindlustuslepingute väljastamist või sellega samal ajal, määrab üksus kindlaks tuleviku väljamakseteks mõeldud vara kahjumi katmise komponendi ülemineku kuupäeval (vt paragrahvid 66A–66B). Paragrahvis C8 lubatud ulatuses määrab üksus kindlaks kahjumi katmise komponendi, korrutades:

a) aluseks olevate kindlustuslepingute tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi ülemineku kuupäeval (vt paragrahvid C16 ja C20) ja

b) selliste aluseks olevate kindlustuslepingutega seotud nõuete protsendi, mille kohta üksus eeldab, et ta nõuab need sõlmitud edasikindlustuslepingute grupist sisse.

C16B Paragrahve 14–22 rakendades võib üksus ülemineku kuupäeval arvata koormavate kindlustuslepingute gruppi nii koormavad kindlustuslepingud, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi, kui ka koormavad kindlustuslepingud, mis sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi ei kuulu. Sellistel juhtudel kasutab üksus paragrahvi C16A rakendamiseks süstemaatilist ja ratsionaalset jaotamispõhimõtet, et määrata kindlaks kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi osa, mis on seotud kindlustuslepingutega, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi.

C16C Kui üksusel ei ole mõistlikku ja põhjendatud teavet paragrahvi C16A rakendamiseks, ei määra üksus sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi puhul kindlaks kahjumi katmise komponenti.

Otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute gruppide lepingulise teenusemarginaali või kahjumikomponendi kindlaksmääramine

C17 Üksus määrab paragrahvis C8 lubatud ulatuses otsese kasumiosalusega lepingute puhul lepingulise teenusemarginaali või tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi kindlaks ülemineku kuupäeval järgmiselt:

a) alusvara õiglane koguväärtus sellel kuupäeval, millest arvatakse maha

b) kindlustuslepingute rahavood sellel kuupäeval ja millele lisatakse või millest arvatakse maha

c) korrigeerimine:

i) summade võrra, mida üksus nõuab kindlustusvõtjatelt (sh alusvarast mahaarvatud summad) enne seda kuupäeva;

ii) enne seda kuupäeva makstud summade võrra, mis ei oleks varieerunud vastavalt alusvarale;

iii) mittefinantsriski marginaali muutuse võrra, mille põhjustas riskist vabanemine enne seda kuupäeva. Üksus hindab seda summat, tuginedes üksuse poolt ülemineku kuupäeval väljastatud sarnaste kindlustuslepingute kohasele riskist vabanemisele;

iv) kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude võrra, mis on makstud (või mille kohustist on kajastatud teise IFRSi kohaselt) enne ülemineku kuupäeva ja mis on jaotatud grupile (vt paragrahv C17A);

d) kui punktide a–c tulemusel saadakse lepinguline teenusemarginaal, siis arvatakse maha lepingulise teenusemarginaali summa, mis on seotud enne seda kuupäeva osutatud teenustega. Punktide a–c kogutulemus on lepingute grupi raames osutatud kõikide teenuste lepingulise teenusemarginaali kogusumma (st enne summasid, mis oleks osutatud teenuste puhul kajastatud kasumiaruandes) asendusnäitaja. Üksus hindab summasid, mis oleks osutatud teenuste puhul kajastatud kasumiaruandes, võrreldes ülejäänud kindlustuskaitse ühikuid ülemineku kuupäeval lepingute grupi raames enne ülemineku kuupäeva antud kindlustuskaitse ühikutega, või

e) kui punktide a–c tulemusel saadakse kahjumikomponent, siis korrigeeritakse kahjumikomponent nullini ja suurendatakse sama summa võrra tuleviku väljamaksete kohustist, mis ei sisalda kahjumikomponenti.

C17A Paragrahviga C8 lubatud ulatuses rakendab üksus paragrahve C14B–C14D, et kajastada vara kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul ja otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute grupi lepingulise teenusemarginaali mis tahes korrigeerimist kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul (vt paragrahvi C17 punkti c alapunkt iv).

Kindlustuslepingute finantstulu või -kulu

C18 Selliste kindlustuslepingute gruppide puhul, mis sisaldavad paragrahvi C10 rakendades rohkem kui üheaastase vahega väljastatud lepinguid:

a) on üksusel lubatud määrata paragrahvi B72 punktis b kuni punkti e alapunktis ii sätestatud diskontomäärad grupi esmase kajastamise kuupäeval ja paragrahvi B72 punkti e alapunktis iii sätestatud diskontomäärad rahuldamata nõude kuupäeval kindlaks ülemineku kuupäeval, mitte esmase kajastamise või rahuldamata nõude kuupäeval;

b) kui üksus otsustab jagada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruandes kajastatud summade ja muus koondkasumis kajastatud summade vahel, rakendades paragrahvi 88 punkti b või paragrahvi 89 punkti b, on üksusel vaja kindlaks määrata muus koondkasumis ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kumulatiivne summa, et rakendada paragrahvi 91 punkti a tulevastel perioodidel. Üksusel on lubatud määrata see kumulatiivne summa kindlaks kas paragrahvi C19 punkti b rakendades või:

i) nullina, välja arvatud punkti ii rakendamisel, ja

ii) nende otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul, mille suhtes rakendatakse paragrahvi B134, summana, mis võrdub muus koondkasumis alusvara puhul kajastatud kumulatiivse summaga.

C19 Selliste kindlustuslepingute gruppide puhul, mis ei sisalda rohkem kui üheaastase vahega väljastatud lepinguid:

a) kui üksus rakendab paragrahvi C13, et hinnata esmasel kajastamisel (või hiljem) rakendatud diskontomäärasid, peab ta ka kindlaks määrama paragrahvi B72 punktides b–e sätestatud diskontomäärad, rakendades paragrahvi C13, ja

b) kui üksus otsustab jagada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruandes kajastatud summade ja muus koondkasumis kajastatud summade vahel, rakendades paragrahvi 88 punkti b või paragrahvi 89 punkti b, on üksusel vaja kindlaks määrata muus koondkasumis ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kumulatiivne summa, et rakendada paragrahvi 91 punkti a tulevastel perioodidel. Üksus määrab selle kumulatiivse summa kindlaks:

i) kindlustuslepingute puhul, mille suhtes üksus rakendab paragrahvis B131 sätestatud süstemaatilise jaotamise meetodeid, ja kui üksus rakendab paragrahvi C13, et hinnata diskontomäärasid esmasel kajastamisel – kasutades esmase kajastamise kuupäeval rakendatud diskontomäärasid, rakendades ka paragrahvi C13;

ii) kindlustuslepingute puhul, mille suhtes üksus rakendab paragrahvis B132 sätestatud süstemaatilise jaotamise meetodeid – lähtudes sellest, et finantsriskiga seotud eeldused, mis kehtisid esmase kajastamise kuupäeval, on need, mis kehtivad ülemineku kuupäeval, st nullina;

iii) kindlustuslepingute puhul, mille suhtes üksus rakendab paragrahvis B133 sätestatud süstemaatilise jaotamise meetodeid, ja kui üksus rakendab paragrahvi C13, et hinnata diskontomäärasid esmasel kajastamisel (või hiljem) – kasutades rahuldamata nõude kuupäeval rakendatud diskontomäärasid, rakendades ka paragrahvi C13, ja

iv) nende otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul, mille suhtes rakendatakse paragrahvi B134 – summana, mis võrdub muus koondkasumis alusvara puhul kajastatud kumulatiivse summaga.

C19A Paragrahvi B137 rakendades võib üksus otsustada mitte muuta eelmistes vahefinantsaruannetes esitatud arvestushinnangute käsitlust. Paragrahvis C8 lubatud ulatuses määrab selline üksus kindlaks summad, mis on seotud kindlustuslepingute finantstulu või -kuluga ülemineku kuupäeval nii, nagu üksus ei oleks enne ülemineku kuupäeva vahefinantsaruandeid koostanud.

Õiglase väärtuse meetod

C20 Üksus määrab õiglase väärtuse meetodi rakendamiseks lepingulise teenusemarginaali või tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi ülemineku kuupäeval kindlaks kindlustuslepingute grupi selle kuupäeva õiglase väärtuse ja sellel kuupäeval mõõdetud kindlustuslepingute rahavoogude vahena. Üksus rakendab selle õiglase väärtuse kindlaksmääramisel standardi IFRS 13 *Õiglase väärtuse mõõtmine* paragrahvi 47 (nõudetunnuste kohta).

C20A Sõlmitud edasikindlustuslepingute grupi puhul, mille suhtes rakendatakse paragrahve 66A–66B (ilma vajaduseta täita paragrahvis B119C sätestatud tingimust), määrab üksus kindlaks tuleviku väljamakseteks mõeldud vara kahjumi katmise komponendi ülemineku kuupäeval, korrutades:

a) aluseks olevate kindlustuslepingute tuleviku väljamaksete kohustise kahjumikomponendi ülemineku kuupäeval (vt paragrahvid C16 ja C20) ja

b) selliste aluseks olevate kindlustuslepingutega seotud nõuete protsendi, mille kohta üksus eeldab, et ta nõuab need sõlmitud edasikindlustuslepingute grupist sisse.

C20B Paragrahve 14–22 rakendades võib üksus ülemineku kuupäeval arvata koormavate kindlustuslepingute gruppi nii koormavad kindlustuslepingud, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi, kui ka koormavad kindlustuslepingud, mis sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi ei kuulu. Sellistel juhtudel kasutab üksus paragrahvi C20A rakendamiseks süstemaatilist ja ratsionaalset jaotamispõhimõtet, et määrata kindlaks kindlustuslepingute grupi kahjumikomponendi osa, mis on seotud kindlustuslepingutega, mis kuuluvad sõlmitud edasikindlustuslepingute gruppi.

C21 Üksus võib õiglase väärtuse meetodit rakendades rakendada paragrahvi C22, et kindlaks määrata:

a) kuidas teha kindlaks kindlustuslepingute grupid, rakendades paragrahve 14–24;

b) kas kindlustusleping vastab otsese kasumiosalusega kindlustuslepingu määratlusele, rakendades paragrahve B101–B109;

c) kuidas teha otsese kasumiosaluseta kindlustuslepingute puhul kindlaks vabatahtlikud rahavood, rakendades paragrahve B98–B100;

d) kas investeerimisleping vastab IFRS 17 kohasele võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingu määratlusele, rakendades paragrahvi 71.

C22 Üksus võib otsustada määrata paragrahvi C21 asjaolud kindlaks, kasutades:

a) mõistlikku ja põhjendatud teavet selle kohta, kuidas üksus oleks need kindlaks määranud, võttes arvesse lepingutingimusi ja turutingimusi lepingu jõustumise või esmase kajastamise kuupäeval (nagu on asjakohane), või

b) ülemineku kuupäeval kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud teavet.

C22A Õiglase väärtuse meetodit rakendades võib üksus otsustada liigitada rahuldamata nõuete eraldiseks selliste nõuete arveldamise kohustise, mis tekkis enne kindlustuslepingu omandamist kindlustuslepingute üleandmisel, mis ei kujuta endast IFRS 3 rakendusalasse kuuluvat äritegevust ega äriühendust.

C23 Üksus ei ole õiglase väärtuse meetodi rakendamisel kohustatud rakendama paragrahvi 22 ja võib kaasata gruppi rohkem kui üheaastase vahega väljastatud lepingud. Üksus jaotab grupid üksnes sellisteks osadeks, mis sisaldavad ainult ühe aasta (või lühema perioodi) jooksul väljastatud lepinguid, kui tema käsutuses on mõistlik ja põhjendatud teave selle jaotuse tegemiseks. Olenemata sellest, kas üksus rakendab paragrahvi 22 või mitte, on tal lubatud määrata paragrahvi B72 punktis b kuni punkti e alapunktis ii sätestatud diskontomäärad grupi esmase kajastamise kuupäeval ja paragrahvi B72 punkti e alapunktis iii sätestatud diskontomäärad rahuldamata nõude kuupäeval kindlaks ülemineku kuupäeval, mitte esmase kajastamise või rahuldamata nõude kuupäeval.

C24 Kui üksus otsustab õiglase väärtuse meetodi rakendamisel jagada kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kasumiaruande ja muu koondkasumi vahel, on tal lubatud muus koondkasumis ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kumulatiivne summa kindlaks määrata:

a) tagasiulatuvalt, kuid üksnes siis, kui tal on selleks olemas mõistlik ja põhjendatud teave, või

b) nullina, välja arvatud punkti c rakendamisel, ja

c) nende otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute puhul, mille suhtes rakendatakse paragrahvi B134 – summana, mis võrdub muus koondkasumis alusvara puhul kajastatud kumulatiivse summaga.

Varad kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul

C24A Kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul vara suhtes õiglase väärtuse meetodi rakendamisel (vt paragrahvi C5B punkt b) määrab üksus ülemineku kuupäeval kindlaks kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul vara summas, mis võrdub kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogudega, mis üksusel tekiks ülemineku kuupäeval seoses õigustega omandada:

a) saadavaid kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogusid, mis tulenevad enne ülemineku kuupäeva väljastatud kindlustuslepingute kindlustusmaksetest, kuid mis on ülemineku kuupäeval kajastamata;

b) tulevasi kindlustuslepinguid, mis on ülemineku kuupäeval kajastatud kindlustuslepingute pikendamised ja punktis a kirjeldatud kindlustuslepingud, ja

c) muid kui punktis a nimetatud tulevasi kindlustuslepinguid pärast tehingu kuupäeva, maksmata uuesti kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavooge, mille üksus on juba maksnud ja mis on otseselt omistatavad seotud kindlustuslepingute portfelliga.

C24B Ülemineku kuupäeval jätab üksus kindlustuslepingute grupi mõõtmisel välja mis tahes varade summa kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul.

Võrdlusteave

C25 Olenemata sellest, et paragrahvi C2 punktis b on viidatud esmase rakendamise kuupäevale vahetult eelnenud aastasele aruandeperioodile, võib üksus esitada IFRS 17 rakendades ka korrigeeritud võrdlusteabe varasemate kajastatud perioodide kohta, kuid ta ei pea seda tegema. Kui üksus esitab korrigeeritud võrdlusteabe mis tahes varasema perioodi kohta, tuleb paragrahvi C2 punktis b esitatud viidet esmase rakendamise kuupäevale vahetult eelnevale aastase aruandeperioodi algusele käsitada viitena varaseima esitatud korrigeeritud võrdlusperioodi algusele.

C26 Üksus ei ole kohustatud esitama paragrahvide 93–132 kohaselt avalikustatavat teavet ühegi perioodi kohta, mida on kajastatud enne esmase rakendamise kuupäevale vahetult eelnenud aastase aruandeperioodi algust.

C27 Kui üksus esitab mõne varasema perioodi kohta korrigeerimata võrdlusteabe ja avalikustatava teabe, määrab ta selgelt kindlaks teabe, mida ei ole korrigeeritud, märgib, et see on koostatud erineval alusel, ja selgitab seda alust.

C28 Üksus ei pea avalikustama eelnevalt avaldamata teavet nõuete arengu kohta, mis toimusid varem kui viis aastat enne selle aastase aruandeperioodi lõppu, mil ta IFRS 17 esimest korda rakendas. Kui aga üksus ei avalikusta seda teavet, avalikustab ta selle asjaolu.

Finantsvara ümbermääratlemine

C29 IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeval teeb üksus, kes rakendas enne IFRS 17 esmast rakendamist aastaste aruandeperioodide suhtes IFRS 9, järgmist:

a) võib uuesti hinnata, kas kriteeriumidele vastav finantsvara vastab IFRS 9 paragrahvi 4.1.2 punkti a või IFRS 9 paragrahvi 4.1.2A punkti a tingimusele. Finantsvara vastab kriteeriumidele üksnes siis, kui finantsvara ei omata seoses tegevusega, mis ei ole seotud IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingutega. Finantsvarad, mis ei vasta uuesti hindamise kriteeriumidele, on näiteks need varad, mida hoitakse seoses pangandustegevusega, või finantsvarad, mida hoitakse IFRS 17 rakendusalasse mittekuuluvate investeerimislepingutega seotud fondides;

b) tühistab finantsvara varasema määratlemise õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetava varana, kui see finantsvara ei vasta enam IFRS 17 rakendamise tõttu IFRS 9 paragrahvis 4.1.5 esitatud tingimusele;

c) võib määratleda finantsvara õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetava varana, kui see finantsvara vastab IFRS 9 paragrahvis 4.1.5 esitatud tingimusele;

d) võib määratleda investeeringu omakapitaliinstrumenti õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetava varana, rakendades IFRS 9 paragrahvi 5.7.5;

e) võib tühistada omakapitaliinstrumenti tehtud investeeringu varasema määratlemise õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetava varana, rakendades IFRS 9 paragrahvi 5.7.5.

C30 Üksus rakendab paragrahvi C29, lähtudes IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeval eksisteerinud faktidest ja asjaoludest. Üksus rakendab neid määratlemisi ja liigitamisi tagasiulatuvalt. Seda tehes rakendab üksus IFRS 9 asjakohaseid üleminekunõudeid. Sellega seoses käsitatakse esmase rakendamise kuupäevana IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeva.

C31 Paragrahvi C29 rakendav üksus ei ole kohustatud korrigeerima varasemaid perioode, et peegeldada selliseid määratlemise ja liigitamise muutusi. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida üksnes siis, kui see on võimalik tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus korrigeerib varasemaid perioode, peavad korrigeeritud finantsaruanded vastama kõigile nende mõjutatud finantsvarade suhtes kohaldatavatele IFRS 9 nõuetele. Kui üksus ei korrigeeri varasemaid perioode, kajastab ta jaotamata kasumi algsaldos (või vajadust mööda muus omakapitali komponendis) esmase rakendamise kuupäeval kõiki erinevusi järgmiste summade vahel:

a) nende finantsvarade varasem bilansiline jääkmaksumus ja

b) nende finantsvarade bilansiline jääkmaksumus esmase rakendamise kuupäeval.

C32 Juhul kui üksus rakendab paragrahvi C29, avalikustab ta asjaomasel aastasel aruandeperioodil nende finantsvarade iga liigi kohta:

a) kui rakendatakse paragrahvi C29 punkti a – kriteeriumidele vastavate finantsvarade kindlaksmääramise aluse;

b) kui rakendatakse paragrahvi C29 punkte a–e:

i) mõjutatud finantsvarade mõõtmise kategooria ja bilansilise jääkmaksumuse, mis on kindlaks määratud vahetult enne IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeva, ja

ii) mõjutatud finantsvarade uue mõõtmise kategooria ja bilansilise jääkmaksumuse, mis määratakse kindlaks pärast paragrahvi C29 rakendamist;

c) kui rakendatakse paragrahvi C29 punkti b – finantsseisundi aruandes esitatud selliste finantsvarade bilansilise jääkmaksumuse, mis olid varem määratletud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetava varana, rakendades IFRS 9 paragrahvi 4.1.5, kuid mida enam nii ei määratleta.

C33 Juhul kui üksus rakendab paragrahvi C29, avalikustab ta asjaomasel aastasel aruandeperioodil kvalitatiivse teabe, mis võimaldab finantsaruannete kasutajatel mõista:

a) kuidas ta rakendas paragrahvi C29 finantsvarade suhtes, mille liigitust on IFRS 17 esmasel rakendamisel muudetud;

b) miks on määratletud või ümber määratletud finantsvarad, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, rakendades IFRS 9 paragrahvi 4.1.5, ja

c) miks üksus jõudis teistsugustele järeldustele uues hinnangus, rakendades IFRS 9 paragrahvi 4.1.2 punkti a või IFRS 9 paragrahvi 4.1.2A punkti a.

Muude rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kehtetuks tunnistamine

C34 Standardiga IFRS 17 asendatakse 2020. aastal muudetud standard IFRS 4 *Kindlustuslepingud*.

Lisa D

Muude rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite muudatused

Käesolevas lisas esitatakse muudes standardites tehtavad muudatused, mis on tingitud standardi IFRS 17 Kindlustuslepingud *väljaandmisest Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu poolt. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.*

Üksusel ei ole lubatud rakendada standardit IFRS 17 enne, kui ta rakendab standardeid IFRS 9 Finantsinstrumendid *ja IFRS 15* Kliendilepingutest saadav tulu *(vt paragrahv C1). Seega, kui ei ole märgitud teisiti, esitatakse muudatused käesolevas lisas 1. jaanuaril 2017 kehtinud standardite teksti põhjal, mida on muudetud standarditega IFRS 9 ja IFRS 15.*

IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*

Lisatakse paragrahv 39AE.

Jõustumiskuupäev

[…]

39AE 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 *Kindlustuslepingud* muudeti paragrahve B1 ja D1, jäeti välja pealkiri enne paragrahvi D4 ja paragrahv D4 ning paragrahvi B12 järele lisati pealkiri ja paragrahv B13. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

Lisas B muudetakse paragrahvi B1. Paragrahvi B12 järele lisatakse pealkiri ja paragrahv B13.

Lisa B

Muude IFRSide tagasiulatuva rakendamise erandid

[…]

B1 Üksus rakendab järgmisi erandeid:

a) […]

f) tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberid (paragrahv B9);

g) valitsuse laenud (paragrahvid B10–B12) ja

h) kindlustuslepingud (paragrahv B13).

[…]

Kindlustuslepingud

B13 Üksus rakendab IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute suhtes IFRS 17 lisa C paragrahvide C1–C24 ja C28 üleminekusätteid. IFRS 17 nende paragrahvide viiteid ülemineku kuupäevale käsitatakse viidetena IFRSidele ülemineku kuupäevale.

Lisa D paragrahvi D1 muudetakse ning paragrahv D4 ja sellega seotud pealkiri jäetakse välja.

Lisa D

Vabastused muudest IFRSidest

[…]

D1 Üksus võib otsustada kasutada ühte või mitut järgmist vabastust:

a) […]

b) [välja jäetud]

c) […]

D4 [välja jäetud]

IFRS 3 *Äriühendused*

Muudetakse paragrahve 17, 20, 21 ja 35. Paragrahvi 31 järele lisatakse pealkiri ja paragrahv 31A. Lisatakse paragrahv 64N.

Äriühenduses omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustiste liigitamine või määratlemine

[…]

17. Käesolevas IFRSis sätestatakse erand paragrahvis 15 esitatud põhimõttest:

a) rendilepingu, milles omandatav on rendileandja, liigitamine kasutusrendiks või kapitalirendiks kooskõlas standardiga IFRS 16 *Rendiarvestus*.

b) [välja jäetud]

Omandaja liigitab need lepingud lepinguliste tingimuste ja muude tegurite alusel lepingu sõlmimise ajal (või kui lepingu tingimused on muudetud viisil, mis muudaks selle liigitust, siis selle muudatuse kuupäeval, milleks võib olla omandamise kuupäev).

[…]

Mõõtmispõhimõte

[…]

20. Paragrahvides 24–31A sätestatakse eristatavate varade ja kohustiste liigid, mis sisaldavad objekte, mille puhul nähakse käesoleva IFRSiga ette piiratud erandid mõõtmispõhimõttest.

Erandid kajastamis- või mõõtmispõhimõtetest

21. Käesolevas IFRSis sätestatakse piiratud erandid kajastamis- ja mõõtmispõhimõtetest. Paragrahvides 22–31A määratletakse nii konkreetsed objektid, mille kohta on erandid sätestatud, kui ka nende erandite olemus. Omandaja arvestab neid objekte rakendades paragrahvides 22–31A esitatud nõudeid, millest tulenevalt mõnda objekti:

[…]

Kindlustuslepingud

31A Omandaja mõõdab standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse kuuluvate lepingute gruppi, mis on omandatud äriühenduses, ja mis tahes vara kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, nagu sätestatud IFRS 17-s, omandamise kuupäeval kohustise või varana kooskõlas IFRS 17 paragrahvidega 39 ja B93–B95F.

[…]

Soodusostud

[…]

35. Soodusost võib esineda näiteks äriühenduses, mis on sundmüük, mille korral müüja tegutseb sunni all. Kuid paragrahvides 22–31A käsitletud teatud objektide kajastamise või mõõtmise eranditest võib samuti tuleneda soodusostult kajastatav tulu (või kajastatava tulu summa muutus).

[…]

Jõustumiskuupäev

[…]

64N 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahve 17, 20, 21, 35 ja B63 ning paragrahvi 31 järele lisati pealkiri ja paragrahv 31A. 2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti paragrahvi 31A. Üksus rakendab paragrahvi 17 muudatusi äriühenduste suhtes, mille omandamise kuupäev on pärast IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeva. Üksus rakendab muid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

Lisas B muudetakse paragrahvi B63.

Muud IFRSid, millega antakse juhiseid edaspidise mõõtmise ja arvestamise kohta (paragrahvi 54 rakendamine)

B63 Muud IFRSid, millega antakse juhiseid äriühenduses omandatud varade ja ülevõetud või tekkinud kohustiste edaspidise mõõtmise ja arvestamise kohta, on näiteks järgmised:

a) […]

b) [välja jäetud]

c) […]

IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad*

Muudetakse paragrahvi 5. Lisatakse paragrahv 44M.

Rakendusala

[…]

5. Käesoleva IFRSi [joonealune märkus välja jäetud] mõõtmistingimused ei kehti järgmistele varadele, mida käsitatakse alljärgnevate IFRSide raames üksikute varadena või võõrandamisgrupi osana:

a) […]

f) standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse kuuluvate lepingute grupid.

[…]

Jõustumiskuupäev

[…]

44M 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 5. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*

Muudetakse paragrahve 3, 8 ja 29. Paragrahv 30 jäetakse välja. Lisatakse paragrahv 44DD.

Rakendusala

3. Käesolevat IFRSi rakendavad kõik üksused kõikide finantsinstrumendiliikide suhtes, välja arvatud:

a) […]

d) standardis IFRS 17 *Kindlustuslepingud* määratletud kindlustuslepingud või võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingud, mis kuuluvad IFRS 17 rakendusalasse. Samas rakendatakse käesolevat IFRSi järgmise suhtes:

i) tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberid IFRS 17 rakendusalasse kuuluvates lepingutes, kui IFRS 9 nõuab üksuselt nende eraldi arvestamist;

ii) IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest eraldatud investeerimiskomponendid, kui IFRS 17 nõuab sellist eraldamist, välja arvatud juhul, kui eraldatud investeerimiskomponent on võimaliku kasumiosalusega investeerimisleping;

iii) väljastaja õigused ja kohustused, mis tulenevad *finantsgarantiilepingute* määratlusele vastavatest kindlustuslepingutest, kui väljastaja rakendab lepingute kajastamisel ja mõõtmisel IFRS 9. Siiski rakendab väljastaja standardit IFRS 17 juhul, kui ta otsustab kooskõlas IFRS 17 paragrahvi 7 punktiga e rakendada lepingute kajastamisel ja mõõtmisel IFRS 17;

iv) üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest krediitkaardilepingutest või sarnastest lepingutest, mis pakuvad krediidi- või maksekokkuleppeid, ja mis vastavad kindlustuslepingu määratlusele, kui üksus rakendab IFRS 9 nende õiguste ja kohustuste suhtes kooskõlas IFRS 17 paragrahvi 7 punktiga h ja IFRS 9 paragrahvi 2.1 punkti e alapunktiga iv;

v) üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest kindlustuslepingutest, mis piiravad kindlustussündmuste hüvitamist summaga, mis on muul juhul vajalik kindlustusvõtja lepingust tuleneva kohustuse täitmiseks, kui üksus otsustab kooskõlas IFRS 17 paragrahviga 8A rakendada selliste lepingute suhtes IFRS 17 asemel IFRS 9;

e) […]

Finantsvarade ja finantskohustiste kategooriad

8. Kõigi järgmiste standardis IFRS 9 määratletud kategooriate jääkmaksumused avalikustatakse kas finantsseisundi aruandes või lisades:

a) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud finantsvarad, näidates eraldi i) varad, mis määratleti sellisena esmasel kajastamisel või hiljem kooskõlas IFRS 9 paragrahviga 6.7.1; ii) varad, mis mõõdeti sellisena kooskõlas IFRS 9 paragrahvis 3.3.5 esitatud valikuga; iii) varad, mis mõõdeti sellisena kooskõlas IAS 32 paragrahvis 33A esitatud valikuga, ja iv) varad, mida tuleb kohustuslikult mõõta õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IFRS 9-ga;

b) […]

Õiglane väärtus

[…]

29. Õiglase väärtuse avalikustamine ei ole nõutav:

a) kui bilansiline jääkmaksumus on õiglase väärtuse mõistlik lähiväärtus, näiteks sellistel finantsinstrumentidel nagu lühiajalised nõuded ostjate ning kohustused tarnijate vastu, või

b) [välja jäetud]

c) [välja jäetud]

d) rendikohustiste puhul.

30. [välja jäetud]

[…]

Jõustumiskuupäev ja üleminek

[…]

44DD 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahve 3, 8 ja 29 ning jäeti välja paragrahv 30. 2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti täiendavalt paragrahvi 3. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IFRS 9 *Finantsinstrumendid*

Muudetakse paragrahvi 2.1. Lisatakse paragrahvid 3.3.5 ja 7.1.6.

2. peatükk. Rakendusala

2.1. **Käesolevat standardit rakendavad kõik üksused kõikide finantsinstrumendiliikide suhtes, välja arvatud:**

[…]

e) **õigused ja kohustused, mis tulenevad standardis IFRS 17 *Kindlustuslepingud* määratletud kindlustuslepingust või võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingust, mis kuulub IFRS 17 rakendusalasse. Samas rakendatakse käesolevat standardit järgmise suhtes:**

i) **tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberid IFRS 17 rakendusalasse kuuluvates lepingutes, kui tuletisinstrument ei ole ise IFRS 17 rakendusalasse kuuluv leping,**

ii) **IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest eraldatud investeerimiskomponendid, kui IFRS 17 nõuab sellist eraldamist, välja arvatud juhul, kui eraldatud investeerimiskomponent on võimaliku kasumiosalusega investeerimisleping, mis kuulub IFRS 17 rakendusalasse;**

iii) **väljastaja õigused ja kohustused, mis tulenevad finantsgarantiilepingu määratlusele vastavatest kindlustuslepingutest. Kui aga finantsgarantiilepingu väljastaja on eelnevalt selgelt kinnitanud, et käsitab selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on kasutanud nende suhtes kindlustuslepingute suhtes rakendatavaid arvestusmeetodeid, võib väljastaja valida, kas ta rakendab selliste finantsgarantiilepingute suhtes käesolevat standardit või standardit IFRS 17 (vt paragrahvid B2.5–B2.6). Väljastaja võib teha sellise valiku iga üksiku lepingu suhtes, kuid olles lepingu kohta valiku teinud, ei tohi ta seda enam muuta;**

iv) **üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest krediitkaardilepingutest või sarnastest lepingutest, mis pakuvad krediidi- või maksekokkuleppeid, ja mis vastavad kindlustuslepingu määratlusele, kuid mis on IFRS 17 paragrahvi 7 punkti h kohaselt välja arvatud IFRS 17 rakendusalast. Kui ja ainult siis, kui kindlustuskate on sellise finantsinstrumendi lepinguline tingimus, eraldab üksus selle komponendi ja rakendab selle suhtes IFRS 17 (vt IFRS 17 paragrahvi 7 punkt h);**

v) **üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest kindlustuslepingutest, mis piiravad kindlustussündmuste hüvitamist summaga, mis on muul juhul vajalik kindlustusvõtja lepingust tuleneva kohustuse täitmiseks, kui üksus otsustab kooskõlas IFRS 17 paragrahviga 8A rakendada selliste lepingute suhtes IFRS 17 asemel IFRS 9;**

f) […]

[…]

3.3 Finantskohustise kajastamise lõpetamine

[…]

3.3.5. Mõned üksused haldavad kas üksusesisest või -välist investeerimisfondi, mis pakub investoritele hüvitisi, mille määravad kindlaks fondi osakud, ja kajastavad nendele investoritele makstavate summadega seotud finantskohustisi. Samamoodi väljastavad mõned üksused otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute gruppe ja need üksused omavad alusvara. Mõned sellised fondid või alusvara objektid sisaldavad üksuse finantskohustist (nt emiteeritud äriühingu võlakirjad). Hoolimata muudest käesoleva standardi nõuetest finantskohustiste kajastamise

lõpetamise kohta võib üksus otsustada mitte lõpetada finantskohustise kajastamist, mis sisaldub sellises fondis või on alusvara osa, üksnes siis, kui üksus ostab oma finantskohustise sel eesmärgil tagasi. Selle asemel võib üksus otsustada jätkata asjaomase instrumendi arvestamist finantskohustisena ning arvestada tagasiostetud instrumenti nii, nagu see instrument oleks finantsvara, ja mõõta seda õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas käesoleva standardiga. Seda valikut ei saa enam muuta ja see tehakse iga üksiku instrumendi kohta. Selle valiku kohaldamisel hõlmavad kindlustuslepingud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguid. (Vt IFRS 17 käesolevas paragrahvis kasutatud mõistete kohta, mis on määratletud selles standardis.)

[…]

7. peatükk. Jõustumiskuupäev ja üleminek

7.1 Jõustumiskuupäev

[…]

7.1.6. 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahve 2.1, B2.1, B2.4, B2.5 ja B4.1.30 ning lisati paragrahv 3.3.5.2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti täiendavalt paragrahvi 2.1 ja lisati paragrahvid 7.2.36–7.2.42. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

Lisas B muudetakse paragrahve B2.1, B2.4, B2.5 ja B4.1.30.

7.2 Üleminek

[…]

Üleminek IFRS 17-le (muudetud 2020. aasta juunis)

7.2.36. Üksus rakendab standardiga IFRS 17 tehtud IFRS 9 muudatusi (muudetud 2020. aasta juunis) tagasiulatuvalt kooskõlas IAS 8-ga, välja arvatud paragrahvides 7.2.37–7.2.42 sätestatud juhtudel.

7.2.37. Üksus, mis rakendab 2020. aasta juunis muudetud IFRS 17 esimest korda käesoleva standardi esmakordse rakendamisega samal ajal, rakendab paragrahvide 7.2.38–7.2.42 asemel paragrahve 7.2.1–7.2.28.

7.2.38. Üksus, mis rakendab 2020. aasta juunis muudetud IFRS 17 esimest korda pärast käesoleva standardi esmakordset rakendamist, rakendab paragrahve 7.2.39–7.2.42. Üksus rakendab ka käesoleva standardi muid üleminekunõudeid, mida on vaja kõnealuste muudatuste rakendamiseks. Sel otstarbel tuleb lugeda viiteid esmase rakendamise kuupäevale viidetena selle aruandeperioodi algusele, mil üksus esimest korda muudatusi rakendab (muudatuste esmase rakendamise kuupäev).

7.2.39. Seoses õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetava finantskohustise määratlemisega teeb üksus järgmist:

a) tühistab oma varasema määratluse, mille kohaselt finantskohustist mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui selline määratlus tehti varem kooskõlas paragrahvi 4.2.2 punktis a sätestatud tingimusega, kuid see tingimus ei ole nende muudatuste rakendamise tagajärjel enam täidetud, ja

b) võib määratleda finantskohustise mõõdetavana õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui selline määratlus ei oleks varem olnud kooskõlas paragrahvi 4.2.2 punktis a sätestatud tingimusega, kuid see tingimus on nüüd täidetud nende muudatuste rakendamise tagajärjel.

Selline määratlemine ja tühistamine tehakse nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeval olemasolevate faktide ja asjaolude alusel. Kõnealust liigitust rakendatakse tagasiulatuvalt.

7.2.40. Üksus ei pea muudatuste rakendamise kajastamiseks eelnevaid perioode korrigeerima. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida üksnes siis, kui see on võimalik tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus korrigeerib varasemaid perioode, peavad korrigeeritud finantsaruanded peegeldama kõiki käesoleva standardi nõudeid mõjutatud finantsinstrumentidele. Kui üksus ei korrigeeri eelnevaid perioode, kajastab üksus varasema bilansilise

jääkmaksumuse ja nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldava aruandeaasta alguse seisu bilansilise jääkmaksumuse vahe jaotamata kasumi (või vajaduse korral omakapitali mõne muu komponendi) algsaldos selle aruandeaasta kohta, mille sisse jääb nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev.

7.2.41. Nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldaval aruandeaastal ei pea üksus esitama IAS 8 paragrahvi 28 punktis f nõutud kvantitatiivset teavet.

7.2.42. Nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldaval aruandeaastal avalikustab üksus esmase rakendamise kuupäeva seisuga iga nendest muudatustest mõjutatud finantsvara- ja -kohustiseliigi kohta järgmise teabe:

a) eelmine liigitus, sealhulgas vajaduse korral eelmine mõõtmiskategooria (olemasolu korral), ja bilansiline jääkmaksumus, mis on kindlaks määratud vahetult enne kõnealuste muudatuste rakendamist;

b) pärast nende muudatuste rakendamist kindlaks määratud uus mõõtmiskategooria ja bilansiline jääkmaksumus;

c) kõikide finantsseisundi aruandes märgitud nende finantskohustiste bilansiline jääkmaksumus, mis olid varem määratletud mõõdetavana õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kuid mida enam nii ei määratleta, ja

d) põhjused, miks finantskohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, on määratletud või ümber määratletud.

Rakendusala (2. peatükk)

B2.1 Mõned lepingud nõuavad makse sooritamist tulenevalt klimaatilistest, geoloogilistest või muudest füüsilistest teguritest. (Nendele instrumentidele, mis põhinevad klimaatilistel teguritel, viidatakse mõnikord kui ilmastiku (mõjuga) tuletisinstrumentidele.) Kui need lepingud ei kuulu standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse, kuuluvad need käesoleva standardi rakendusalasse.

[…]

B2.4 Käesolevat standardit rakendatakse kindlustusandjate finantsvarade ja finantskohustiste suhtes, mis ei ole õigused ja kohustused, mida paragrahvi 2.1 punkt e välistab, sest need tulenevad IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest.

B2.5 Finantsgarantiilepingud võivad olla mitmesugustes juriidilistes vormides, nagu garantii, teatavat liiki akreditiivid, krediidiriski kaitse leping või kindlustusleping. Nende arvestuskäsitlus ei sõltu nende juriidilisest vormist. Järgmisena on toodud näited selliste lepingute asjakohasest käsitlemisest (vt paragrahvi 2.1 punkt e):

a) kui üleantav risk on märkimisväärne, rakendab väljastaja käesolevat standardit isegi siis, kui finantsgarantiileping vastab IFRS 17-s sätestatud kindlustuslepingu määratlusele (vt IFRS 17 paragrahvi 7 punkt e). Kui aga väljastaja on varem selgelt kinnitanud, et käsitab selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on rakendanud nende suhtes kindlustuslepingute puhul kasutatavaid arvestusmeetodeid, võib väljastaja valida, kas rakendada selliste finantsgarantiilepingute suhtes käesolevat standardit või IFRS 17. […]

b) mõned krediidiga seotud garantiid ei nõua makse eeldusena, et garantii saajal oleks oht saada kahju põhjusel, et võlgnik ei suuda garantii objektiks oleva vara tagasimakseid õigel ajal sooritada, ning ta on seda kahju ka saanud. Selliseks näiteks on garantii, mis nõuab maksete sooritamist konkreetse krediidireitingu või krediidiindeksi muutumise korral. Sellised garantiid ei ole finantsgarantiilepingud käesoleva standardi mõistes ega ka kindlustuslepingud IFRS 17 mõistes. Sellised garantiid on tuletisinstrumendid ning väljastaja rakendab nende suhtes käesolevat standardit;

c) […]

Määratlemine kõrvaldab või vähendab märkimisväärselt arvestuse mittevastavust

[…]

B4.1.30 Järgmised näited selgitavad, kuidas seda tingimust saab täita. Kõikidel juhtudel saab üksus kasutada kõnealust tingimust finantsvarade või -kohustiste määratlemiseks õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamiseks ainult siis, kui ta järgib paragrahvis 4.1.5 või paragrahvi 4.2.2 punktis a esitatud põhimõtet:

a) üksusel on IFRS 17 rakendusalasse kuuluvad lepingud (mille mõõtmine tugineb jooksvale informatsioonile) ja finantsvarad, mida ta peab seotuks ja mida muul juhul mõõdetaks õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi või amortiseeritud soetusmaksumuses;

b) […]

IFRS 15 *Kliendilepingutest saadav tulu*

Muudetakse paragrahvi 5.

Rakendusala

5. Üksus rakendab käesolevat standardit kõigi kliendilepingute suhtes, välja arvatud:

a) […]

b) lepingud, mis kuuluvad standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse. Üksus võib siiski otsustada rakendada käesolevat standardit kindlustuslepingute suhtes, mille peamine eesmärk on teenuste osutamine fikseeritud tasu eest kooskõlas IFRS 17 paragrahviga 8;

c) […]

Lisasse C lisatakse paragrahv C1C.

Jõustumiskuupäev

[…]

C1C 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 5. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 1 *Finantsaruannete esitamine*

Muudetakse paragrahve 7, 54 ja 82. Lisatakse paragrahv 139R.

Mõisted

7. […]

***Muu koondkasum* hõlmab tulude ja kulude objekte (kaasa arvatud ümberliigitamiskanded), mida ei kajastata kasumiaruandes, nagu nõutakse või lubatakse muudes IFRSides.**

Muu koondkasumi komponendid on järgmised:

a) […]

g) […];

h) […];

i) Standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse kuuluvatest lepingutest tulenev kindlustuslepingute finantstulu ja -kulu, mis jäetakse kasumiaruandest välja, kui kindlustuslepingute finantstulu või -kulu kogusumma jagatakse, et kajastada kasumiaruandes summa, mis määratakse kindlaks süstemaatilise jaotamisega, rakendades IFRS 17 paragrahvi 88 punkti b, või summa, mis kõrvaldab arvestuse mittevastavuse alusvarast tuleneva finantstulu või -kuluga, rakendades IFRS 17 paragrahvi 89 punkti b, ja

j) sõlmitud edasikindlustuslepingutest tulenev finantstulu ja -kulu, mis jäetakse kasumiaruandest välja, kui edasikindlustuslepingute finantstulu või -kulu kogusumma jagatakse, et kajastada kasumiaruandes summa, mis määratakse kindlaks süstemaatilise jaotamisega, rakendades IFRS 17 paragrahvi 88 punkti b.

[…]

Finantsseisundi aruandes esitatav teave

54. **Finantsseisundi aruanne sisaldab kirjeid, mis väljendavad järgmisi summasid:**

a) […]

da) **selliste IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute portfellid, mida käsitatakse varadena, jagatud vastavalt IFRS 17 paragrahvile 78;**

e) **[…]**

ma) **selliste IFRS 17 rakendusalasse kuuluvate lepingute portfellid, mida käsitatakse kohustistena, jagatud vastavalt IFRS 17 paragrahvile 78;**

n) […]

Kasumit või kahjumit kajastavas osas või kasumiaruandes esitatav teave

82. **Kasumit või kahjumit kajastav osa või kasumiaruanne sisaldab lisaks muude IFRSidega nõutud kirjetele järgmisi kirjeid perioodi asjaomaste summade kohta:**

a) **tulu, esitades eraldi:**

i) **efektiivse intressimäära meetodit kasutades arvutatud intressitulu ja**

ii) **tulu kindlustustegevusest (vt IFRS 17);**

aa) […]

ab) **IFRS 17 rakendusalas väljastatud lepingutest tulenevad kindlustustegevuse kulud (vt IFRS 17);**

ac) **sõlmitud edasikindlustuslepingute tulu või kulu (vt IFRS 17);**

b) […]

bb) **IFRS 17 rakendusalas väljastatud lepingutest tulenev kindlustuslepingute finantstulu või -kulu (vt IFRS 17);**

bc) **sõlmitud edasikindlustuslepingute finantstulu või -kulu (vt IFRS 17);**

c) […]

Üleminekusätted ja jõustumiskuupäev

[…]

139R 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahve 7, 54 ja 82. 2020. aasta juunis välja antud *IFRS 17 muudatustega* muudeti täiendavalt paragrahvi 54. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

[…]

IAS 7 *Rahavoogude aruanded*

Muudetakse paragrahvi 14. Lisatakse paragrahv 61.

Põhitegevus

[…]

14. Põhitegevuse rahavood tulenevad eelkõige üksuse peamistest tulutoovatest tegevustest. Seetõttu on need üldjuhul rahavood tehingutest ja muudest sündmustest, mis mõjutavad puhaskasumit või -kahjumit. Põhitegevuse rahavood on näiteks:

a) […]

e) [välja jäetud]

f) […]

Jõustumiskuupäev

[…]

61. 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 *Kindlustuslepingud* muudeti paragrahvi 14. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 16 *Materiaalsed põhivarad*

Lisatakse paragrahvid 29A, 29B ja 81M.

Mõõtmine pärast kajastamist

[…]

29A Mõned üksused haldavad kas üksusesisest või -välist investeerimisfondi, mis pakub investoritele hüvitisi, mille määravad kindlaks fondi osakud. Samamoodi väljastavad mõned üksused otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute gruppe ja omavad alusvara. Mõned sellised fondid või alusvara objektid sisaldavad omaniku poolt kasutatavat kinnisvara. Üksus rakendab IAS 16 omaniku poolt kasutatava kinnisvara suhtes, mis sisaldub sellises fondis või on alusvara osa. Hoolimata paragrahvist 29 võib üksus otsustada mõõta sellist kinnisvara, kasutades õiglase väärtuse mudelit kooskõlas IAS 40-ga. Selle valiku kohaldamisel hõlmavad kindlustuslepingud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguid. (Vt IFRS 17 *Kindlustuslepingud* käesolevas paragrahvis kasutatud mõistete kohta, mis on määratletud selles standardis.)

29B Üksus käsitab omaniku poolt kasutatavat kinnisvara, mille mõõtmiseks kasutatakse paragrahvi 29A rakendades kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse mudelit, eraldiseisva kinnisvaraliigina.

[…]

Jõustumiskuupäev

[…]

81M 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 lisati paragrahvid 29A ja 29B. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 19 *Hüvitised töötajatele*

Muudetakse paragrahvi 8 joonealust märkust. Lisatakse paragrahv 178.

Tingimustele vastav kindlustusleping ei ole tingimata kindlustusleping standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* tähenduses.

[…]

Üleminekusätted ja jõustumiskuupäev

[…]

178. 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 8 joonealust märkust. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtjatesse ja ühisettevõtjatesse*

Muudetakse paragrahvi 18. Lisatakse paragrahv 45F.

Vabastus kapitaliosaluse meetodi rakendamisest

[…]

18. Kui sidusettevõtjasse või ühisettevõtjasse tehtud investeering kuulub üksusele, mis on riskikapitali organisatsioon, investeerimisfond, usaldusühingu vormis asutatud fond või muu sarnane üksus, kaasa arvatud investeeringutega seotud kindlustusfond, või sellise üksuse kaudu kaudselt muule investorile, võib kõnealune üksus otsustada mõõta sellist investeeringut õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IFRS 9-ga.

Investeeringutega seotud kindlustusfond on näiteks fond, mis kuulub üksusele otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute grupi alusvarana. Selle valiku kohaldamisel hõlmavad kindlustuslepingud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguid. Üksus otsustab seda iga sidus- või ühisettevõtja puhul selle esmasel kajastamisel. (Vt IFRS 17 *Kindlustuslepingud* käesolevas paragrahvis kasutatud mõistete kohta, mis on määratletud selles standardis.)

[…]

Jõustumiskuupäev ja üleminek

[…]

45F 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 18. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*

Muudetakse paragrahvi 4. Lisatakse paragrahvid 33A ja 97T.

Rakendusala

4. **Käesolevat standardit rakendavad kõik üksused kõikide finantsinstrumendiliikide suhtes, välja arvatud:**

a) […]

d) **standardis IFRS 17 *Kindlustuslepingud* määratletud kindlustuslepingud või võimaliku kasumiosalusega investeerimislepingud, mis kuuluvad IFRS 17 rakendusalasse. Samas rakendatakse käesolevat standardit järgmise suhtes:**

i) **tuletisinstrumendi tunnustega väärtpaberid IFRS 17 rakendusalasse kuuluvates lepingutes, kui IFRS 9 nõuab üksuselt nende eraldi arvestamist;**

ii) **IFRS 17 rakendusalasse kuuluvatest lepingutest eraldatud investeerimiskomponendid, kui IFRS 17 nõuab sellist eraldamist, välja arvatud juhul, kui eraldatud investeerimiskomponent on võimaliku kasumiosalusega investeerimisleping, mis kuulub IFRS 17 rakendusalasse;**

iii) **väljastaja õigused ja kohustused, mis tulenevad finantsgarantiilepingute määratlusele vastavatest kindlustuslepingutest, kui väljastaja rakendab lepingute kajastamisel ja mõõtmisel standardit IFRS 9. Siiski rakendab väljastaja standardit IFRS 17 juhul, kui ta otsustab kooskõlas IFRS 17 paragrahvi 7 punktiga e rakendada lepingute kajastamisel ja mõõtmisel IFRS 17;**

iv) **üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest krediitkaardilepingutest või sarnastest lepingutest, mis pakuvad krediidi- või maksekokkuleppeid, ja mis vastavad kindlustuslepingu määratlusele, kui üksus rakendab IFRS 9 nende õiguste ja kohustuste suhtes kooskõlas IFRS 17 paragrahvi 7 punkti h ja IFRS 9 paragrahvi 2.1 punkti e alapunktiga iv;**

v) **üksuse õigused ja kohustused, mis on finantsinstrumendid, mis tulenevad üksuse väljastatavatest kindlustuslepingutest, mis piiravad kindlustussündmuste hüvitamist summaga, mis on muul juhul vajalik kindlustusvõtja lepingust tuleneva kohustuse täitmiseks, kui üksus otsustab kooskõlas IFRS 17 paragrahviga 8A rakendada selliste lepingute suhtes IFRS 17 asemel IFRS 9;**

e) [välja jäetud]

f) […]

Omaaktsiad (vt ka paragrahv AG36)

[…]

33A Mõned üksused haldavad kas üksusesisest või -välist investeerimisfondi, mis pakub investoritele hüvitisi, mille määravad kindlaks fondi osakud, ja kajastavad nendele investoritele makstavate summadega seotud finantskohustisi. Samamoodi väljastavad mõned üksused otsese kasumiosalusega kindlustuslepingute gruppe ja need üksused omavad alusvara. Mõned sellised fondid või alusvara objektid sisaldavad üksuse omaaktsiaid. Hoolimata paragrahvist 33 võib üksus otsustada mitte lahutada omakapitalist omaaktsia, mis sisaldub fondis või on alusvara osa, üksnes siis, kui üksus ostab enda omakapitaliinstrumendi sel eesmärgil tagasi. Selle asemel võib üksus otsustada jätkata asjaomase omaaktsia arvestamist omakapitalina ning arvestada tagasiostetud instrumenti nii, nagu see instrument oleks finantsvara, ja mõõta seda õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IFRS 9-ga. Seda valikut ei saa enam muuta ja see tehakse iga üksiku instrumendi kohta. Selle valiku kohaldamisel hõlmavad kindlustuslepingud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguid. (Vt IFRS 17 käesolevas paragrahvis kasutatud mõistete kohta, mis on määratletud selles standardis.)

[…]

Jõustumiskuupäev ja üleminek

[…]

97T 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahve 4, AG8 ja AG36 ning lisati paragrahv 33A. 2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti täiendavalt paragrahvi 4. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

Rakendusjuhises muudetakse paragrahvi AG8.

Finantsvarad ja finantskohustised

[…]

AG8 Suutlikkus kasutada lepingupõhist õigust või nõue täita lepingupõhist kohustust võib olla absoluutne või tingimuslik, sõltudes tulevastest sündmustest. Näiteks on finantsgarantii laenuandja lepingupõhine õigus saada raha garandilt ja vastav garandi lepingupõhine kohustus maksta laenuandjale, kui laenuvõtja kokkulepet ei täida. Lepingupõhine õigus ja kohustus tulenevad eelnevast tehingust või sündmusest (garantii andmine), olgugi et nii laenuandja võimalus seda õigust kasutada kui ka garandi kohustus käituda vastavalt võetud kohustusele sõltuvad laenuvõtja tulevasest lepingu täitmata jätmisest. Tingimuslik õigus ja kohustus vastavad finantsvara ja -kohustise mõistele, kuigi selliseid varasid ja kohustisi finantsaruannetes alati ei kajastata. Mõned neist tingimuslikest õigustest ja kohustustest võivad olla IFRS 17 rakendusalasse kuuluvad lepingud.

IAS 36 *Varade väärtuse langus*

Muudetakse paragrahvi 2. Lisatakse paragrahv 140N.

Rakendusala

2. **Käesolevat standardit rakendatakse kõikide varade väärtuse languse arvestamisel, välja arvatud järgmiste varade puhul:**

a) […]

h) **IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse kuuluvad lepingud, mis on varad, ja mis tahes varad kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, nagu on määratletud standardis IFRS 17, ja**

i) **[…]**

Üleminekusätted ja jõustumiskuupäev

[…]

140N 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 2. 2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti täiendavalt paragrahvi 2. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*

Muudetakse paragrahvi 5. Lisatakse paragrahv 103.

Rakendusala

[…]

5. Kui mõnes muus standardis käsitletakse spetsiifilist liiki eraldist, tingimuslikku kohustist või tingimuslikku vara, rakendab üksus käesoleva standardi asemel seda standardit. Näiteks on teatavat liiki eraldisi käsitletud järgmistes standardites:

a) […]

e) kindlustuslepingud ja muud lepingud, mis kuuluvad standardi IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse;

f) […]

Jõustumiskuupäev

[…]

103. 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 5. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 38 *Immateriaalsed varad*

Muudetakse paragrahvi 3. Lisatakse paragrahv 130M.

Rakendusala

[…]

3. Kui mõnes muus standardis käsitletakse konkreetset liiki immateriaalse vara arvestust, rakendab üksus käesoleva standardi asemel seda standardit. Käesolevat standardit ei rakendata näiteks järgmise suhtes:

a) […]

g) IFRS 17 *Kindlustuslepingud* rakendusalasse kuuluvad lepingud ja mis tahes varad kindlustuslepingu sõlmimisega seotud rahavoogude puhul, nagu on määratletud standardis IFRS 17;

h) […]

Üleminekusätted ja jõustumiskuupäev

[…]

130M 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 3. 2020. aasta juunis välja antud IFRS 17 muudatustega muudeti täiendavalt paragrahvi 3. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

IAS 40 *Kinnisvarainvesteeringud*

Muudetakse paragrahvi 32B. Lisatakse paragrahv 85H.

Arvestusmeetod

[…]

32B Mõned üksused haldavad kas üksusesisest või -välist investeerimisfondi, mis pakub investoritele hüvitisi, mille määravad kindlaks fondi osakud. Samamoodi väljastavad mõned üksused otsese kasumiosalusega kindlustuslepinguid, millega seotud alusvara sisaldab kinnisvarainvesteeringuid. Üksnes paragrahvide 32A–32B kohaldamisel hõlmavad kindlustuslepingud võimaliku kasumiosalusega investeerimislepinguid. Paragrahv 32A ei luba üksusel mõõta fondi kuuluvat kinnisvara (või alusvarasse kuuluvat kinnisvara) osaliselt soetusmaksumuses ja osaliselt õiglases väärtuses. (Vt IFRS 17 *Kindlustuslepingud* käesolevas paragrahvis kasutatud mõistete kohta, mis on määratletud selles standardis.)

[…]

Jõustumiskuupäev

[…]

85H 2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 32B. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.

SIC 27 *Juriidiliselt rendilepingutena vormistatud tehingute sisu hindamine*

Muudetakse viidete paragrahvi.

Viited

[…]

IFRS 17 *Kindlustuslepingud*

[…]

Muudetakse paragrahvi 7.

Konsensus

[…]

7. Muid kokkuleppega seotud kohustusi, kaasa arvatud kõik antud garantiid ja varasema lõpetamisega seotud kohustused, arvestatakse nende tingimustest sõltuvalt kas kooskõlas IAS 37-ga, IFRS 9-ga või IFRS 17-ga.

Muudetakse jõustumiskuupäeva paragrahvi.

Jõustumiskuupäev

[…]

2017. aasta mais välja antud standardiga IFRS 17 muudeti paragrahvi 7. Üksus rakendab seda muudatust siis, kui ta rakendab standardit IFRS 17.